

july 4th.
trong nỗi nhớ

TIM NGUYỄN

màu sắc
kinh tế huê kỳ

TRẦN LÝ LÊ

để yêu nhau hơn

HAI QUÊ

tre'

lê duẩn

TƯỜNG NĂNG TIẾN

AI đấu độc tài

DU UYÊN

cải lương một thuở

TRANG NGUYỄN

Xa lộ băng tre

THIÊN AN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp
Trần Văn Cát

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trần Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	THẾ GIỚI THỂ MỀM
12	BÊN LỀ THỂ THAO
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
16	
18	
21	
23	MIỆNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
27	THƯ TÍN
28	GIAO TIẾP
29	TRANG PHỤ NỮ
30	
34	4TH OF JULY
37	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
38	4TH OF JULY
40	SOMETHING & ANYTHING
43	MÈO VẬT
44	
48	THỜI TRANG
50	TRANG THƠ
52	
55	Kiến thức phổ thông
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ RÊ KA
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ
63	LƯỢT DI TRÚ
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	TRUYỆN NGẮN
70	CÁI NHÀ CỦA TA
72	SẢN PHẨM MỚI
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
74	
77	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
78	TÀI LIỆU VĂN HỌC
80	
82	TRONG HẦM RƯỢU
85	BẠN CÓ BIẾT
86	TẬP GHI
89	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
92	GÓC NHIẾP ẢNH
94	
96	BIẾM HỌA
100	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
102	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
106	SỔ TAY THƯỜNG DÂN
111	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Cậu bé dưới bóng cây
Vũ Hiến	Tranh luận Tổng Thống
Trần Lý Lê	Màu sắc kinh tế Huế Kỳ
Trẻ	
Tim Nguyễn	July 4th. trong nỗi nhớ
Gió Vivu	Huyền thoại tháng 7
Hai Quê	Để yêu nhau hơn
Mộc Mạc	Câu chuyện đào giếng
Bánh Bèo	
Du Uyên	AI đấu độc tài
Trẻ	
Minh Hải	Với người cao tuổi
Tiêu Huyền	Đa nghi
Kim Loan	Hawaii ơi, tôi nhớ!!!
Nguyễn Thị Thanh Dương	Tung búng July 4th
Hạnh Việt	Kem ngon
Tạ Phong Tân	July 4th nói chuyện đốt pháo
Ian Bùi	Quốc phụ
Hoàng Hương	Các loại sơn tường
Thiên An	Xa lộ bằng tre
Diệu Cô Nường	Phụ kiện mùa hè
Sao Khuê	Ngô Tịnh Yên
Lưu Huỳnh	Trầm mặc Tháp Chàm...
Phượng Nghi	Chuyện xe hơi
Đoàn Xuân Thu	Miệt Ngàn!
Du Face	Hai siêu nhân tài của riêng CSVN
Trẻ	Super Soaker
Trang Nguyễn	Cải lương một thuở
Lê Minh Hải	Các công bố của Tổng thống Biden vào ngày 18 tháng 6. 2024
Dương Hùng	Tiệc trà Boston
Bảo Sơn	Festival Thơ ở New York City
Tiểu Lục Thần Phong	Ngôi nhà thông minh
Thiên Hương	Cây trồng chậu
Bảo Sơn	
Trẻ sáu tám	Nuôi bệnh thời khốn khó
Uyển Ca	Bàn tay báo bệnh
Triệu Minh	Hoàng Hải Thủy nhà văn nổi tiếng của miền Nam
Cù Mai Công	Hoàng điệp
Trần Hoàng Vy	Thần khí
Nguyễn Mạnh Tuấn	Diệt kiến trong nhà
Bảo Sơn	Lũng lờ êm trôi...
Nguyễn Thanh Bình	"Loạn taxi" ở Tân Sơn Nhất
Nguyễn Sinh	Thiết bị cần có cho chuyến săn ảnh
Andy Nguyễn	Ngày xưa Má nấu
Đào Thị Thanh Tuyền	
Trẻ	
Trẻ	
B. Tuyền	Lê Duẩn
Tướng Năng Tiến	
Trẻ cười	

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Cậu bé dưới bóng cây

NHƯ SAO

Mùa hè giữa năm thứ nhất và năm thứ hai đại học, tôi được mời phụ trách một trại hè cho học sinh trung học thuộc một trường ở Michigan.

Một giờ sau khi bắt đầu ngày đầu tiên ở trại hè, giữa một đám ồn ào hỗn loạn các anh phụ trách và học sinh, tôi nhận ra một cậu bé ngồi dưới bóng cây. Cậu rất nhỏ bé và gầy guộc. Rõ ràng việc cậu đang mất tự nhiên và xấu hổ rụt rè càng làm cho cậu trở nên yếu đuối, mỏng manh. Chỉ 50 bước gần đó, 200 trại viên đang hăm hở rượt đuổi, chơi đùa, như đã thân nhau từ lâu lắm chứ không phải chỉ mới quen. Nhưng cậu bé dưới bóng cây dường như đang ở một thế giới khác. Về cô đơn đến tột độ của cậu đã làm tôi khựng lại, nhưng nhớ lại lời những anh chị phụ trách lớn tuổi hơn rằng phải chú ý đến các trại viên có vẻ tách biệt ra, thế là tôi bước đến gần cậu bé, và nói “Chào em, anh tên là Kevin phụ trách ở đây. Anh rất vui được gặp em. Em khỏe không vậy?” Với một giọng nói run run bên lên, cậu bé cố sức trả lời, “Dạ em bình thường.” Tôi nhẹ nhàng hỏi cậu rằng cậu muốn tham gia những sinh hoạt và gặp các bạn bè mới không. Cậu trả lời nhỏ “Dạ không, em không thích lắm.”

Tôi nghĩ rằng cậu đang ở trong một thế giới hoàn toàn riêng tư. Trại hè quá mới, quá xa lạ đối với cậu. Tôi nghĩ không nên ép cậu bé. Cậu không cần một lời cổ vũ, cậu cần một người bạn.

Sau bữa trưa ngày thứ hai, tôi đang cố sức điều khiển cả trại hát, tình cờ nhìn xuyên qua đám đông tôi thấy cậu bé đó đang ngồi một mình, nhìn ra ngoài cửa sổ. Khi lại có cơ hội gặp cậu bé, tôi cố thử một lần nữa, với những câu nói hết như trước “Em có khỏe không? Em có sao không?” Và cậu bé lại trả lời “Dạ vâng, em khỏe. Em chỉ chưa quen thôi.” Khi tôi rời nơi cậu bé ngồi, tôi hiểu rằng để cậu bé hòa đồng phải tốn nhiều thời gian và công sức.

Tối hôm đó khi họp với những người phụ trách của trại, tôi kể ra những điều lo lắng của mình về cậu bé. Tôi yêu cầu họ chú ý và dành thêm thời gian cho cậu nếu có dịp.

Những ngày ở trại trôi qua nhanh. Rồi đêm cuối cùng ở trại cũng đến và tôi đang theo dõi “bữa tiệc chia tay”. Các học sinh đang tận hưởng những giây phút cuối cùng của mình với các “bạn tốt nhất” của họ - những người bạn mà có thể họ sẽ chẳng bao giờ gặp lại.

Ngắm nhìn các trại viên cùng nhau chia sẻ những giây phút cuối bên nhau, tôi bất ngờ thấy được một hình ảnh sẽ lưu mãi trong đời tôi. Cậu bé từng ngồi một mình dưới gốc cây đó đang làm một điều kỳ diệu. Cậu đang chia sẻ cùng hai cô bé khác những món quà lưu niệm. Tôi nhìn cậu đang có những giây phút thân mật đầy ý nghĩa với những người mà cậu chưa bao giờ gặp chỉ mấy ngày trước đó. Tôi không thể tin nổi đó chính là cậu bé dưới bóng cây.

Thế rồi vào một đêm tháng 10 năm đó, tiếng chuông điện thoại kéo tôi ra khỏi cuốn sách hóa học. Giọng một người lạ, rất nhẹ nhàng và lịch sự hỏi tôi “Dạ có phải là anh Kevin không ạ?”

“Dạ chính là tôi, xin lỗi ai đầu dây đó ạ?” “Tôi là mẹ của Tom Johnson. Cậu có nhớ Tommy từ trại hè không ạ?” Cậu bé dưới bóng cây! Làm sao tôi có thể quên được? “Dạ cháu nhớ rồi,” tôi nói. “Cậu bé rất dễ thương. Bây giờ cậu bé ra sao ạ?”

Chợt lặng đi một hồi lâu, sau đó bà Johnson nói, “Tuần này trên đường từ trường về, Tommy của tôi đã bị một chiếc xe đâm phải. Tommy đã không còn nữa rồi.” Bàng hoàng, tôi chia buồn cùng bà mẹ.

“Tôi muốn gọi cho cậu,” bà ta nói, “bởi vì Tommy nhắc đến cậu nhiều lần. Tôi muốn cậu biết rằng nó đã trở lại trường mùa thu rồi như một con người mới. Nó đã có nhiều bạn mới. Kết quả học tập lên cao. Và nó còn hò hẹn với bạn gái vài lần nữa. Tôi chỉ muốn cảm ơn cậu đã làm cho Tom thay đổi như vậy. Những tháng cuối cùng là khoảng thời gian đẹp nhất của cuộc đời nó.”

Vào lúc đó tôi đã nghiệm ra: hãy dành sự quan tâm, đồng cảm, sẻ chia với mọi người quanh bạn. Bạn sẽ không thể ngờ được mỗi cử chỉ ân cần, chân thành của bạn có thể sẽ có ý nghĩa với người khác đến như thế nào đâu. Tôi kể lại chuyện này mỗi lần có dịp, và khi tôi kể xong, tôi thúc người khác nhìn ra bên ngoài và tìm cho mình một “cậu bé dưới bóng cây”.

NS (THEO STORIES TO REKINDLE THE SPIRIT)

Tranh luận Tổng Thống

Các kết quả thăm dò gần đây cho thấy Tổng thống Joe Biden đã thu hẹp khoảng cách với cựu Tổng thống Donald Trump, nhưng ông Trump vẫn giữ vị trí dẫn đầu nhỏ trong cuộc đua giành chức Tổng thống.

Tranh luận
Tổng Thống -
GETTY IMAGES

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Sự ủng hộ dành cho ông Biden bắt đầu tăng cao hơn vào khoảng thời gian ông đọc bài Thông điệp Liên bang trước quốc hội vào tháng 3. Sau đó, sự ủng hộ tăng cao hơn nữa sau khi ông Trump bị kết án tại một tòa án ở New York vào tháng 5. Về căn bản, cả hai hiện đang hòa nhau trong các cuộc thăm dò quốc gia, khoảng 46%, nếu không tính tới ứng cử viên thứ ba là ông Robert F. Kennedy. Nhưng nếu

bao gồm luôn Kennedy, thì ông Trump dẫn trước ông Biden, 41% so với 40%, với ông Kennedy là 8% và số cử tri còn lại chưa quyết định.

Và cho dù là cuộc đua hai bên hay ba bên thì ông Trump cho tới nay vẫn dẫn trước, tuy không nhiều, nhưng là ở những tiểu bang có nhiều khả năng quyết định kết quả cuộc bầu cử: Pennsylvania, Wisconsin, Michigan, Nevada, Arizona và Georgia – đủ tấc số để ông Trump thắng được cử tri đoàn và qua đó giành

được chiếc ghế tổng thống. Tuy nhiên, cuộc bầu cử chưa diễn ra ngay lúc này, các cuộc thăm dò không hoàn toàn chính xác và các ứng cử viên còn nhiều thử thách phải vượt qua. Trước mắt là hai cuộc tranh luận Tổng thống: một diễn ra vào ngày 27 tháng 6 và một diễn ra vào ngày 10 tháng 9.

Ủy ban Tranh luận Tổng thống

Cứ mỗi 4 năm một lần các cuộc tranh luận Tổng

thống lại diễn ra trong năm bầu cử và thường là do Ủy ban Tranh luận Tổng thống (CPD), một tổ chức độc lập, đảm nhận việc tổ chức. Nhưng năm nay nhóm này không tham gia, hay nói rõ hơn là không được chọn tham gia. Hồi tháng 5, ông Biden ngờ ý có thể sẽ không tham gia tranh luận nhưng rồi ông đổi ý và thách thức Donald Trump tranh luận – theo điều kiện của ông. Ông Trump đồng ý. Điều khác thường là các cơ quan truyền thông, chứ không phải CPD, sẽ tổ chức và các cuộc tranh luận lần này diễn ra sớm hơn nhiều tháng so với thường lệ.

Tổ chức CPD được thành lập vào năm 1987

để “định chế hóa” các cuộc tranh luận và làm trung gian giữa các đối thủ tranh cử. Vào thời điểm đó, các cuộc tranh luận trên truyền hình còn tương đối mới. Cuộc tranh luận đầu tiên giữa hai ứng cử viên John F. Kennedy và Richard Nixon diễn ra vào năm 1960. Nhưng 16 năm sau đó, các ứng cử viên đã không tham gia các cuộc tranh luận. Những vị đương nhiệm cho rằng làm vậy là hạ thấp vị thế của họ.

Khi các cuộc tranh luận bắt đầu lại vào năm 1976, Liên đoàn Cử tri Phụ nữ đã tài trợ cho các cuộc tranh luận năm đó. Nhưng liên đoàn thiếu tiền – và thiếu tiếng nói mạnh. Ví dụ, vào năm

1984, liên đoàn đã chịu nhường nhịn các Ủy ban tranh cử để họ phủ quyết khoảng 100 nhà báo được liên đoàn đề cử để điều khiển chương trình tranh luận. Sau đó, hai đảng chính đã cho thành lập CPD có nhiều ảnh hưởng hơn: trong đó các thành viên của ủy ban bao gồm từ cả hai đảng Dân chủ và Cộng hòa, với ngân sách hoạt động là do sự tài trợ từ các công ty tư nhân và thu lệ phí từ các tổ chức được chọn để tổ chức các cuộc tranh luận (thường là các trường đại học).

Thế thức tranh luận

Qua nhiều năm, thế thức tranh luận do CPD sắp đặt đã được tiêu chuẩn hóa: vào mỗi năm bầu cử tổng thống sẽ có

3 cuộc tranh luận, mỗi cuộc tranh luận kéo dài 90 phút, được chia thành 6 phần, mỗi phần dài 15 phút. Ngoài ứng cử viên của hai đảng chính, các ứng cử viên của đảng thứ ba chỉ được tham dự nếu họ tỏ ra có khả năng thắng được phiếu cử tri đoàn và phải đạt được sự ủng hộ 15% hoặc cao hơn tại các cuộc thăm dò.

Tuy nhiên, trong mấy năm gần đây, cả hai đảng Cộng hòa và Dân chủ từng lên tiếng phản nản về CPD. Cả hai đảng đều muốn các cuộc tranh luận được tổ chức sớm hơn trong năm do ngày càng có nhiều tiểu bang tổ chức bầu sớm, và xu hướng này còn gia tăng nhiều hơn

Cuộc tranh luận năm 2020 trong tình trạng đại dịch - AP

trong thời gian đại dịch. Ban tranh cử của ông Trump chỉ trích CPD đã ấn định cuộc tranh luận đầu tiên trong năm nay vào ngày 16 tháng 9; lúc đó 10 tiểu bang đã bắt đầu gửi phiếu bầu qua đường bưu điện. Trên thực tế, các ứng cử viên có một lý do khác để ủng hộ các cuộc tranh luận sớm: nó giúp họ có thêm thời gian để phục hồi uy tín trong trường hợp họ phạm lỗi lầm. Phía đảng Cộng hòa còn cho rằng ủy ban đã “thiên vị” trong việc lựa chọn người điều khiển chương trình: một ký giả được chọn để điều khiển một cuộc tranh luận năm 2020 nhưng cuối cùng cuộc tranh luận đã không diễn ra do ông Trump bị nhiễm Covid, người này từng là sinh viên thực tập làm việc cho ông Biden nhiều thập niên trước.

Khác biệt lần này

Trong khi đó, những điều kiện mà ông Biden đưa ra về cuộc tranh luận đã bộc lộ cho thấy những lo lắng của ông. Trong cuộc tranh luận đầu tiên cách đây 4 năm, ông Trump liên tục ngắt lời cả người điều khiển chương trình lẫn ông Biden. Trong cuộc tranh luận vào ngày 27 tháng 6, do đài truyền hình CNN tổ chức, các ứng cử viên không được quyền phát biểu khi chưa tới lượt mình và để chắc ăn CNN cho tắt micro. Và trong phòng quay không có khán giả, điều này khiến cuộc tranh luận kém phần hào hứng vì không có tiếng vỗ tay từ khán giả. Đài CNN cũng theo một số quy tắc của CPD, trong đó có cho phép ứng cử viên của đảng thứ ba được tham dự nếu đạt đủ điều kiện. Nếu đài

truyền hình ABC, cơ quan tổ chức cuộc tranh luận vào tháng 9, cũng làm như vậy, thì ứng cử viên độc lập Robert Kennedy Jr., hiện nay đã có tên trong lá phiếu ở 6 tiểu bang và được sự ủng hộ khá nhiều từ các cuộc thăm dò gần đây, có nhiều triển vọng có thể sẽ được tham dự trong cuộc tranh luận lần thứ nhì.

Tổ chức CPD đã lên tiếng bác bỏ khiếu nại của các ban vận động tranh cử về việc thời gian tổ chức các cuộc tranh luận hơi trễ. Họ cho rằng các ngày tranh luận do CPD đưa ra chỉ ảnh hưởng đến một số ít cử tri, trong khi giúp các ứng cử viên độc lập có đủ thời gian để đưa tên họ vào trong các lá phiếu. CPD cũng lập luận rằng các cuộc tranh luận mà ông Biden và ông Trump đã đồng ý, sẽ chỉ được

chiếu riêng trên hai đài truyền hình và như vậy sẽ có ít khán giả theo dõi hơn. Tuy nhiên, ông Frank Fahrenkopf, chủ tịch của ủy ban CPD, thừa nhận rằng nếu các ban vận động tranh cử đạt được thỏa thuận với nhau và các cuộc tranh luận vẫn diễn ra thì đó là tin tốt đối với cử tri.

Duy trì một truyền thống

Công bằng mà nói, các cuộc tranh luận tổng thống trong mấy thập niên qua ít nhiều vẫn đóng vai trò quan trọng trong các cuộc tranh cử. Nó cho các ứng cử viên thêm cơ hội để trình bày các kế hoạch và đường lối điều hành đất nước, và cử tri, nhất là những ai ít theo dõi tin tức, có cơ hội để hiểu rõ ứng cử viên hơn. Liệu các cuộc tranh cử trong tương lai có còn tiếp tục duy trì được những cuộc tranh luận nữa hay không thời gian sẽ có câu trả lời. Nhưng nếu vì một lý do nào đó mà tranh luận không còn nữa thì sẽ là điều đáng tiếc và các cuộc tranh cử tổng thống trong tương lai đánh mất đi một truyền thống tốt đẹp.

VH

Bên ngoài đài CNN nơi tổ chức cuộc tranh luận đầu tiên - AP

Màu sắc

kinh tế Huê Kỳ

Mặc các chính khách kẻ khen người chê, kinh tế Huê Kỳ hiện nay xem ra đủ hai màu xanh đỏ, tùy theo cái nhìn của ngành kỹ nghệ liên quan. Sự phức tạp ấy khiến bức ảnh tài chánh trở nên rối rắm, khó hiểu. Bá tánh tha hồ nhủ mày rồi lắc đầu giờ hai tay lên trời?

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Kỹ nghệ tài chánh, điển hình là chứng khoán đang lên xuống hàng ngày, tựa tựa như thời tiết lúc nóng lúc mát ở từng địa phương. Những tay cố vấn tài chánh chỉ dẫn khách hàng đầu tư thay đổi bất ngờ in hệt chuyên viên khí tượng dự đoán thời tiết!?

Cư dân xoàng xoàng như phe ta mầy mò đọc sách báo rồi đứng ngó xa xa như kẻ qua đường chứ không dám nhúng chân xuống biển khi thủy triều lên xuống ào ào.

Những gì khiến người ta băn khoăn như thế? Nhiều thứ lắm bạn ạ!

Đầu tiên là các con số về thị trường nhân công. Tỷ lệ thất nghiệp khá thấp, số công việc cần người làm lên đến cả triệu, một hiện tượng hiếm có từ mấy chục năm nay. Chỉ số thất nghiệp [thấp] được xem là dấu hiệu khả quan của kinh tế, phải làm ăn được công sở/hãng xưởng mới muốn người. Nghĩa là đất nước này [đang] khá giả?

Một chỉ số khác, nợ tín dụng. Con số này đang

gia tăng, người ta vay mượn nhiều hơn để chi tiêu, nhất là những người trẻ. Cần [hay thích] món chi là cứ cà thẻ tín dụng tận tình đến nỗi các công ty tài chánh ngưng cho vay vì sợ con nợ ... xù! Tạm hiểu là bá tánh đang tiêu xài nhiều hơn so với số tiền kiếm được nên mang công mắc nợ và chủ nợ đang lo mất trắng cả vốn lẫn lời.

Sơ sơ, biểu đồ kinh tế đã có hai ngả lên xuống và các nhà kinh tế xã hội đang tìm hiểu ngọn ngành hầu đưa ra kết luận về sức khỏe tài chánh của đất

nước. Những tay phân tích kinh tế nặng ký thì im lặng trong khi chính khách như đương kim tổng thống, ông Biden, thì khoe thành quả về tài kinh bang tế thế rằng kinh tế Huê Kỳ khởi sắc lắm, dân giàu nên nước mạnh. Ngược lại, ông tổng thống trước đó, đang cố gắng trở lại ngôi vương, ông Trump, thì chê bai chỉ trích là kinh tế đang xuống dốc tệ hại!?

Tất nhiên là chẳng mấy ai tin lời chính khách, nhất là mấy người đang tranh cử, Dế Mèn cũng không ngoại lệ và mày mò đọc sách báo tự tìm hiểu cho qua thời giờ!

Báo chí đang nói những gì?

Trước nhất là chuyện vui. Trời còn xanh. Dựa trên chỉ số nhân công, hiện nay ta có khoảng 8.5 triệu công việc không có người làm so với số thất nghiệp là 6.5 triệu. Nói giản dị là nếu chịu làm, người thất nghiệp nào cũng có việc, khỏi cần tìm kiếm khó khăn lâu lắc. So với thập niên trước, tỷ lệ nhân công / thất nghiệp là 0.6.

Theo tài liệu của cơ quan Bureau of Labor Statistics, lương bổng của công nhân Huê Kỳ 22% cao hơn so với thời trước đại dịch; mức lương gia tăng nhanh hơn so với thời giá. Tạm hiểu là tiền kiếm ra mua được

nhiều sản phẩm hơn, cư dân sung túc hơn.

Kế tiếp là mấy chi tiết không vui. Mức lạm phát năm nay đang chậm lại, không còn nóng hổi như hồi 2022 nhưng vẫn chưa đạt tới tỷ lệ lạm phát 2% đề xuất bởi Ngân Khố. Để đạt được mục đích này, kinh tế Huê Kỳ đang thủng thủng bò trên con đường dài, thỉnh thoảng lại vấp phải tảng đá thiệt bự. Ngân Khố gia giảm lãi suất cổ phiếu theo tỷ lệ lạm phát.

Khi lãi suất cao, vay mượn để đầu tư khó khăn hơn nên buôn bán chậm lại vì hàng hóa đắt hơn vì người mua cũng thay đổi theo, hàng hóa đắt thì không mua nữa. Các chỉ số về mức tiêu xài của người tiêu thụ cho thấy bá tánh đang thất lưng buộc bụng, không mua ào ào như trước đây, những ngày sau đại dịch.

Kinh tế Huê Kỳ tùy thuộc phần lớn vào mức tiêu thụ của cư dân, khi cư dân bớt tiêu xài, tiền bạc bớt luân lưu và mức phát triển [kinh tế] sẽ chậm lại.

Điều không vui nhất, vạch đỏ nóng hổi, là mức nợ cá nhân. Bá tánh đang tiêu xài rộng tay, vay nợ [tín dụng] mà xài. Trong mùa đại dịch, không có cơ hội tiêu xài nên người ta tiết kiệm. Đại dịch trôi qua, đời sống xem ra từng bừng trở lại và người ta hân hoan mở

hầu bao mua sắm, du lịch. Các món tiền tiết kiệm trong đại dịch hầu như bốc hơi nhưng quen tay, bá tánh vẫn tiêu xài dù không thể cáng đáng nổi mức tiêu xài ấy. Các món nợ tín dụng không được thanh toán đúng hạn nên tiền lời bắt đầu chồng chất, lãi mẹ đẻ lãi con, nhanh chóng. Và con nợ rơi xuống hố rồi bắt đầu ... xù! Theo bản tường trình của New York Fed, mức vỡ nợ [tín dụng] đã lên cao nhất so với thập niên trước.

Cho vay mà không lấy được lãi thì tất nhiên chủ nợ lắc đầu, không dễ dàng mở hầu bao nữa. Không đủ tiền để tiêu xài [rộng rãi] thì bá tánh chọn lựa kỹ càng hơn, sản phẩm nào bị xem là giá cao hơn trị giá thực thì ế. Hàng hóa ế ảm bán không chạy thì doanh nhân thua lỗ. Các yếu tố ấy khiến cỗ máy kinh tế chạy chậm lại, recession [chữ mới] hay depression [chữ cũ], và đời sống trong xã hội ấy trở nên khó khăn hơn.

Chuyện vui và chuyện không vui về kinh tế khiến bức tranh kia có màu xanh đỏ khác nhau, hình ảnh của hai xã hội Huê Kỳ. Mảng xanh là phần ăn nên làm ra / tiêu xài của một số ngành kỹ nghệ / người tiêu thụ khá giả trong khi mảng đỏ cho thấy mức buôn bán khó khăn và những người tiêu thụ không giàu

có. Bà Nanette Abuhoff Jacobson của công ty tài chánh Hartford Funds tổng kết là người giàu vẫn tiếp tục mua bán, tiêu xài; giúp tiền bạc luân lưu xuôi chảy giữa các ngành kỹ nghệ.

Theo bài tường trình của Santander Bank, dù thân chủ [có tiền ký thác trong nhà băng, giới trung lưu?] không còn lo âu cho lắm về lạm phát nhưng vẫn bất an về nền kinh tế hiện nay, 60% thân chủ vẫn cho rằng kinh tế suy thoái sẽ xảy ra trong vòng 12 tháng sắp tới và họ đang thất lưng buộc bụng sửa soạn.

Người khá giả lợi tức cao (25% đầu trên bảng tổng kết) vẫn sung túc thông thả trong khi cư dân ở 75% mức lợi tức còn lại đã bắt đầu thấy khó khăn, vật giá leo thang (dù chỉ ở 3.5%?) đã khiến đồng tiền kiếm được không còn mua nhiều thứ như năm trước. Mua món gì cũng phải cân nhắc. Càng ít lợi tức càng khó khăn nhất là mức lợi tức ở 25% cuối cùng. Thích / cần vay mượn để sinh hoạt vì vật giá đắt hơn đang chịu lãi suất vay nợ cao hơn, và khó khăn khi cần đi vay.

Nôm na là tài chánh / kinh tế Huê Kỳ đang chia làm hai nhánh dựa trên tài sản; ở mức lợi tức cao, nhánh phía trên, là người giàu; nhánh phía dưới của người không giàu và người nghèo. Hẳn là người giàu tiêu

xài thông thả đang giữ
cho kinh tế Huê Kỳ lơ
lửng màu xanh?

Các ngành kỹ nghệ sản
xuất xa xỉ phẩm, luxury
goods, vẫn bày bán các
món hàng đắt tiền, từ xe
cộ đến quần áo, vật trang
sức trong khi những kỹ
nghệ khác đã bắt đầu
chuyển hướng đáp ứng
với cách tiêu xài kỹ lưỡng
hơn [định giá sản phẩm
trước khi mua] của người
tiêu thụ. Hàng quán
buôn bán thức ăn nhanh
McDonald's cho ra đời
chương trình “five-dollar
hamburger” trong khi
Starbucks đang bỏ bớt
các món thức uống đắt
hơn 7 Mỹ kim.

Nhìn thoáng, bức tranh
kinh tế đủ màu xanh
đỏ như thế nên phe ta
đoán ra rằng với [đa] số
cư dân với lợi tức thấp,
sự suy thoái tài chánh
đang ảnh hưởng đến
họ; với một thành phần
khác, những người khá
giả thì trời vẫn xanh, tiền
bạc vẫn dồi dào và thoải
mái như bình thường.
Kiểu mẫu kinh tế mà
các chuyên gia đặt tên
là “rolling recession”. Sự
thăng trầm tài chánh ấy
tạo các ảnh hưởng khác
nhau tùy theo từng tầng
lớp cư dân.

Nếu phải chấm điểm
theo tiêu chuẩn của
trường học, kinh tế được
điểm C+, không xuất sắc
nhưng cũng không đến
nỗi hồng?!

TLL

VƯƠNG HOÀI UYÊN

trên thảo nguyên yellowstone*

TRANH JILL WILLIAMS

*Có nơi nào xanh hơn thảo nguyên
Nơi cỏ vươn cao mùa sinh nở
Nghe râm ran muôn ngàn cộng cỏ
Đang hát khúc đồng ca.*

*Thảo nguyên ỷ mình bao la
Màu cỏ chạm màu trời xanh ngút mắt
Cỏ và trời không còn ranh giới
Chiều chưa qua
Trăng đã thượng huyền.*

*Nai một đời lang thang thảo nguyên
Một lần yêu hoa đồng cỏ nội
Bỗng một hôm nghe đại ngàn lên tiếng gọi
Bước phiêu linh...
Quên mất thảo nguyên buồn.*

*Người cũng một lần ngang qua thảo nguyên
Ngơ ngẩn mãi một đời tôi - ngọn cỏ
Mỗi mùa đi qua trên đầu ngọn gió
Thảo nguyên nằm nghe rét buốt mùa xanh.*

VHU

*Thảo nguyên Yellowstone nằm giữa ranh giới 3 tiểu bang
Wyoming - Montana - Idaho (Hoa Kỳ.)

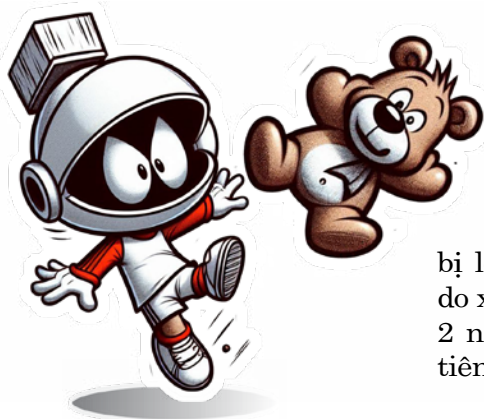
17

là số lần đã diễn ra Euro Cup, tổ chức mỗi 4 năm kể từ 1960

124

là số quốc gia mà 146,000 người đã ghi danh để làm thiện nguyện viên “công quả” tại Euro 2024. Ban tổ chức đã chọn ra 16,000 người trong số này.

1927

là năm Tổng thư ký Liên đoàn bóng tròn Henri Delaunay (Pháp) đưa ra sáng kiến tổ chức tranh tài giải Châu Âu, nhưng đến năm 1958 (3 năm sau khi Henri Delaunay qua đời) giải mới ra đời. Chiếc cúp vô địch được đặt tên Henri Delaunay để tưởng nhớ đến ông.

24

đội tuyển tham dự Euro lần này gồm có: Albania, Áo, Bỉ, Croatia, Czechia, Đan Mạch, Anh, Pháp, Georgia, Đức, Ý, Hungary, Hà Lan, Ba Lan, Bồ Đào Nha, Romania, Scotland, Serbia, Slovakia, Slovenia, Tây Ban Nha, Thổ Nhĩ Kỳ, Thụy Sĩ, Ukraine, trong đó Georgia lần đầu góp mặt

Nga

bị loại khỏi Euro Cup lần này do xâm lược Ukraine vào tháng 2 năm 2022. Đây là Euro đầu tiên Nga vắng mặt kể từ 2000.

98%

dự đoán Anh và Pháp sẽ vô địch Euro 2024, 97% đoán Hà Lan, 95% Thụy Sĩ, 94% Ý, 90% Thổ Nhĩ Kỳ.

1984

Liên đoàn bóng tròn Châu Âu quyết định bỏ trận tranh tài hạng Ba, chỉ có trận chung kết.

3

quốc gia vừa làm chủ nhà và đoạt luôn cúp vô địch gồm: Tây Ban Nha (1964), Ý (1968) và Pháp (1984)

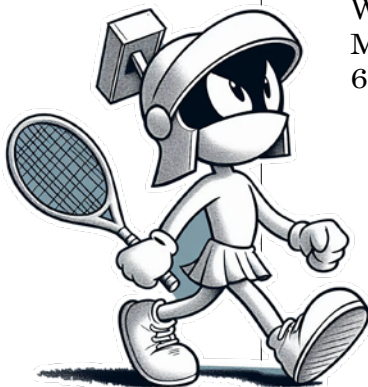
Wimbledon

Ngày này năm xưa...

Wimbledon (The Championships Wimbledon) thành lập từ năm 1877, là một giải tennis lâu đời và uy tín bậc nhất thế giới.

Wimbledon là một trong 4 giải GRAND SLAM danh giá, gồm Úc Mở rộng (Australia Open), Pháp Mở rộng (French Open), và Mỹ Mở rộng (US Open). Tuy nhiên chỉ có Wimbledon là giải duy nhất chơi trên mặt sân cỏ.

Giải tổ chức vào cuối tuần của tháng 6 và tuần đầu của tháng 7, trùng hợp với ngày lễ Độc Lập của Hoa Kỳ (July 4th). Nhân dịp này, xem như giải Wimbledon được “sắm” ra để ăn mừng Quốc Khánh Mỹ :) Mời bạn cùng chúng tôi xin điểm lại vài sự kiện tiêu biểu...

4-7

1890

ngày 4-7-1890 Lena Rice (Ái Nhĩ Lan: Irish) là cô gái Irish duy nhất giành được cúp vô địch Wimbledon, sau khi hạ May Jacks (Anh) với tỉ số 6-4, 6-1

Lena Rice

4-7

1925

giải Wimbledon ngày 4 tháng 7 năm 1925 là cuộc tranh tài của các đấu thủ Pháp. Ở trận chung kết, René Lacoste (Pháp) đánh bại đồng hương Jean Borotra với tỉ số 6-3, 6-3, 4-6, 8-6, giành cúp vô địch.

René Lacoste (trái) và Jean Borotra

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JULY 13

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs MEXICO

2:30 PM CDT | SÂN RED BULL ARENA, HARRISON, NJ, USA

JULY 16

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs CROATIA

6:30 PM CDT | SÂN AUDI FIELD, WASHINGTON, D.C., USA

JULY 24

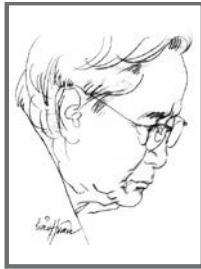
OLYMPIC

U 23 NAM HOA KỲ vs U 23 PHÁP

2:00 PM CDT | SÂN ORANGE VÉLODROME, MARSEILLE, FRANCE

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemondu (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Ngày July 4th còn gọi là 4 tháng 7 (the 4th of July), là một ngày lễ liên bang Hoa Kỳ để kỷ niệm Tuyên ngôn Độc lập được ký năm 1776.

Theo dòng lịch sử được biết thuở ấy người dân Mỹ phải sống dưới sự cai trị hà khắc của nước Anh. Cuộc nổi dậy ở Boston ngày 16 tháng 12. 1773 -còn gọi là Tiệc Trà

July 4th. trong nỗi nhớ

July 4th lại về. Người Việt chúng ta hiện ở trên nước Mỹ tất nhiên có biết ngày này và có đôi kỷ niệm về quãng thời gian ấy.

Boston- đã thổi bùng lên ngọn lửa đấu tranh trong lòng nhân dân Mỹ. Ngọn lửa ấy tiếp tục truyền lan. Ngày 4 Tháng 7.1776, đại biểu của 13 tiểu bang thuộc địa nhóm họp tại Philadelphia, tiểu bang Pennsylvania. Các đại biểu đã ký bản Tuyên Ngôn Độc Lập, tuyên bố rằng các tiểu bang này là các tiểu bang tự do và độc lập với tất cả các nước trên thế giới. Tiếng chuông Tự Do được đánh vang tại đây. Âm thanh của Quả Chuông Tự Do (Liberty Bell) có thể không vang dội, nhưng “âm thanh Tự Do” đã lan truyền trên toàn thế giới, đánh dấu sự kiện bản Tuyên Ngôn Độc Lập Hoa Kỳ ra đời vào ngày 8 Tháng Bảy, 1776.

Quả Chuông Tự Do ngày nay trở thành một trong những biểu tượng của nền độc lập Hoa Kỳ, được gìn giữ, và trưng bày tại Independence National Historical Hall ở Philadelphia, Pennsylvania. Quốc gia Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ được chào đời từ đó!

Tuy nhiên, mặc dù bản Tuyên

Ngôn Độc Lập ra đời năm 1776, nhưng các trận chiến giữa quân Anh và quân lục địa vẫn tiếp tục kéo dài mãi đến năm 1778 với trận chiến cuối cùng tại Yorktown, quân Anh hoàn toàn bại trận, mới chịu đầu hàng trước quân đội lục địa.

Năm 1787, một lần nữa các đại biểu của 13 tiểu bang thuộc địa nhóm họp tại Philadelphia. Lần này bản Hiến Pháp của Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ ra đời để gìn giữ kỷ cương cho một đất nước còn quá mới. Con người Hoa Kỳ cần có sự Tự Do, đất nước Hoa Kỳ cần sự Độc Lập. Tất cả những Quyền Tự Do của người dân đó đều được ghi trong bản Tuyên Ngôn Độc Lập, và các tu chính án sau này.

Một đất nước tươi trẻ vươn lên sau những năm tháng dài đau khổ. Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ ra đời đánh dấu một cột mốc trong lịch sử nhân loại. Với 248 năm đã trôi qua, Hoa Kỳ, một đất nước sinh động, đời sống người dân được chính quyền tôn trọng, kế ước xã

NGUỒN VICEROY HOTEL GROUP

hội luôn luôn tự thay đổi, lột xác để thích ứng vươn lên những tiến bộ trong tất cả mọi khía cạnh nhằm bảo đảm đời sống tự do hạnh phúc của con người đúng nghĩa!

Một trăm năm sau, người dân Pháp đã có ý tưởng tặng một món quà tinh thần cho đất nước Hoa Kỳ nhân ngày Tuyên Ngôn Độc Lập của Hiệp Chúng Quốc. Tượng Nữ Thần Tự Do (Statue of Liberty) biểu tượng cho “Ánh Sáng Tự Do” (Liberty Enlightening the World) tại New York ra đời từ ý tưởng đó. Nhưng khác hẳn những pho tượng nữ thần tự do khác (do các nhà điêu khắc khác đã làm trên toàn thế giới), tượng Nữ Thần Tự Do tại New York được thiết kế hoàn toàn dựa theo tinh thần Hoa Kỳ. Tay tượng không bẻ gãy xiềng xích, và cầm gươm như những pho tượng các nơi khác, mà chân tượng Nữ Thần tại New York được thiết kế đứng đạp đứt những gông cùm xiềng xích dưới chân, biểu tượng cho sự tự do dân chủ, và bãi bỏ chế độ nô lệ. Tay phải của tượng cầm một bó đuốc như một ngọn hải đăng báo hiệu cho các tàu thuyền Châu Âu đã vượt đến được bến bờ Tự Do tại cửa sông Hudson, New York. Tay trái của tượng cầm một cuốn sách, đó chính là ngày bản Tuyên Ngôn Độc Lập Hoa Kỳ 1776 ra đời.

Nhìn tượng Nữ Thần, nhà thơ Emma Lazarus đã làm bài thơ “The New Colossus” bất hủ về Tượng Nữ Thần Tự Do:

*“Give me your tired, your poor
Your huddled masses
Yearning to breathe free,
The wretched refuse of your teeming shore.
Send these, the homeless,
Tempest-tossed to me,
I lift my lamp beside the golden door!”*

Tạm dịch:

*“Hãy trao cho ta
Những người nghèo khổ kiệt sức
Những ai khốn cùng khao khát hơi thở
tự do
Những kẻ khốn cùng trôi dạt từ các
bến bờ
không nhà cửa - bị dòng bão vùi dập.
lênh đèn trời giạt
Hãy gửi họ đến cho Ta
Ta đưa cao ngọn đuốc Tự Do nơi đây,
bên cánh cửa vàng!”*

Tượng Nữ Thần Tự Do New York được UNESCO công nhận là Di Sản Thế Giới vào năm 1984, biểu tượng cho lý tưởng tự do, nhân quyền, dân chủ, bãi bỏ chế độ nô lệ, bình đẳng và cơ hội cho nhân loại.

Nguyễn và bao nhiêu bạn bè khác cũng từng bị vùi dập khốn khổ trong tù đầy đối rạch ngay chính trên quê hương mình, đã tìm đến nước Mỹ và được phục sinh.

Nhớ một lần Nguyễn có thơ:

*tôi cười. với mọi người. hoen lệ
chào buổi sáng. chào hoàng hôn. chào
mái*

*trăng thượng huyền
cuối một chặng đường. ta gặp lại
một niềm vui. một hy vọng
(dẫu thế nào cũng phải sống đời ta
như nước sông. lấp tràn bờ cỏ)
cùng với mọi người. tôi nối vòng tay
và cảm ơn. thế giới đã cho tôi chỗ ở
khi nước mất. nhà tan. bạn bè xiêu tán
thập loại chúng sinh. mờ đồng rừng
hãy diệt. hãy quên. và bắt đầu lại
...*

*này anh em. bạn bè
chúng ta đã đi hết biển
qua các đại dương. và châu lục
không về lại mái đình xưa
bá ngọ
thời của quỳ
ngồi lở. cọt xiêu. sen tàn. mùa hạ chết*

*để gặp nhau đây. điểm hẹn boston
con tàu may flower. bắc qua thế kỷ.
ký ức*

*của tiếng sóng bờ xa
về phố biển. trời plymouth
vâng. tôi từ xứ bờ. miền đồng cỏ
hái bông vô ưu. ngày nắng phai
chào boston. thế giới dường như rất nhỏ
xướng ca. ồn. quên lệ rơi*

Được biết Người Mỹ ăn mừng Lễ Độc Lập Hoa Kỳ ngày 4 tháng 7 với các cuộc diễn hành, nấu ăn ngoài trời, uống bia lạnh, và tất nhiên là phải có pháo bông.

Hồi các bạn thân mến đang đọc Nguyễn tôi hôm nay, xin nhắc lại: chúng ta cũng là người đã vượt qua cái chết đi tìm tự do và hiện đang có mặt trên đất này. Tất nhiên ít nhiều chúng ta cũng chia sẻ với người dân bản địa về niềm vui lớn lao của Ngày Độc Lập Hoa Kỳ. Riêng Nguyễn tôi khi ngày 4 tháng 7 đến cũng được một đôi lần dự những bữa liên hoan ngoài trời với món nướng Barbecue cũng như được xem diễn hành và bắn pháo bông trong đêm lễ hội. Nhớ hồi còn ở trong khu chung cư trên đường Preston Rd., Nguyễn cùng hiền nội chạy xe tới khu tụ họp của dân chúng, mang theo gà quay, khoai tây rán và chai bia, nước ngọt. Khi pháo bông rực sáng bầu trời, mọi người cùng nhau vui cười, ăn uống. Tiếp theo, vào dịp 4 tháng 7. 2008, Nguyễn cùng gia đình tổ chức đi nghỉ lễ trên bờ biển Destin. Đêm ngồi trên balcon uống rượu với món bún chả có sự tham dự của Nhật Hoàng, Đinh Yên Thảo, Nguyễn Nhi, Phạm Chi Lan..., được nhìn pháo bông bay trên mặt biển thật đẹp mắt. Hình ảnh rực rỡ ấy còn mãi trong tâm trí Nguyễn cho tới bây giờ.

Ước mong những ngọn pháo bông ấy mãi mãi soi sáng cõi đời này.

TN

Tháng 7 là tháng “nửa năm” vì theo lịch cổ La Mã thì đó chính là tháng 5 khi niên lịch chỉ có 10 tháng. Julius Caesar thêm vào 2 tháng June và July, được trích từ tên của ông để tỏ lòng tôn kính.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Huyền thoại **tháng 7**

Tháng 7, ở Nam bán cầu là tháng đông giá buốt trong khi ở Bắc bán cầu là tháng nóng hun đốt, gọi là tháng Cỏ khô - *Hay month*. Tháng 7 thường có “Dog days of summer”, mà nàng Google dịch là “Những ngày hè của chó” thì chẳng đúng với huyền thoại tí nào.

Khoảng từ 3 tháng 7 đến 15 tháng 8, khi chòm sao sáng Thiên Lang - Sirius xuất hiện cùng với mặt trời vào buổi sớm mai, sẽ tạo ra những cơn nóng cháy da bỏng thịt. Thời gian nóng nẩy lửa này gọi là “Dies Caniculares”- trích từ tiếng Latin có nghĩa là “Days of the Dog Star” - Những ngày có chòm “sao Chó” xuất hiện. Tiếng Anh dịch là “Dog” vì được lấy từ tiếng Latin “Canis” có nghĩa là “Chó con”. Theo huyền thoại, người Hy Lạp và La Mã cho rằng thời gian nóng hun đốt này sẽ đem đến những điều xui xẻo, dịch bệnh, thảm họa, lo âu, hỗn loạn, khiến người buồn bực và chó phát điên!

Ở Bắc Mỹ, tháng 7 nắng nóng, nhưng ở Việt Nam tháng 3 đã vào hè nên có thành ngữ “Nóng tháng 3 chó già le lưỡi”. Nhớ cái nóng nơi cổ hương, có người tha phương băng khuâng, xao xuyến, ngâm nga câu thơ “Vào hè” của cụ Dương Bá Trạc ...

*Ai xui con cuốc gọi vào hè,
Cái nóng nung người, nóng nóng ghê!
Ngõ trước ngõ sau um những cỏ,
Hong rơi thấm rụng tiếc cho huê...*

Hay Month - Tháng cỏ khô

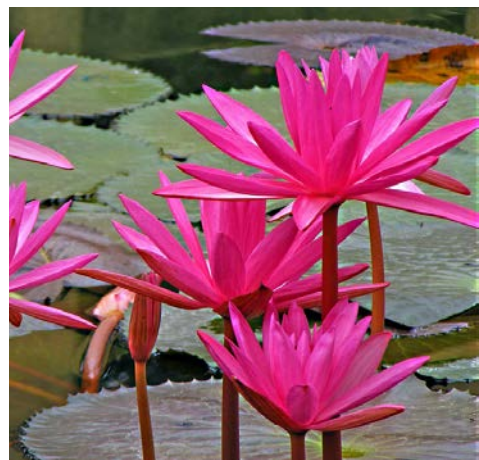
Hoa Phi Yến - Larkspur

Nhưng ở đây, trời vào hè có làm cho hồng rơi, thấm rụng, cỏ héo khô?

Hoa của tháng 7 là Larkspur - hoa Phi Yến vẫn nở rộ khoe sắc thắm và Water Lily - hoa Súng vẫn tươi mát trên hồ.

Hoa Phi yến mang biểu tượng của sự nhẹ nhàng, thanh thoát và tình yêu mạnh mẽ, bền vững.

Hoa Súng, nếu màu xanh thì được gọi là Sen xanh - Blue Lotus, hay tên khoa học là Nymphaeaceae được trích từ tên vị nữ thần sông xinh đẹp Nymphaea trong thần thoại Hy Lạp. Hoa là biểu tượng của sự thanh khiết, giác ngộ và đổi mới với một tâm hồn hướng thượng.

Hoa Súng - Water lily

Ruby – Hồng ngọc là viên ngọc dành cho những người sinh vào tháng 7, viên ngọc quý hiếm chỉ đứng sau kim cương. Hồng ngọc mang biểu tượng của sức mạnh và tuổi trẻ. Xưa kia, những người dùng sỏi Miến Điện tin rằng hồng ngọc khiến họ trở nên “vô hình” trong chiến trận. Người Châu Âu thời Trung Cổ tin rằng hồng ngọc mang đến sức khỏe, trí tuệ, giàu có và tình yêu. Hồng ngọc được tìm thấy nhiều nhất ở Mogok, Miến Điện. Có nhiều nơi khai thác và sản xuất hồng ngọc như Mozambique, Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Madagascar và Kenya.

Hồng ngọc

Những người sinh vào tháng 7 mang biểu tượng của lòng trung thành, dũng cảm, tự tin và thu hút.

Tháng 7 là tháng đặc biệt có nhiều lễ ăn mừng ngày lập quốc của nhiều quốc gia trên thế giới: Canada, Mỹ, Pháp, Rwanda, Venezuela, Argentina, Algeria, Belgium, Bahamas, Maldives... Xin chỉ viết về 3 quốc gia thân thương, quê hương thứ 2 của nhiều người Việt lưu vong.

****Ngày 1 tháng 7 là Canada Day, Sinh nhật của xứ Lá Phong.** Canada với diện tích lãnh thổ lớn thứ hai trên thế giới sau nước Nga. Canada có 13 tỉnh bang và 3 vùng lãnh thổ, thủ đô là Ottawa. Canada nằm ở phía Bắc của nước Mỹ, có nhiều cảnh đẹp thiên nhiên trù phú, đa dạng như dãy Rocky hùng vĩ chạy dài theo những cánh rừng thông xanh với những sông hồ, đồng cỏ hoa bạt ngàn và vườn cây trái cò bay mỗi cánh. Canada có nền văn minh tổng hợp của người Anh, Pháp và dân bản địa da đỏ. Theo sự phát triển của lịch sử, hiện nay Canada được coi là một quốc gia phát triển và sống hạnh phúc nhất nhì thế giới. Đất nước lý tưởng có môi trường sống trong lành, hệ thống giáo dục tiên tiến, y tế an toàn bảo đảm, kinh tế phát triển và chính trị, an ninh xã hội tốt.

****Ngày 4 tháng 7 là Independence Day - Ngày Độc Lập của nước Mỹ** khi “Tuyên ngôn độc lập” được ký vào năm 1776. Trên khắp nước Mỹ, lễ thường bắt đầu bằng diễu hành và bắn 13 trái pháo đại bác chào mừng cùng với 13 trái pháo hoa để nhớ thời mới lập quốc chỉ có 13 tiểu bang. Đây là một ngày lễ lớn đánh dấu nền độc lập của một quốc gia hùng mạnh và giàu có trên thế giới. Người Mỹ thường thích tham dự những cuộc diễu hành long trọng, ăn BBQ nướng, uống bia và đặc biệt là coi lễ hội bắn pháo hoa từng bừng, rực rỡ.

Ngày 4 tháng 7 cũng là ngày lễ hội “Hot dog” lớn nhất trong năm tại Mỹ. Mỗi năm thường có cuộc thi ăn “hot dog” ở New York, có hàng chục ngàn người đến xem và hàng triệu người theo dõi trên TV.

****Ngày 14 tháng 7 là lễ Quốc khánh ở nước Pháp,** còn được gọi là Bastille Day - Ngày khởi đầu của cuộc cách mạng diễn ra vào năm 1789 khi ngục Bastille, một biểu tượng quyền lực tối cao của vua chúa (vua Louis thứ 16) đã bị nhân dân phá hủy. Sau đó, chế độ quân chủ độc tài, áp bức bị xóa bỏ. Ngày Bastille được coi là ngày “Tuyên ngôn độc lập” đánh dấu sự thành lập một nước Cộng Hòa Pháp với lá cờ 3 màu tượng trưng cho: tự do, bình đẳng và tình huynh đệ.

“La Marseillaise” ra đời năm 1792 và đã trở thành bản quốc ca hùng hồn của nước Pháp vào năm 1795.

Cuộc đua xe đạp quanh nước Pháp “Tour de France” cũng được tổ chức vào ngày Bastille, người Pháp rất hào hứng theo dõi cuộc đua đầy thú vị này.

Canada Day - July 1st

Independence Day - July 4th

Lễ Quốc Khánh ở Pháp

Có 3 trong số 5 vị tổng thống đầu tiên của nước Mỹ qua đời đúng vào ngày lễ Độc Lập: John Adams, Thomas Jefferson và James Monroe.

Ngày 20 tháng 7 năm 1969, phi hành gia người Mỹ *Neil Armstrong* đã đặt bước chân đầu tiên lên Mặt Trăng, một dấu chân người bé nhỏ nhưng đánh dấu một bước nhảy vọt lớn của khoa học.

GVV

Để yêu nhau hơn

Françoise Hardy và
Jacques Dutronc
thập niên 70

HAI QUÊ
PARIS

Tháng 6 ngày 11, 2024, Françoise Hardy trút hơi thở cuối cùng ở Paris sau 80 năm tại thế, trong đó có 20 năm chiến đấu can trường với ung thư máu và ung thư cổ họng, bỏ lại không biết bao nhiêu trái tim cất giữ trong lòng những giai điệu man mác bà đã viết và hát.

Françoise Hardy sáng tác/biểu diễn hơn cả trăm ca khúc nhưng được nhắc đến nhiều nhất là tác phẩm đầu tay *Tous le garçons et les filles* (Những nụ tình xanh, lời Việt Phạm Duy, Thanh Lan hát), *Le temps de l'amour* (Mùa tình yêu, lời Việt Trường Kỳ, Kiều Nga, Sĩ Đan... hát), *Mon amie la rose* (Nụ hồng mong manh, Thanh Lan dịch và hát), *Comment te dire adieu?* (phiên bản Việt có: Sao đành già biệt? / Mưa rơi / Chia tay người ơi / Cuộc tình đã xa của

Lê Minh Bằng, Lê Thu Nguyễn Imbert, Vy Vân, Lan Anh, Hà Tôn Thanh Hằng, nhiều ca sĩ ghi âm như Khánh Hà, Don Hồ & Ngọc Huệ, Lê Thu Nguyễn Imbert, Lâm Thúy Vân, Julie Thanh Nguyên...), *Message personnel* (Tâm tư), *Fais moi une place* (Cho em xin một chỗ trong tim anh), *Le large* (Buông), *Rendez-vous dans l'autre vie* (Hẹn nhau kiếp sau), *Personne d'autre* (Chẳng ai nào khác).

Khác với những nữ danh ca cùng thời như Sylvie Vartan, France Gall, Jane Birkin, Sheila, Brigitte Bardot, Véronique Sanson... Françoise Hardy không chỉ được yêu thích mà còn được quý trọng vì bà xinh đẹp nhưng kín đáo, lịch lãm nhưng giản dị, nhẹ nhàng nhưng thẳng thắn, lãng mạn nhưng đoan trang. Ngoài sáng tác

và ca hát, bà còn đóng phim, nghiên cứu tử vi, viết sách.

Khổ sở vì bệnh dữ, Françoise đã viết thư cầu khẩn tổng thống Pháp thúc đẩy quốc hội ban hành luật an tử (Euthanasia) để bà được rút ngắn thời hạn trả nợ đời. Nhưng việc giải tán quốc hội sau khi đảng cực hữu chiếm đa số phiếu kỳ bầu cử nghị viện Châu Âu đầu tháng Sáu khiến ông Macron và các chính khách khác tất bật lao vào trận chiến tranh quyền. An sinh luỹn quĩnh, an tử? Tính sau.

Ngày Françoise ra đi là ngày Hai Quê hứa đem thuốc giảm đau cho Monique. Bà hàng xóm trên 80 tuổi sống một mình với ung thư máu và thấp khớp. Già yếu nhưng khước từ viện dưỡng lão vì xương thịt hư hao nhưng đầu óc còn xài được, ở nhà vẫn nhất, bà nói vậy. Nhà bà không khóa cửa để

lỡ có gì thì người khác cứ vậy mà vào. Bỗng qua khuỷu sân la liệt chậu lớn chậu bé đủ loại của bà, Hai Quê chỉ ẩy nhẹ cửa là vô được bên trong. Tiếng nhạc bao trùm phòng khách âm u.

- Hôm nay sao rồi, Monique?

Bà già nhe hàm răng sún ra cười và tiếp tục nhịp chân theo nhạc... *Sous aucun prétexte, je ne veux avoir de réflexes malheureux. Il faut que tu m'expliques, un peu mieux. Comment te dire adieu?* (Em tuyệt đối không muốn làm gì đáng tiếc. Anh nói cho em biết đi, sao đành lìa xa?)

- Françoise Hardy! Bác hay tin rồi ?

Bà già đặt ngón tay lên môi, suýt suýt ... *Mon coeur de silex vite prend feu, ton coeur de pyrex résiste au feu, je suis bien perplexe, je ne veux me résoudre aux adieux.*

Trong phòng ghi âm khi thu bài Tiến biệt, 2000

(Trái tim đá lửa của em bốc cháy quá vội còn trái tim ve chai của anh thì không bén lửa, em bối rối nhưng em không muốn lìa xa.)

- Cô có tin hai chữ duyên nợ không? Ngưng ư ử, Monique quay qua hỏi.

Cái người mà Françoise từng chê xấu xí ấy tên Jacques Dutronc. Lần đầu gặp nhau, Jacques vừa giải ngũ, đầu húi

cua, mắt đeo kính cận dày cộp, mặt đầy mụn trứng cá. Đó là năm 1966, nàng 22, chàng 23. Chê, nhưng chỉ một năm sau, nàng sa lưới tình, mở cửa mời chàng bước vào đời. Từ đó trở đi là những tháng ngày chất chồng sầu khổ vì chàng ca nhạc sĩ tài hoa này là chúa la cà đàn đúm, cà từng cà rồn, thích rượu và mê gái.

1973, Françoise quyết định mang thai để ràng buộc *bad boy* nhưng đứa con chẳng làm Jacques thay đổi. Nghiêm túc, chừng mực và chung thủy không nằm trong ADN của chàng. Chàng nuôi hơn 50 con mèo bốn chân và không có ý định ngưng vui vẻ với mèo hai chân.

1975, bùng nổ xì căng đan Jacques đem «lòng súng nhân đạo cứu người lầm than» (*) minh tinh Romy Schneider. Tổn thương nhưng Françoise tiếp tục chấp nhận. 1981, hai người kết hôn. Trả lời phỏng vấn, Françoise

Françoise Hardy và Jacques Dutronc do Jean-Marie Périer, nhiếp ảnh gia nổi tiếng chụp và đăng trên blog cá nhân với lời lẽ thân thương. Tuy là mối tình đầu của Françoise Hardy, Jean-Marie Périer đã nhanh chóng trở thành bạn rất thân của Jacques khi Françoise và Jacques đến với nhau.

cười : «Jacques là con của vợ và là anh của con mình!» để tả tính cách hồn nhiên của chồng. Bảy năm sau, hai người ly thân. Sau khi chia tay, họ cùng sáng tác bản *Partir quand même* (Dứt áo).

Dứt áo nhưng không dứt tình. Với Jacques, đám cưới, ly thân và tình yêu không liên quan gì đến nhau. Sao cũng được, miễn Françoise đừng thoát khỏi từ trường của chàng. Khổ sở quá, Françoise hăm: «Có ngày anh làm gì tôi cũng sẽ đứng đưng cho mà xem!» Playboy chứng hững khi nhận ra ngày ấy đến thật, và nó dễ sợ hơn việc ly thân ngàn lần. Chàng rời.

1997, Jacques ngừng rời, công khai tình mới, chính thức hóa tình trạng đường ai nấy đi với Françoise.

Ba năm sau, cả làng ó ra khi chàng-nàng thấu chung bản *Puisque vous partez en voyage* (Tiễn biệt). Mất chàng trốn sau cặp kiếng râm muôn thuở nhưng giọng hát tràn ngập âu yếm trôi về nàng. Nàng thì khỏi nói rồi.

2012, đĩa nhạc *l'Amour fou* (Tình cuồng điên) và tự truyện cùng tên ra đời, trong ấy, Françoise kể về đam mê và vấn nghi, khao khát và hoang mang, hoan lạc và thất vọng đan xen từng ngày bên Jacques.

2016, trả lời tờ *Le Parisien*, nàng nói : «Tạ ơn người đã cho tôi cảm giác rung động mãnh liệt. Giờ đây, tim tôi chỉ còn nổi dùi dằng khi nghĩ đến người.»

2018, album *Personne d'autre* (Không ai nào khác) được phát hành, như lời tỏ tình cuối đời.

Tín hiệu vẫy gọi, cảm giác vĩnh hằng, chỉ anh mới có thể nghe được. Đôi mắt xanh biếc siêu thực của anh... Em vẫn chờ. Một ngày nào đó, ở một nơi nào đó, tình cầu nào đó ... Ký ức quấy phá em, ký ức bịa đặt, ký ức phản trắc...Trái tim đã ra khỏi cuộc chơi dường như vẫn đập vì một, hai tín hiệu...

Khi được hỏi về những lời lẽ si tình này, Françoise, câu trước chối rằng lòng không còn Jacques, câu sau lại nhắc cảm giác tình tứ quay cuồng lần đầu bị đôi mắt biếc xanh của chàng hớp hồn 50 năm về trước.

Hai Quê lay bà lão tự nãy giờ đắm chìm trong cõi tình Hardy. «Monique à, thuốc giảm đau của bác nè, tôi phải về rồi.» Monique không thêm ngó hớp thuốc.

- Tỉnh dậy ở phòng cấp cứu, cô có biết tôi đã nói

gì không ? «Khổ quá, cứu tôi làm gì ! Già nua, đơn độc, bệnh tật hành hạ, tôi không muốn gì hơn là được giải thoát. Mấy người không bệnh và chưa già, làm sao hiểu được đau đớn và cô đơn!»

Hai Quê khép cửa, ráng thêm chút nữa, Monique à, ông Macron hứa ngay sau khi quốc hội mới được thành lập vào cuối tháng Sáu này, ông sẽ đề tâm vào dự luật an tử.

Xin lỗi nếu như tôi ra đi lặng lẽ không báo trước. Xin lỗi vì đêm nay, và vì đêm qua nữa. Kết thúc rồi. Hẹn nhau kiếp khác. Ở đâu cũng được. Để yêu nhau hơn. Giờ thì phải đợi đã...

[Rendez-vous dans l'autre vie (Hẹn kiếp sau) - album *Tình cuồng điên*, 2012]

HQ

(*) Chữ của Phạm Đình Chương

© ABACA
- Một trong những bức ảnh cuối cùng. Françoise thổ lộ với báo giới việc chàng-nàng vẫn luôn thân thiết và Jacques đồng tình chuyện an tử vì không muốn Françoise chịu khổ đau thêm.

Câu chuyện đào giếng

MỘC MẠC

Một giáo sư nổi tiếng ngành địa chất đã chọn hai sinh viên năm Nhất, đưa đến một vùng đất để đào giếng: một người học dở nhất khối, tư chất bình thường và một người học giỏi nhất khối, thân thể cường tráng. Hai sinh viên rất vinh hạnh vì được giáo sư chọn, họ nghĩ sẽ cố gắng hết sức.

Tối nơi, giáo sư nói hai người hãy đào một mảnh đất và tìm nguồn nước, ông sẽ tiếp nước và thức ăn cho họ. Chàng học dở không suy nghĩ gì mà liền cầm cuốc lên, chọn một khoảng đất và bắt đầu đào. Còn người thông minh đi một vòng dự đoán, lựa chọn phần đất có thể có nước rồi mới bắt đầu đào. Giáo sư nhìn họ, gật đầu, ghi chép...

Hai tiếng sau, mỗi người đều đào được một cái hố có độ sâu chừng 2 mét nhưng vẫn chưa thấy nước. Người thông minh nghĩ mình đã chọn sai chỗ nên liền tìm một vị trí khác để đào. Chàng ngốc tiếp tục kiên nhẫn đào phần đất của mình.

Hai tiếng sau, anh học dở đào được thêm một mét nữa ở cái hố cũ, còn người học giỏi đào được thêm một cái hố sâu 2 mét ở chỗ mới. Một tiếng sau, người thông minh lại cảm thấy dường như mình đang đào sai chỗ nên lật đật đi tìm một mảnh đất khác, chàng trai còn lại vẫn cặm cụi đào cái hố của mình tiếp.

Hai tiếng nữa lại trôi qua, chàng ngốc đào được thêm nửa mét nữa, còn chàng trai được đánh giá là thông minh đã nhanh nhẹn đào cái hố thứ 3. Cả hai đều chưa thấy nước.

Trời tối dần, sinh viên giỏi cho rằng vùng đất này không có nước nên bỏ cuộc, xin giáo sư cho đề bài khác. Trong khi đó, người còn lại vẫn tiếp tục đào, cái hố của chàng đã sâu hơn 4 mét... Giáo sư và anh chàng học giỏi cùng ngồi nói chuyện về địa chất, chờ anh chàng kia bỏ cuộc.

Không biết bao lâu trôi qua, hai người nghe tiếng la từ dưới hố nên chạy lại, anh sinh viên tư chất kém vừa rơi đèn lên, vừa khóc vừa cười khoe rằng cuối cùng anh đã tìm thấy nguồn nước. Giáo sư lại gật gù đầu, ghi ghi chép chép. Chàng trai thông minh mặt mếu máo, hỏi giáo sư đã viết gì? Giáo sư nói: Ta viết tên người nhận học bổng cho 4 năm học đại học tiếp theo, đây là tiền túi của ta dành cho người xứng đáng với từng đồng.

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

04-07-2024 - 10-07-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
SPIRIT AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.980
EVA AIR	2	LAX, TPE	\$1.980
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$2.096
AMERICAN/ASIANA	2	LAX, ICN	\$2.096
ALASKA/JAPAN	2	SEA, ICN	\$2.144
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$2.192
KOREAN AIR	1	ICN	\$2.193
ANA	2	SEA, ICN	\$2.357
VIETNAM/CHINA SOUTH	1	SFO	\$2.453

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,220 VN ĐỒNG
EURO	\$26,504 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$18,164 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,579 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$154.44 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	160,465 YEN NHẬT
	0.93556 EURO
	0.79190 BẢNG ANH
	1.37004 CANADA
	0.89704 THỤY SĨ

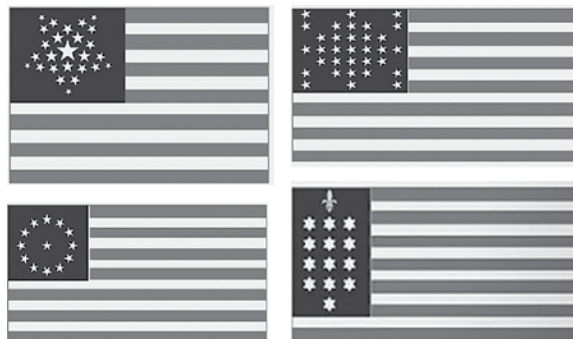

Ngày nay trong lịch sử

4/7/1960

Ngày 4 tháng 7 năm 1960 lá cờ Mỹ với 50 ngôi sao lần đầu tiên được kéo lên khi Hawaii trở thành tiểu bang thứ 50 của Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ vào tháng 8 năm 1959.

Lá cờ này được thiết kế bởi một học sinh trung học Robert G. Heft, 17 tuổi. Thiết kế của Heft đã được chọn trong số hơn 1,500 mẫu được gửi đến.

Vài mẫu thiết kế quốc kỳ Mỹ

5/7/1939

Ngày 5 tháng 7 năm 1939 (tức ngày 18 tháng 5 năm Kỷ Mão) ông Huỳnh Phú Sổ cử hành lễ khai đạo, lấy tên đạo là Hòa Hảo, ông được tôn là “Đức Huỳnh Giáo Chủ”. Ông đã lấy tên ngôi làng Hòa Hảo, nơi ông sinh ra để đặt tên cho đạo của mình: Phật giáo Hòa Hảo.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Đinh Tiến Dũng (Bí thư Thành ủy Hà Nội) - người nói những lời dưới đây đã mất chức vì tham nhũng...

Quan trọng là CSVN chỉ lấy của dân rồi chia cho nhau chứ không bao giờ cho dân cái gì, nên “của cho” hay “cách cho” đều không quan trọng...

Nguyễn Văn Hùng
Bộ trưởng Văn hóa - thể thao - du lịch CSVN

Trước đây, một bà bán thịt kêu phóng viên muốn mua thịt rẻ thì lên tivi mà mua. Giờ đây, người dân Việt đang bàn nhau mua thêm tivi để nhìn giá điện giảm..

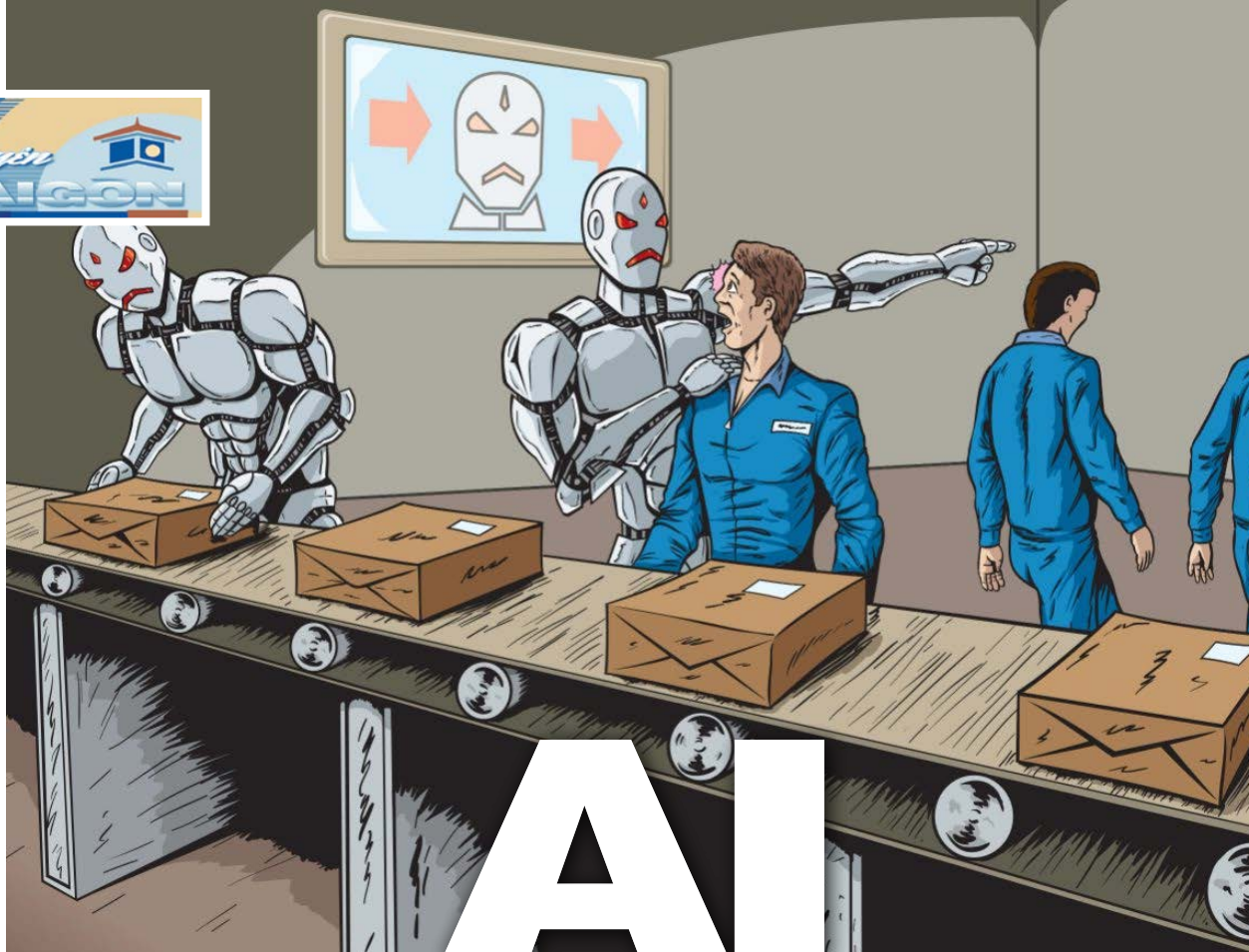

Nguyễn Sinh Nhật Tân
Thứ trưởng Bộ Công Thương CSVN

Ông Thích Chân Quang (tên thật Vương Tấn Việt) tốt nghiệp cử nhân luật hệ vừa học vừa làm (hệ tại chức) năm 2019, và chỉ 2 năm sau đó (năm 2021), ông đã được nhận bằng tiến sĩ luật. Hai bằng ông có đều do Trường Đại học Luật Hà Nội cấp... Nguyễn Minh Đoàn (trái) và Thích Chân Quang (phải)

Nguyễn Minh Đoàn
nguyên Phó trưởng khoa Pháp luật hành chính - Nhà nước,
trường Đại học Luật Hà Nội

- NGUỒN: FACEBOOK

đấu độc tài

Hồi 2022, Jason Allen (sống tại quận Pueblo, tiểu bang Colorado, Mỹ) đã giành được giải thưởng trị giá 300 USD. Sau khi bức tranh của anh đánh bại 20 tác phẩm khác đoạt giải nhất cuộc thi vẽ tranh kỹ thuật số, được tổ chức tại Hội chợ tiểu bang Colorado. Sau khi đoạt giải, Jason Allen đã tiết lộ trên mạng xã hội rằng bức tranh giúp anh giành được giải nhất không phải do mình vẽ, mà thực chất được vẽ bởi phần mềm AI (trí tuệ nhân tạo).

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Câu chuyện này gây ra nhiều tranh cãi, nhiều người tôn sùng AI đã đưa ra nhiều bài viết cho rằng sắp tới AI sẽ thay thế con người về mặt sáng tạo. Bởi vậy mà vài chữ ngẫu hứng được viết ở trang mạng xã hội X.com của tác giả Joanna Maciejewska gần đây bỗng được toàn thế giới nhắc tới liên tục:

“You know what the biggest problem with pushing all-things-AI is? Wrong direction. I want AI to do my laundry and dishes so that I can do art and writing, not for AI to do my art and writing so that I can do my laundry and dishes.”
- Joanna Maciejewska

“Bạn có biết vấn đề lớn nhất khi người ta đùn đẩy mọi thứ cho AI (trí

tuệ nhân tạo) là gì không? Sai hướng. Tôi muốn AI giặt giũ và rửa chén để tôi có thể làm nghệ thuật và viết lách, chứ không phải AI làm nghệ thuật và viết lách để tôi có thể giặt giũ và rửa chén.” - Joanna Maciejewska (tác giả sách giả tưởng)

Mong muốn của Joanna Maciejewska là mong muốn chung của đa số

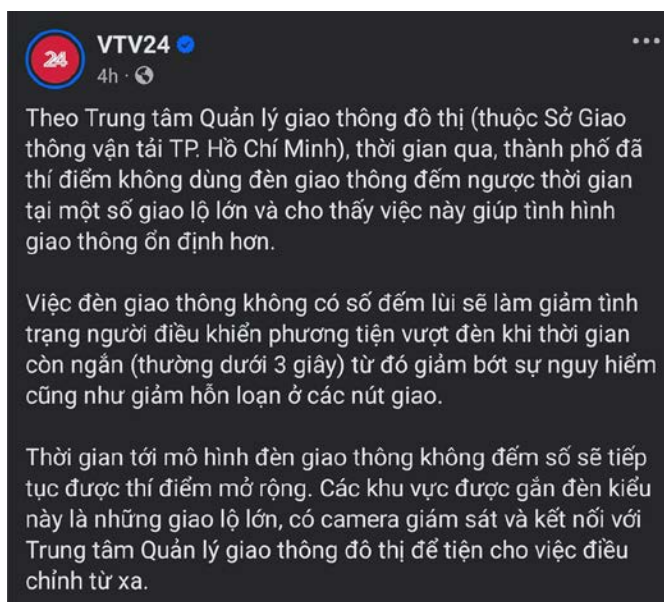
người làm sáng tạo gần đây, khi tác phẩm từ AI (trí tuệ nhân tạo) xuất hiện mọi nơi mọi lúc. Con người thì bị mất bớt việc, lấy tiền đầu mà trả cho tiền thuế, tiền điện, tiền nước, tiền mua máy rửa chén, máy giặt đồ, máy lau nhà... Ở Việt Nam, nhiều tờ báo trong nước đã bắt đầu dùng ảnh và nội dung AI để lấp kín tờ báo của mình. Nói "lấp kín" vì AI hiện nay còn khá thô sơ, chưa đủ sức hút với các độc giả, nhiều người còn tỏ ra dị ứng thẳng thừng với các tác phẩm giả tạo như vậy. Một người đang làm việc trong ngành công nghệ ở Việt Nam viết: *"Thật sự mà nói AI đem lại sự tiện lợi cho người làm báo. Nhưng lạm dụng rết các tin bài dùng đầy hình AI của các báo mạng trong nước gần đây khiến nội dung trở thành rác thật sự, những tấm ảnh AI gen thô thiển, sai bét để đầy trên các mẫu tin từ các trang tin tờ báo lớn và chính thống, không khác gì những trang rác lá cải trên mạng xã hội cả."*

May mắn, trong thế giới con người, tài năng của con người vẫn còn được coi trọng và nhìn nhận hơn là những thứ tiện lợi (tạm thời là như vậy). Tuy nhiên, sự thật thì cũng có rất, rất nhiều người muốn điều ngược lại với tác giả Joanna Maciejewska, như:

Tiến sĩ Stephen Thaler - nhà khoa học và sáng

- NGUỒN: CAFE.F.VN

Báo trong nước đang dùng ảnh từ AI để minh họa nhiều mục trên báo - NGUỒN: VTV

chế lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, chủ sở hữu hệ thống AI Dabus. Ông đã dành nhiều năm để đi xin cấp bản quyền cho các tác phẩm từ AI Dabus: Chuyện xuất phát từ hai hồ sơ xin cấp bằng sáng chế của Stephen Thaler năm 2018, một cho hình dạng bao bì thực phẩm và một cho một loại đèn pin. Thay vì liệt kê bản thân là nhà phát minh, Thaler lại đưa công cụ AI của mình có tên Dabus vào hồ sơ. Sau đó, ông cũng liệt kê quyền cá nhân đối với các bằng sáng chế là "chủ nhân của công cụ sáng tạo Dabus". Ông đã nộp đơn xin cấp bằng sáng chế cho Mỹ, Anh, Nam Phi, Úc và Saudi Arabia... phần lớn không thành công. Riêng Ủy ban sở hữu trí tuệ và doanh nghiệp Nam Phi (CIPC) và Úc đã chấp nhận cấp bằng sáng chế cho Dabus, nhưng Stephen không thỏa mãn. Ông kháng cáo rất nhiều lần lên tòa án tối cao của Anh, Mỹ khi không được chấp thuận, và hiện thời chưa thành công. Stephen Thaler cho rằng luật của hai cường quốc này sẽ phải thay đổi. Chờ xem...

Ngoài Stephen Thaler ra thì người dễ chấp nhận các sản phẩm từ AI nhất là những "ông chủ" của thế giới tư bản. Như ông chủ dưới đây:

Nhân viên: Tôi đã ở đây 11 năm ròng rã, một mình làm việc bằng ba

người thế nhưng chỉ được nhận một phần lương ít ỏi. Tôi muốn được tăng lương.

Ông chủ khế lác đầu: Thật xin lỗi, tôi không thể nào tăng lương cho anh được. Nhưng nếu...

Nhân viên ngắt lời: Nếu sao thưa ngài?

Ông chủ gằn giọng: Nếu anh nói cho tôi biết tên 3 người kia là ai. Tôi nhất định sẽ sa thải bọn họ.

Bởi vì ông chủ thời nào cũng thích “*Mỗi người làm việc bằng hai/Để cho cán bộ mua dãi, mua xe. - Mỗi người làm việc bằng ba/Để cho chủ nhiệm xây nhà, lát sân*”. Có cầu thì có cung, các nhà khoa học liên tục phát minh ra những cỗ máy từ nhỏ tới lớn, nhằm giúp con người “làm việc bằng hai bằng ba”, thậm chí là thay thế luôn con người. Hiện nay, ở nhiều công xưởng lớn đã có nhiều cỗ máy có thể thay thế luôn cả hàng ngàn người công nhân. Nhiều chuỗi cửa hàng tiện lợi lớn thứ hai của Nhật Bản, đã bắt đầu sử dụng robot hỗ trợ AI (Trí tuệ nhân tạo) để kê xếp hàng hoá lên kệ. Ngoài việc giảm người làm, dây chuyền sản xuất với robot tự động cũng sẽ giảm nguy cơ tai nạn lao động.

Con người quá yếu ớt và nhạy cảm, đôi khi quá mạnh động so với các cỗ máy. Làm việc với những cỗ máy, với trí tuệ nhân tạo, các ông chủ không

Vụ camera quay lén trong phòng tắm nữ sinh: Chủ trọ bị phạt 12,5 triệu đồng

PV - Thứ tư, ngày 28/06/2024 22:35 GMT+7

Thích Chia sẻ

VTv.vn - Tại cơ quan Công an, ông N. khai nhận khoảng tháng 6/2023 xuất phát từ ham muốn của bản thân, muốn xem lén người thuê phòng là nữ tắm nên đã đặt mua camera trên mạng.

• Nữ sinh Hà Nội hốt hoảng khi phát hiện camera quay lén trong phòng tắm

Ngày 26/6, đại diện UBND quận Hà Đông (TP Hà Nội) cho biết chủ nhà trọ bị xác định lắp camera quay lén trong phòng tắm của nữ sinh có tên là L.P.N. (58 tuổi; trú tại phường Yên Nghĩa, quận Hà Đông) đã bị xử phạt hành chính số tiền 12,5 triệu đồng về hành vi thu thập trái pháp luật thông tin cá nhân của người khác. Quyết định xử phạt vi phạm hành chính được lập hồi tháng 5 vừa qua do Chủ tịch UBND quận này ra quyết định.

Tại cơ quan Công an, ông N. khai nhận khoảng tháng 6/2023 xuất phát từ ham muốn của bản thân, muốn xem lén người thuê phòng là nữ tắm, nên đã lên mạng xã hội đặt mua 3 bộ camera về lắp vào phòng tắm của các phòng 401, 402 và tầng 5.

Việc quay lén các khách nữ thuê trọ, ông N. thường xem trực tiếp trên điện thoại hoặc lưu lại trên ứng dụng của camera để xem lại. Những hình ảnh, video trên, ông N. cam đoan không phát tán, chia sẻ cho bất kỳ ai hay đưa lên mạng xã hội.

Phẩm giá con người bị định giá quá rẻ - NGUỒN: TIENPHONG.VN

sợ vi phạm hợp đồng lao động, không sợ cảnh đình trệ sản xuất vì những người công nhân thích đình công, đòi quyền lợi xứng đáng... Những phong trào tương tự như phong trào Me Too (một phong trào chống quấy rối và bạo hành tình dục, đặc biệt là tại nơi làm việc) sẽ không lan rộng tại các xưởng này. Có thể trong tương lai, robot cũng sẽ bị quấy rối bởi cấp trên con người, nhưng không sao, chúng đang ở thế giới con người, trừ khi chúng vùng dậy hoặc con người từ bỏ quyền làm chủ, robot mới có thể phản kháng.

Ngoài các ông chủ, tại các group về công nghệ, nhiều người đặt câu hỏi về việc liệu có nên dùng AI trong việc hệ thống luật pháp và ra phán quyết hay không? Trước hết, vì AI chưa biết nhận hối lộ, chưa biết cả nể... Luật Việt Nam không khác gì so với luật của thế giới, quyền, phẩm giá con người vẫn được coi trọng nhất, vậy điều gì đã khiến các bản án ở Việt Nam có sự thiên vị lạ lùng cho một số tầng lớp “bình đẳng hơn”?

Gần đây ở Hà Nội một ông chủ nhà trọ (58 tuổi, là trung tá quân đội) chỉ bị phạt 12.5 triệu VND khi đã đặt máy quay lén trong nhà vệ sinh của các khách nữ thuê trọ tại nhà ông ta nhiều năm, hòng xem lén họ tắm... Mức phạt

quá nhẹ, nhẹ đến nỗi cho thấy phẩm giá con người thời nay quá rẻ mạt. Còn nhớ, trước đây có vài vụ sầm sỡ người khác trong thang máy nhưng kẻ xấu chỉ bị phạt 200,000 VND, những tưởng sau hàng ngàn bài viết thể hiện bất bình của người dân, những kẻ thực thi pháp luật đã thay đổi. Họ còn thua cả trí tuệ nhân tạo vì không biết rút kinh nghiệm và tự sửa chữa. Nhiều người đã đặt câu hỏi không mấy liên quan: nếu để AI đưa ra kết luận cho một vụ án nào đó, liệu sẽ có một phán quyết tốt hơn con người không? Ngoài ra, khi đọc xong chuyện dưới đây của tác giả Đàm Hà Phú, tôi

AlphaDog (chó AI)
có tốc độ di chuyển đạt gần 15km/h

- NGUỒN: DAILYSABAH

cũng đặt câu hỏi: liệu AI có thể thay máy ổng làm đường không?

“Bà vợ mình bả đọc tiểu thuyết Hồ Biểu Chánh xong bà cứ theo mình bả hỏi: em hỏi anh nè, tại sao gần một trăm

năm trước, xe hơi thô sơ, đường sá nhỏ xíu mà người ta từ Sài Gòn đi Đà Lạt cũng 7 tiếng, mà đó là còn dừng xe trên đèo ngắm cảnh. Bây giờ mình xe mới, đường ngon mà cũng đi 7 tiếng?

- Chuyện đó tui hông có rành, đầu bà thử alo hỏi ông Chín coi, chắc ổng biết...

- Ông Chín nào dạ?

- Ông Chín ngoài xóm Ba, Ba Đình á!”

DU

NGÀY 29-6-2024

Trương Tú Anh

Xin cảm ơn báo Trẻ, tôi có đứa cháu gái 46 tuổi, cháu rất ngoan nhưng vì hoàn cảnh đâm ra trễ nải và khó có thể kiếm chồng ở Việt Nam, tôi đăng cầu may trên mục “Tìm Bạn 4 Phương” của quý báo, và cháu được 6 người liên lạc, đến nay thì cháu đã cập bến bờ tự do và hạnh phúc. Đây cũng là ơn phước của cháu của gia đình. Chúng tôi cũng không bao giờ quên ơn quý báo. Xin Chúa ban cho quý báo, quý anh chị vạn lần hơn thế...

NGÀY 27-6-2024

Ngọc Lang

Tôi có một người bạn có đăng một bài trên báo Trẻ, bạn ấy thúc giục tôi vào Facebook của Trẻ để xem (tôi hiện ở Thủ Đức, Việt Nam)... và thật bất ngờ, báo Trẻ có nội dung rất hay, nơi đây quy tụ những cây viết thông thái và sắc sảo... Tôi hơi tiếc là mãi 4 tháng sau tôi mới chịu “nghe lời” bạn tôi, vì tôi đã định hình rằng, báo hải ngoại là những tờ báo khô

khan về chính trị và thường thì chăm chăm đả kích chế độ. Nhưng tôi thực sự choáng, choáng vì báo hải ngoại những đậm chất Việt hơn cả báo trong nước, ít khi thấy chêm tiếng Anh hay dùng những câu văn, từ ngữ tối nghĩa, hoặc đao to búa lớn, thậm chí rất chuẩn chính tả! Tôi lập tức đăng ký nhận báo hàng tuần online. Nhân đây, tôi có một thắc mắc, là trên Facebook, nhiều “dư luận viên” công kích, thóa mạ rất bẩn thỉu. Anh chị có thể xóa đi được mà. Thú thật, gia đình tôi, bản thân tôi từng sống bằng lương chế độ, là diện “có công cách mạng” nhưng tôi còn không ngửi nổi...

Xin chân thành cảm ơn tâm sự và lời khuyên của bạn. Trẻ vẫn chủ trương để nguyên những “chứng tích” của các dư luận viên trong nước. Gần đây, chắc ai cũng biết những nhà sư quốc doanh Thích Chân Quang, Thích Trúc Thái Minh luôn đăng đàn diễn thuyết. Chính sự phát tán này, người ta mới hiểu ra và đánh giá được bản chất của họ. Việc để nguyên những lời thóa mạ của dư luận viên, cũng là cách chúng tôi muốn đọc giả phán xét bộ phận “trí tuệ” của chế độ, và suy ra được bản chất của chế độ đó.

Bạn đọc có thân nhân trong và ngoài nước Mỹ muốn nhận báo Trẻ FREE hàng tuần (bản PDF), đầy đủ bài vở. Xin email đến:

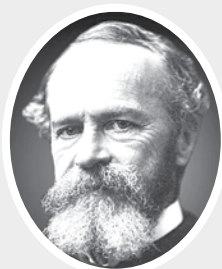
baotrehaingoi@gmail.com

(trừ những vùng bạn có thể lấy được báo in của Trẻ đang phát hành tại TX, FL, GA)

Suy Đi Ngẫm Lại

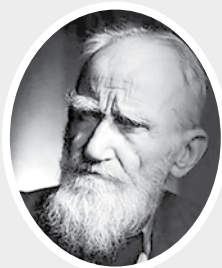
Tâm lý sâu xa nhất trong bản tính con người là sự khao khát được khen ngợi.

WILLIAM JAMES

Khi một người hạ một con cọp, người ta gọi đó là anh hùng. Khi con cọp giết anh ta, người ta bảo nó là ác thú.

GEORGE BERNARD SHAW

Hoàn cảnh không tạo nên con người, chúng bộc lộ con người.

JAMES ALLEN

MINH HẢI

Với người cao tuổi

Từ thời xa xưa, hiếu đạo là phẩm chất đạo đức được đặt lên hàng đầu. Con cháu trong gia đình phải luôn có trách nhiệm với ông bà, cha mẹ, quan tâm chăm sóc đến bậc sinh thành đặc biệt khi họ đã về già.

Người cao tuổi ngoài những thay đổi về mặt sinh học theo lẽ tự nhiên thì những vấn đề về tâm lý cũng có đôi chút biến chuyển. Khi cảm thấy mình đã già nua đi nhiều, mối quan hệ với xã hội ngày càng kém đi, lại cảm thấy những ngày tháng còn lại quá ít ỏi làm cho tính cách của người cao tuổi bị ảnh hưởng và thay đổi ít nhiều. Con người lúc về già thường có những suy nghĩ và biểu hiện rất khác mà so đồng những người trẻ tuổi, con cháu trong gia đình không nhận ra được.

Chính vì những điều vừa trình bày trên, nên cần quan tâm chăm sóc chu đáo người cao tuổi để họ sống khỏe. Đó là điều cần thiết. Ngoài ra cũng nên thường xuyên nói chuyện với ông bà để cho họ cảm nhận được sự quan trọng của mình trong gia đình. Thêm nữa, người cao tuổi cũng rất thích nghe ca hát, được sum vầy bên con cháu qua lời ca tiếng hát đem đến cho họ sự vui tươi, hứng khởi, là liều thuốc tinh thần vô cùng hiệu nghiệm đặc trị cảm giác cô độc, hay hồi tưởng, suy nghĩ tiêu cực trong đầu các cụ. Chúng ta thấy đó, đời sống tinh thần của người cao tuổi cũng phong phú đâu thua kém gì những người trẻ còn tràn đầy năng lượng và sức sống. Hãy làm cho tiếng cười luôn vang lên trong gia đình bạn...

MH- THEO TỦ SÁCH GIA ĐÌNH

BẢO HUÂN

BẢO HUÂN

Tâm tình ADAM

Tuần rồi có việc nên lục tìm cái khay măng-sét trong tủ đồ. Tự dưng phát hiện có mấy bộ lingerie đồ lót sexy bí ẩn cất kỹ trong hộp. Đồ mới nhưng bóc tem, cắt mác mà tui chưa thấy bao giờ, cũng chẳng phải là đồ bà mua tặng ai. Coi lại bill thẻ credit card thì thấy bà đã âm thầm rinh nó về nhà vài tháng rồi. Ấm ức hỏi tới thì bà hào hứng xổ luôn là bà đã canh sale rinh luôn 4 bộ ở Victoria's Secret và định hâm nóng kỷ niệm ngày cưới. Bà đỏ mặt còn tui thì đơ mặt vì cứ ngỡ bù đầu bỏ bê bó bông nhà trồng cho kẻ khác ngủi.

Comments

@GÁC LÊN HỒ ĐÊN H – Bà vợ chúa đa nghi. Đang ngồi bả trở tối mà chuyển màn hình browser bả cũng nghi, đứng đợi shopping mall thấy bả tối, bỏ cái iPhone vô túi quần cũng bị nghi. Ra ngoài mà mím chi thân thiện với mấy cô bán hàng là cũng có vấn đề. Riết cái mặt tôi “hình sự” như mặt vụ Mỹ. Ham làm về trễ là cũng có chuyện với bả. Sợ nhất là trong nhà mà bước nhẹ nhàng quá là bả kêu có gì mà rón rén giấu diếm.

@GÌ HẢ MÀ – Ông nhà già chát rồi mà giờ chứng xài tiếng lóng của tụi “gen Z”. Trước giờ toàn phiem trên Phây sôi nổi chính chị chính em. Giờ nhắc ông cái gì thì message trả lời “pít ỳ, nói hoài”, cần ông làm gì thì ông nhắn “J z chòy” còn bồi thêm mấy cái emoji biểu cảm mà trước giờ ông mù tịt. Đưa mấy bà bạn coi cười té ghế, còn chọc là ông cứ “òì, ời” hoài là coi chừng có chiến.

@MÌNH HẠCSƯÔNG SA – Ông chồng là động vật ăn tạp, thứ gì cũng tấp. Tui ăn chay nhẹ nhàng lâu năm. Kêu hoài thì ông cũng chịu ăn chay cùng nhưng vẫn để ông uống sữa, ăn trứng gà không trứng. Rồi cũng cạy cục làm nhiều món chay giả thịt chịu ông. Đạo này tui nghi nghi ông ưa trốn ra ngoài ăn vụng gia súc mỹ vị hay gì mà cái mùi xì hơi của ông đậm đặc ná thở.

@ỚT HIẾM – Vụ nàng siêu mẫu “made in Vietnam” bị quay lén khi thay đồ, giờ bà vợ đến vô restroom Mc Đá-nô cũng bày đặt sàm soi rà kỹ coi có cái gì chớp chớp không. Đi shopping giờ bà đầy nghi kỵ, rất ngại thử đồ. Tui nói clip ma dzú dài mấy trang web đen nó không thêm post đâu, bà lo chi tổn thọ.

BẢO HUÂN

Hawaii ơi, tôi nhớ!!!

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

Chỉ một mình tôi sinh sống ở Canada, trong khi tất cả gia đình, họ hàng đều ở bên Mỹ, nên gia đình nhỏ của tôi hầu như hàng năm phải bay qua xứ Cờ Hoa để thăm “nhà” và du lịch các nơi của 50 tiểu bang Mỹ Quốc. Tuy nhiên, trong khi nhiều tiểu bang chúng tôi ghé nhiều lần, riêng Hawaii sau vài dự định rồi bị hủy bỏ vì nhiều lý do, mãi mùa hè năm ngoái, chúng tôi mới có dịp đầu tiên đặt chân đến hòn đảo xinh đẹp này.

Trước khi đi, con gái và thằng rể đã mày mò tìm

hiểu trên googles và có ý định thám hiểm cảnh thiên nhiên hoang sơ của Maui, nhưng vợ chồng tôi và mấy người em bên chồng đồng góp ý:

- Thôi, lần đầu đến Hawaii thì đi chỗ nào đông đúc, vui vẻ, còn những lần sau tha hồ mà đi những đảo khác.

Thế là chúng tôi đáp xuống phi trường Honolulu khoảng 9 giờ tối một chiều hè giữa tháng Sáu. Trời mờ tối, trên đường lái xe về hotel chẳng nhìn thấy biển, nhưng mùi biển mặn trong gió vi vu, và làn không khí ấm nóng, khiến tôi rạo rực với biết

bao nhiêu kỷ niệm của biển Vũng Tàu, biển Nha Trang nơi quê nhà. Rồi đến cảm xúc ủa về của những ngày vượt biển tìm tự do, biển đêm đen ngòm dù lạnh yên nhưng mệnh mông ẩn chứa nhiều hiểm nguy, đe dọa người vượt biên pháp phòng sợ lo. Giờ đây, ngồi trong xe, chạy giữa lòng phố Honolulu, nghe tiếng biển reo ngoài kia, tôi thấy mình thật bình an, sung sướng tận hưởng chuyến vacation.

Vào khách sạn Hilton Waikiki tôi mệt nhoài, trong khi tất cả những người trong nhóm quyết định dạo biển đêm và tìm

chút gì ăn cho ấm bụng, tôi ở lại hotel, tắm rửa, rồi ra ngoài balcony đưa tầm mắt nhìn ra phía biển, tâm hồn thanh thoi không gợn chút nghĩ suy vẩn vơ.

Sáng hôm sau tôi thức dậy sớm, dự định rủ ông xã đi dạo quanh khu resort dưới hotel thì chẳng thấy ai trong phòng, cùng lúc có tin nhắn của con gái, text cho cả nhóm:

- Thấy má ngủ ngon nên mọi người để cho má... ngủ thêm, tụi con đang ăn sáng bên bờ biển, nếu má thích thì xuống chung nha. Nếu không, chương trình hôm nay sẽ là: buổi sáng tự do, trưa 1pm sẽ hẹn nhau ăn trưa tại nhà hàng Japanese đầu đường gần bãi đậu xe của hotel, ba đã book chỗ rồi, hẹn gặp mọi người đúng giờ nha, rồi chiều tính tiếp.

Ôi, tôi lại được lang thang, tìm vào ngay quán nhỏ mua miếng bánh mì và ly cafe, hòa với thiên hạ ngược xuôi. Tôi dừng lại bên bức tường hotel, nơi có những tấm hình của những nhân vật nổi tiếng của Mỹ đã từng đến trú ngụ ở Honolulu, trong đó có chàng ca sĩ Elvis Presley, và kìa là thân tượng của tôi: cựu Tổng thống JF Kennedy. Tôi lấy phone ra nhờ người chụp hình vài tấm với JFK, gọi là thêm vào "bộ sưu tập" kỷ niệm với JFK, vì tôi đã có một mô hình chụp với

"chàng" trong những lần đến Dallas khi vào JFK Museum.

Đến bữa ăn trưa, mọi người gặp nhau, kể cho nhau nghe những chuyện của buổi sáng đã đi đâu, làm gì, tôi có ngay mấy tấm hình chụp "ké" JFK liền đem ra khoe. Thằng rể của tôi, mang nửa dòng máu Tàu và nửa dòng máu Canada, tuổi chưa đến ba mươi, nhưng rất quan tâm và hứng thú với chuyện politic của cả hai xứ Mỹ và xứ Cà (Canada). Nhất là mỗi mùa bầu cử Tổng Thống Mỹ, nó và chồng tôi có thể ngồi cả buổi bàn chuyện, tôi ngồi hóng cũng biết được nhiều điều.

Nay thấy hình tôi chụp ké với JFK, thằng rể bèn hỏi:

- Ủa, má thích JFK sao! Tại sao má hâm mộ chàng JFK?

Tôi đáp, đại khái là, má "biết" ông từ khi mày chưa ra đời đó nghen, (rồi nhủ thầm, mày đừng có tài lanh trúng đời khôn hơn vịt!). Qua sách báo, má phục dòng họ Kennedy, có một ông bố nhìn thấy tương lai chính trị của các con trai, rồi khuyến khích các con niềm đam mê trong cuộc đua vào Tòa Bạch Ốc. Má cũng thương dòng họ này bên cạnh vinh quang cũng có nhiều bất hạnh, nào là bị ám sát, nào là chết vì tai nạn... Đặc biệt, Má rất hâm mộ vợ chồng

Kennedy-Jacqueline, cặp trai tài gái sắc, chàng Tổng Thống hào hoa trẻ nhất nước Mỹ, và vắn số bạc mệnh ...

Rồi nó hỏi liên tiếp, JFK làm Tổng Thống Hoa Kỳ năm nào, bị ám sát năm nào, và JFK có dính líu gì với chiến tranh Việt Nam hơn nửa thế kỷ trước, có liên quan gì đến chuyện Apollo 16 lên mặt trăng không... Câu nào tôi cũng đáp trúng phóc, ào ào tuôn ra như suối chảy mà không cần search google, nghe tới đâu nó "nể" tôi tới đó.

Cuối cùng, nó hỏi thêm câu nữa, chắc là câu kết, rằng JFK thuộc Đảng nào? Với câu này, nó nghĩ là tôi sẽ đáp sai, nhưng không ngờ, tôi đáp trúng ngay và luôn, không cần chần chừ suy nghĩ, thế là nó... tắt đài. Dám thử má dzợ hử con??

Ngày hôm sau, từ sớm, đại gia đình trên 3 chiếc xe, tiến thẳng lên North Shore.

Từ Waikiki lái xe khoảng 60 phút lên NorthShore, một bờ biển cát mịn, không vướng một hạt sỏi đá nhỏ nào. Có lẽ vì hơi xa và ít chỗ parking nên bãi tắm vắng người, rất thích để enjoy một buổi sáng êm đềm. Sau khi tắm xong, nắng đã lên cao, bác Gú Gô chỉ đến địa điểm Food Trucks, nơi có nhiều xe trucks bán thức ăn kiểu dã chiến cho du khách, trong đó có món Garlic Butter shrimp

nổi tiếng của Hawaii. Bụng đói, gắp đĩa cơm gần đúng kiểu Việt Nam, garlic butter shrimp xào với thật nhiều tỏi băm phi thơm với butter, ai cũng vừa ăn ngon lành vừa xuýt xoa khen tới tấp.

Nhỏ em trong ca đoàn kể, người quen của nó bên California đi Hawaii xong, cương quyết quay lại Hawaii vài lần nữa, chỉ để ăn đĩa cơm... Garlic Butter Shrimps (có quá đáng lắm không nà!)

Nhìn thấy mọi người say sưa ăn và mê đĩa cơm Garlic Butter Shrimp, tôi nổi hứng tuyên bố với chồng con, bữa nào về lại nhà, bớt ngán seafood, tôi sẽ làm món cơm garlic shrimps, bảo đảm ngon cỡ... một chín một mười với đĩa cơm bên đó, khỏi cần mất công bay qua bên chi cho xa. Tuy nhiên, đến nay chưa ai được thưởng thức món này của tôi, dù cả năm đã trôi qua, hy vọng mọi người cho rằng đó chỉ là... "lời nói gió bay".

Trên đường đi North Shore, chúng tôi đi ngang qua khu vườn trồng pineapple của Dole Pineapple Plantation. Trang trại và công ty này nổi tiếng, nhưng ông Dole sáng lập ra công ty này không có bà con họ hàng gì với ông Dole, người first Governor của Hawaii, chỉ là trùng họ thôi. Mà công nhận, pineapple ở Hawaii trồng thật đặc biệt, ngọt lịm,

thiên nhiên đã ưu đãi thổ nhưỡng Hawaii với một vài loại cây trái khác biệt với những nơi khác, đó là pineapple, khoai lang tím và cây ra hạt macadamia. Tôi cũng mua rất nhiều loại flavours của macadamia mang về nhà, vừa để ăn, vừa để làm quà cho bạn bè.

Chuyến đi này, chúng tôi để vợ chồng con gái lên chương trình những địa điểm nơi chốn cần viếng thăm. Nào là Luau xem dân da đỏ ca hát và thưởng thức bữa ăn lúc hoàng hôn, nào leo núi thăm miệng núi lửa Diamond Head, đi đánh golf, dĩ nhiên là không thiếu phần ẩm thực của các nhà hàng nổi tiếng của Honolulu.

Buổi chiều một hôm thanh thơi, chúng tôi đến China Town, khá thất vọng vì những người Homeless cắm lều bữa bộn làm mất cảnh quan tươi đẹp của Hawaii.

Ông xã tôi và thằng rể bảo nhau:

- Du khách sẽ ngại trở lại Phố Tàu Honolulu.

Tôi góp lời:

- Giống như bên Canada cũng nhức đầu với vấn nạn Homeless people, có chính phủ nào để họ thiếu thốn đâu, nhưng đó là sự tự do lựa chọn của họ. Ngoài Hawaii, còn có khu San Francisco, phố Los Angeles, còn Canada thì có Phố Tàu Toronto, Vancouver, Calgary,

Edmonton đều có tình trạng này, nghĩ cũng buồn.

Ngoài chút điểm trừ nhỏ đó thì mọi chuyện đều tốt đẹp, nhiều kỷ ức đáng nhớ, nhưng có thể nói, điểm son sáng chói nhất, đáng “đồng tiền bát gạo” nhất trong chuyến đi Hawaii chính là cuộc viếng thăm Pearl Harbor (Trần Châu Cảng), một di tích lịch sử trong World War II giữa Mỹ và Japan.

Dẫu biết hai nước này có “mối hận” từ Pearl Harbor rồi Hiroshima, nhưng đến tận nơi, xuống dưới con tàu ngầm chiến đấu của Mỹ, USS Bowfin Submarine, xem những di vật, những bối cảnh chi tiết trong con tàu, tại museum, các hình ảnh, tư liệu... mà cảm xúc ngập tràn.

(Thời còn là học sinh khi ở Việt Nam, tôi đã từng “bị” đi xem địa đạo Củ Chi của Việt Cộng nhưng cảm xúc dửng dưng vì biết hầu hết là chuyện... tào lao, tôi sẽ viết về chuyện đó trong một bài khác).

Còn ở Pearl Harbor Museum, mọi chi tiết được viết công bằng, công khai, vô tư, dẫu là “phe địch” là Japanese Government thời điểm chiến tranh, hoặc “phe ta” là chính phủ Mỹ, đều có những sự thật lịch sử buồn, vui, oai hùng lẫn thương đau, chỗ không láo xạo đầy mùi tuyên

truyền như những nhà nước Cộng Sản, hễ địch là xấu còn ta thì đương nhiên tốt đẹp, anh hùng.

Và có điều tuyệt vời mà các nước Cộng Sản không bao giờ có, chúng nên học hỏi phe “tư bản rầy hoài chưa chết”, là mặc dù Mỹ và Japan từng có chiến tranh hủy diệt nhau, là kẻ thù của nhau, nhưng sau đó họ đã biết bắt tay nhau, “forgive and forget”, để bây giờ họ trở thành đồng minh thân thiết, là hai cường quốc mạnh giàu của thế giới.

Riêng nhà nước “Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa... Chiêu Nay” thì sao, bạn vàng Trung Quốc từng kéo quân bất ngờ vào phía Bắc để dạy cho “thằng em hỗn láo” một bài học nhớ đời.

Vậy mà vẫn khép nép sợ chúng một nước, còn cuộc chiến với anh em ruột thịt Miền Nam thì năm nào chúng nó cũng ăn mừng ngày “giải phóng đất nước”, đánh tan “Mỹ cút Ngụy nhào”!

Ừa, mà hình như tôi đang đi... lạc đề thì phải? Đang kể chuyện Hawaii cơ mà! Bởi ông xã tôi hay nói, hễ đụng tới xứ Cộng Sản Việt Nam là y như tôi gặp trúng đài, miệng như được bôi mỡ, nói hồng lành da non, cứ làm như Cộng Sản chỉ là kẻ thù của riêng mình tôi hay sao á! Vậy tôi xin được U turn lại ghen quý vị.

Ai đó đã nói, khi không

biết về đề tài gì, hãy viết về nó, vì người viết sẽ phải... *google it!* Tôi chẳng đủ tài sức viết về Hawaii mệnh mông khi chỉ mới đến Honolulu lần đầu, nhưng sau khi đến tận nơi, xem tận nơi, về nhà tôi đọc thêm trên mạng về Pearl Harbor, về Hawaii để thấy yêu thêm mảnh đất này, và cảm thần nước Mỹ đã rất “may mắn, và mau mắn” cho Hawaii sát nhập vào, làm tiểu bang thứ 50 của Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ.

Mấy ngày cuối của chuyến đi, tôi thuộc lòng từng ngõ ngách của khu resort Waikiki và các hotels xung quanh, người mới như sau những lần hiking, leo núi, zip lining, snorkeling, walking, shopping... nên buổi sáng đó tôi nói với chồng:

- Anh và mấy đứa đi chơi golf, em sẽ nghỉ ngơi trong hotel, chiều về tụi mình xem bắn pháo hoa mừng Canada Day.

- Em ơi, đây là xứ Mỹ, họ mừng Quốc Khánh July 4 chứ không phải July 1 như mình nhe.

- Ủa, em quên, thì thôi, tụi mình sẽ mua rượu về phòng, ra balcony ăn mừng Quốc Khánh Canada trên nước Mỹ. Mà anh ơi, nước Mỹ và Canada chắc kiếp trước là... anh em máu mủ, chớ đâu phải tự dưng hai ngày Quốc Khánh lại gần nhau July 1 và July 4 thế kia!

- Chắc thế! Vậy là năm nay tụi mình bị thiếu mục xem pháo bông của Canada và của Mỹ vì sáng ngày July 4 tụi mình phải tạm biệt Hawaii rồi. Mà thôi, chúng ta cũng đã từng đón July 4 tại California và Texas, cũng đón July 1 Canada bao nhiêu lần, kỳ này tạm thiếu vắng cũng chả sao.

- Biết vậy, nhưng em thích cái cảm giác đêm pháo bông với đám đông tưng bừng, với niềm tự

hào của người công dân nơi quê hương thứ hai đã dang rộng vòng tay cho chúng ta.

Rồi cũng đến ngày chia tay Honolulu, máy bay cất cánh rời khỏi phi đạo, trên không trung nhìn xuống, thấp thoáng phía dưới các phố xá, bãi biển người ta đông đúc với Cờ Hoa, sẵn sàng cho buổi tối đón pháo bông, tôi băng khuâng một nỗi niềm “chưa xa đã nhớ”, Hawaii ơi!

Thơ viết ở Hawaii

*Tôi đến nơi đây mà mộng mơ
Hawaii đợi tôi tự bao giờ?
Nắng gió nồng nàn mùi biển mặn
Honolulu, sóng vỗ bờ*

*Hoa sứ, hoa phượng... màu tuổi thơ
Và giàn bông giấy của ngày xưa
Tôi bỗng thấy mình vừa trẻ lại
Giữa biển đảo, có tôi ngân nga*

*Thấp thoáng con tàu dưới chân mây
Quê hương xa khuất khỏi tầm tay
Biết bao lần bồi hồi biển gọi
Vượt trùng dương theo cánh chim bay*

*Chiều xuống dần, hoàng hôn quyến rũ
Lửa bập bùng, điệu nhạc chơi vơi
Rượu vang bông bênh đêm không ngủ
Có biển âm thầm ở cùng tôi*

*Bình minh thức dậy, một ngày vui
Băng khuâng du khách ngắm xa khơi
Biển xanh, mây trắng ... vây quanh phố
Road trips, free way... đang gọi mời*

*Mai tôi về, hoa còn rực rỡ?
Tiếng sóng ru, biển hát êm đêm?
Hawaii ơi, một lần gặp gỡ
Kỷ niệm này không thể nào quên!*

KL

EDMONTON, JULY 2024

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Tung bùng July 4th

NG. T. THANH DƯƠNG
ARLINGTON, TX

Hôm nay nước Mỹ tung bùng chào mừng July 4th. Khu phố tôi nhiều nhà treo cờ Mỹ trước cửa.

Nhà tôi cũng treo lá cờ Mỹ ngoài cửa, trong nhà thì hai vợ chồng bận rộn sửa soạn những món để chiều nướng BBQ, tôi đã ướp sẵn sườn heo cùng cánh gà và sausage, ai thích ăn gì tùy ý. Nhà chỉ có hai vợ chồng, con cái có gia đình riêng sống ở tiểu bang khác nhưng chiều nay chúng tôi có khách là vợ chồng anh Hồ, từ California đến Dallas thăm gia đình người chị họ, sẽ ghé thăm chúng tôi.

Vợ chồng anh Hồ là bạn hàng xóm từ hồi ở Việt Nam và cùng sang Mỹ định cư diện

H.O. Thỉnh thoảng vợ chồng tôi đến California đều thăm anh chị Hồ nhưng đây là lần đầu anh chị Hồ đến Texas lại đúng vào dịp lễ Độc Lập Hoa Kỳ, chúng tôi sẽ có một buổi gặp mặt vui chơi ngày lễ lớn này.

Hôm nay thời tiết chiều lòng người, không quá nắng nóng như mấy hôm trước nên tôi đã chọn nướng BBQ ngoài trời sau vườn nhà, ăn uống trong patio có trồng cây cối hoa lá xung quanh tạo bóng mát làm dịu đi cái nóng mùa hè Texas ...

Khi chồng quạt bếp than hồng lên thì tôi bung mấy khay thịt ướp sẵn ra sân vườn và chuẩn bị sắp xếp mọi thứ đồ ăn trên chiếc

bàn dài trong patio. Nào bún, rau xà lách, rau thơm, nước mắm tỏi ớt, hoa quả bánh trái ...

Đúng hẹn vợ chồng anh Hồ đến, chị Hồ mang theo mấy hộp nho và chà là bày thêm ra bàn. Hai ông ra đứng nướng thịt cho hai bà lằng xằng bày bàn.

Bia rượu khui ra, thịt nướng trên lò đang xèo xèo tỏa mùi thơm ngon, tôi và chị Hồ xong việc, trong lúc đợi thịt chín ngồi xuống bàn trò chuyện, hết chuyện gia đình tới chuyện ... quốc gia đại sự:

- Thời buổi này kinh tế Mỹ khó khăn, vật giá leo thang, stock thì cà giựt lúc lên lúc xuống chóng cả mặt.

- Nước Mỹ chắc ... hết thời rồi chị ơi, nợ công ngất ngưỡng, trộm cướp công khai và bắn súng tùm lum.

Anh Hồ kêu lên:

- Ôi trời, ai khiến hai bà lo? “nghèo” thì “nghèo” nhưng nước Mỹ vẫn là hàng đầu thế giới nhé.

Hai ông đã mang vào bàn những thành phẩm nóng hổi. Hai chúng tôi làm hai tô bún với rau xà lách rau thơm và sườn nướng trong khi anh Hồ ăn một miếng sausage nướng cháy cạnh, cầm chai bia lạnh lên cùng chai với chồng tôi:

- Nào chúng ta cùng ăn miếng xúc xích này với hộp bia mừng ngày lễ Độc Lập Hoa Kỳ,

Tôi và chị Hồ cũng... cùng tô cùng đĩa:

- Nào chúng mình cùng ăn tô bún thịt sườn nướng chan nước mắm tỏi ớt này mừng ngày lễ Độc Lập Hoa Kỳ.

Chị Hồ xuýt xoa khen thịt nướng ngon quá, tô nước mắm tỏi ớt hấp dẫn quá. Tôi vừa khiêm nhường vừa khoe:

- Thời đại này có youtube nên món gì mình cũng biết làm. Năm nào ăn mừng lễ Độc Lập Mỹ nhà mình cũng nửa nọ nửa kia, món Mỹ món Việt để huê.

Anh Hồ khen:

- Xúc xích ngon lắm, một trong những món Mỹ tôi

ưa thích. Chúng ta sống ở Mỹ, là công dân Mỹ nhưng vẫn là người Việt Nam thì nửa nọ nửa kia là phải rồi. Lát nữa tôi sẽ thưởng thức bún thịt sườn nướng của chị.

Tôi gọi lại kỷ niệm:

- Hồi mới đến Mỹ còn ăn tiền trợ cấp tị nạn gia đình tôi ăn thịt gà và trứng gà kinh niên luôn, không có tiền và không biết làm món nọ món kia như bây giờ thế mà vẫn yêu đời, yêu cuộc sống Mỹ. Tuy chúng ta than thở nước Mỹ sa sút kinh tế nhưng người dân vẫn ấm no rủng rỉnh.

Chị Hồ đồng ý liên:

- Chứ còn gì nữa. Thời còn ở Việt Nam, chồng đi tù cải tạo, mình vất vả kiếm tiền bữa đói bữa no làm sao dám mơ có ngày sang Mỹ và sống đầy đủ như bây giờ nhỉ. Cứ như là chuyện cổ tích.

Tôi hãnh diện:

- Đâu ngờ mình sẽ là công dân Mỹ và đón mừng ngày lễ Độc Lập Hoa Kỳ như hôm nay nhỉ.

Chồng tôi cũng gọi kỷ niệm với anh Hồ:

- Nhớ ngày ở Việt Nam anh Hồ và tôi nộp giấy tờ xin xuất cảnh đi Mỹ, ngày từng ngày lần la đứng ở phòng xuất nhập cảnh đường Nguyễn Du hóng tin, chúng ta đã khao khát chờ trông phía Mỹ chấp thuận, anh Hồ xung lắm tuyên bố sẵn sàng bán nhà cửa, bán

tất cả mọi thứ có thể bán được để mua vé máy bay đi Mỹ càng sớm càng tốt, ra đi với hai bàn tay trắng và bộ quần áo dính trên người anh Hồ cũng vui.

Anh Hồ cười hài lòng

- Đúng thế, nước Mỹ chu đáo tử tế cho mượn trước tiền vé máy bay, ung dung lên đường. Nhiều ông tù cải tạo về nghèo khổ thậm chí không có tiền để làm giấy tờ hồ sơ đi Mỹ chứ nói chi tiền mua vé máy bay cho cả gia đình. Nộp giấy tờ hồ sơ mà không có “thủ tục đầu tiên” không mời “cà phê cà pháo” thì hồ sơ sẽ rùa bò hay nằm ì tại chỗ luôn.

Chồng tôi bồi hồi nhắc lại:

- Tôi cũng cảm phục Mỹ điều này. Hai năm sau khi đến Mỹ tôi nhận được thư IOM đòi tiền vé máy bay đi Mỹ. Nhà tôi 4 người tiền vé máy bay là 2,800 đô la. Thời đó là món tiền lớn đối với tôi, tôi phải trả góp mỗi tháng một trăm, hơn 2 năm mới hết nợ và “chủ nợ” IOM còn gửi thư cảm ơn mình nữa, trong khi mình là người mang ơn họ. Lịch sự tử tế đến thế.

Nghe nói IOM cần chúng ta hoàn trả tiền vé máy bay để có quỹ lo cho những người tị nạn di dân khác đến sau.

Anh Hồ khẳng định:

- Tôi cũng nghĩ thế và trả

tiền nợ vé máy bay sòng phẳng cho yên tâm.

Hai ông vừa hăng hái nướng thịt vừa trò chuyện cho đến khi những món thịt nướng đã xong và bày ra bàn, hai ông không phải chạy ra chạy vào nữa, bốn chúng tôi càng nói chuyện tưng bừng hơn, từ thuở bỏ ngõ mới đến Mỹ trải qua bao nhiêu vất vả buồn vui cho đến cuộc sống ổn định hiện tại. Chị Hồ chợt nhớ ra:

- Khoe tin vui cho anh chị biết là gia đình người em út của tôi sắp qua Mỹ đoàn tụ với con.

Tôi nhớ ra ngay người em trai út của chị Hồ:

- Có phải là Dư không? Ngày xưa Dư đi vượt biên mấy lần vào tù, mấy lần thất bại tưởng đẹp mộng đi Mỹ chứ.

Đúng là Dư, nhưng nó chưa bao giờ đẹp mộng, Dư không đi Mỹ được thì cho con đi. Sau những lần vượt biển không thành, các trại tị nạn đóng cửa Dư mới thôi. Sau này Dư lập gia đình, Dư lo cho đứa con trai duy nhất sang Mỹ du học, con học xong, có việc làm và kết hôn ở Mỹ. Nay con bảo lãnh cha mẹ sang Mỹ đoàn tụ. Coi như ông trời “đền bù” cho Dư, coi như Dư vẫn có duyên với nước Mỹ, tuy chậm còn hơn không.

- Vui thật. Thế là Dư đã tại nguyện rồi.

o O o

Ăn uống xong thì trời sắp tối, chúng tôi ra sân trước mở cửa garage ngồi uống trà ăn bánh đợi 9 giờ tối xem pháo bông. Pháo bông những địa điểm chính thức chưa có nhưng đã có pháo của hàng xóm rồi, người lớn và trẻ con đốt pháo trước cửa nhà họ hay mang ra giữa đường đủ các loại pháo, náo pháo dây, pháo chùm, pháo treo thì nhau chớp sáng cả một khu phố.

Vợ chồng anh Hồ và vợ chồng tôi giống nhau hợp nhau cùng hiểu được giá trị cuộc sống ở Mỹ. Đất nước Hiệp Chúng Quốc này luôn là vùng đất hứa cho bao di dân trên thế giới.

9 giờ tối pháo bông ở những tụ điểm bắt đầu bắn tung những sắc màu tươi sáng rực rỡ một khoảng trời, ngồi trong garage chúng tôi vừa ngắm pháo bông vừa hào hứng chúc mừng nhau:

- Nào, chúng ta lại nâng ly ... trà mừng kỷ niệm July 4th và mừng cho bao người trong đó có chúng ta, giấc mơ Mỹ đã thành hiện thực.

Tôi hào hứng chúc thêm:

- Và mừng cho vợ chồng em Dư của chị Hồ sắp đến Mỹ định cư. Happy July 4th ... Happy July 4th ...

NTTD

(JUNE 09,- 2024)

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

lá cờ Mỹ

*Lá cờ Mỹ treo cao
Phất phơ bay theo gió
Đất nước này tự hào
Tự do và dân chủ.*

*Cờ Mỹ cắm trên mộ
Ngày chiến sĩ trận vong
Thiên thu người nằm đó
Tưởng nhớ và tri ân.*

*Cờ Mỹ phủ quan tài
Khi người lính hy sinh
Lá cờ sẽ gấp lại
Trân trọng trao người thân.*

*Lá cờ Mỹ tung bay
Mừng vui ngày Độc Lập
Từ công sở, trường học
Đến nhà nhà người dân.*

*Cờ Mỹ lên mặt trăng
Apollo mười một
Lá cờ Mỹ quen thuộc
Khắp bốn biển năm châu.*

*Với 50 ngôi sao
Với 7 dòng sọc đỏ
Với 6 dòng sọc trắng
Là hình ảnh thân thương.*

*Hành diện lá cờ Mỹ
Stars and stripes
Máu xương bao thế hệ
Old Glory là đây.*

*Bài quốc ca cất lên
Khi ta đứng chào cờ
Bàn tay đặt lên tim
Tôn trọng và ước mơ.*

NTTD - JUNE. 12, 2024

Kem ngon

Kem thương hiệu cửa hàng (store-brand) - những loại kem mang tên siêu thị - có thể chỉ bằng một nửa giá kem của các công ty như Breyers và Haagen-Dazs. Nhưng loại kem giá thấp đó có tốt bằng những thương hiệu nổi tiếng không - từ cả góc độ hương vị và thành phần?

Để tìm hiểu, các chuyên gia của Consumer Reports (CR) đã bịt mắt để thử mấy loại kem vani của thương hiệu cửa hàng cũng như hai loại kem thương hiệu nổi tiếng: Breyers và Haagen-Dazs. Một số loại kem thử nghiệm được quảng cáo là “premium - cao cấp”, chẳng hạn như các sản phẩm của Haagen-Dazs, Aldi và Trader Joe. Loại này thường chứa ít không khí hơn và có kết cấu đậm đặc hơn (cùng với nhiều calorie, đường và chất béo bão hòa) hơn các loại kem thông thường.

KẾT QUẢ: Tất cả các loại kem vani siêu thị đều có hương vị ngon, và rẻ hơn so với các thương hiệu tên tuổi. Hơn nữa, các nhãn hiệu siêu thị cũng có ít chất phụ gia (additives) hơn.

BIGGEST SAVINGS

**Great Value (Walmart)
Ice Cream Vanilla
Bean 1.5 quarts**

\$2.70

Mịn, kết cấu đặc hơn và hương vani đậm đà hơn so với Breyers. Nhưng chứa nhiều chất phụ gia hơn.

**Trader Joe's Super
Premium Ice Cream
French Vanilla ½
gallon.**

\$6.50

Có hương vị đậu vani ngon. Hơi giống trứng. Có một số chất phụ gia

STORE-BRAND

**Wellsley Farms (BJ's) Premium
Ice Cream, Vanilla ½ gallon.**

\$5

Tuy có chữ “premium - cao cấp” trên nhãn nhưng đây vẫn là loại kem thông thường. Kết cấu không đậm đặc, và sự cân bằng tốt giữa hương vị sữa và vani. Có ít chất phụ gia.

**Specially Selected (Aldi) Super
Premium Ice Cream Vanilla 1.5 quarts**

\$6

Hơi ngọt hơn Haagen-Dazs, với một chút hương caramel. Thành phần giống Haagen-Dazs và không chứa chất phụ gia.

REGULAR

**Breyers Ice Cream
Natural Vanilla 1.5
quarts.**

\$5.50

Hương vị của sữa và kem chiếm ưu thế, nhưng vẫn có thể nếm được hương vani. Kết cấu hơi có đá lạnh. Chứa ít chất phụ gia.

PREMIUM

**Haagen-Dazs Ice
Cream Vanilla
½ gallon.**

\$16

Loại cao cấp (premium) này có hương vị kem tươi và vani, với kết cấu mịn. Không có chất phụ gia.

July 4th

nói chuyện đốt pháo

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

Nói về ngày July 4th (lễ Độc Lập, Quốc Khánh) của nước Mỹ mà không nói tới chuyện đốt pháo bông thì đó là sự thiếu sót to lớn, bởi vì July 4th mà không có pháo bông nhiều màu sắc rực rỡ trên bầu trời đêm thì đó không phải là July 4th.

Tiểu bang Cali coi pháo bông (và các loại pháo khác) vừa là hàng tiêu dùng, vừa là “vật phẩm nguy hiểm” đối với con người. Do đó, không phải lúc nào cũng có quyền thích đốt pháo thì mua đốt, mà phải đốt pháo trong các dịp lễ, Tết. Nơi duy nhất được quyền đốt pháo mỗi ngày là Disneyland (thành phố Anaheim, Quận Cam.) Bán pháo bông ở Disneyland thường bắt đầu lúc 9:00 PM hoặc 9:30 PM, và có thể thay đổi tùy theo tình hình thực tế. Mỗi lần biểu diễn pháo bông ở đây kéo dài khoảng 16 phút.

Ngoài việc có thể gây

cháy, làm bị thương người và động vật, khói pháo còn gây ra tình trạng “phơi nhiễm ngắn hạn” có thể làm nặng thêm bệnh phổi, gây hen suyễn và viêm phế quản cấp tính, đồng thời làm tăng khả năng mắc các bệnh nhiễm trùng đường hô hấp. Ở những người mắc bệnh tim, việc tiếp xúc ngắn hạn với khói từ pháo bông có liên quan đến các cơn đau tim và rối loạn nhịp tim.

Tuy nhiên, chỉ tiểu bang Massachusetts cấm hoàn toàn pháo bông tiêu dùng đối với người dân thường, nhưng cho phép các màn bắn pháo bông được thực hiện bởi các chuyên gia về bắn pháo bông. 49 tiểu

bang còn lại ở Hoa Kỳ đều cho phép đốt pháo.

Luật tiểu bang Cali quy định người nào vi phạm điều luật về bán hoặc bắn pháo bông “có thể phải đối mặt với án tù hoặc phạt tiền. Nếu bị kết tội, người vi phạm có thể bị phạt tới \$50,000 và bị phạt tù tới một năm.” (Theo metrofire.ca.gov) Mặc dù một năm tù khó có thể xảy ra chỉ vì sở hữu hoặc đốt một số pháo bông bất hợp pháp, nhưng một người bị kết án về tội nhẹ này sẽ bị cộng số lần vi phạm để cộng số tiền phạt lên. “Cha mẹ phải chịu trách nhiệm về mọi thiệt hại hoặc thương tích do con mình gây ra khi sử dụng

pháo bông.” “Bất cứ thứ gì bay lên không trung, phi tiêu trên mặt đất hoặc phát nổ đều nguy hiểm và bất hợp pháp.”

Pháo bông hợp pháp là loại đã được Sở Cứu Hỏa (Fire Marshal) tiểu bang Cali đóng con dấu “An toàn và lành mạnh” (“Safe and Sane”) trên vật phẩm. Đó là loại pháo bông ít có khả năng gây thương tích, pháo bông không nổ hoặc bay (bay có thể gây cháy.) Nếu pháo bông của quý vị không có logo này thì quý vị đã mua lầm pháo bông bất hợp pháp. Pháo bông “An toàn và Lành mạnh” chỉ được bán tại các địa điểm do thành phố cấp giấy phép. Hãy cẩn thận

với những người rao bán pháo bông từ nhà riêng của họ, hoặc trên xe hơi của họ có dòng chữ “An toàn và Lành mạnh.” Những loại pháo bông này không “An toàn và Lành mạnh.”

Theo website thành phố Fontana, pháo bông được mua ở Mexico hoặc từ Trung Quốc nói chung là bất hợp pháp. Cũng theo website thành phố Fontana, một số pháo bất hợp pháp có tên thương hiệu là: M-80's, Bottle Rockets, Fire-Crackers, Roman Candles và Mortars.

Theo KTLA5, các quan chức Quận Los Angeles cho biết năm nào cũng vậy, họ nhìn thấy một lượng lớn hơn pháo bông được bán ra so với số lượng pháo bông được cấp giấy phép. Họ cho rằng sự “dư dôi” ấy đến từ pháo lậu. Bán pháo bông cũng là nỗi kinh hoàng đối với thú cưng như chó, mèo, hay những con vật nhỏ khác. Những người nuôi chó phải lên kế hoạch cho những căn phòng thoải mái dành cho thú cưng không bị tiếng nổ, tiếng rít ma quái của pháo bông làm chúng sợ hãi đến cuồng cuồng.

Năm ngoái, lính cứu hỏa trên khắp Quận Los Angeles phải đối mặt với số lượng cuộc gọi ngày càng tăng sau lễ July 4th khi pháo bông bất hợp pháp gây ra cháy rừng, đốt cháy cây cối, xe cộ, và làm bị thương nhiều

cư dân. Sở cứu hỏa Los Angeles cho biết những người điều phối của Sở đã nhận được hơn 2,000 cuộc gọi so với khoảng 1,700 cuộc gọi vào một ngày trung bình trong tuần.

Quận Cam có 34 thành phố, và không phải thành phố nào cũng “thích” pháo bông. Pháo bông an toàn và lành mạnh chỉ hợp pháp ở các thành phố Anaheim, Buena Park, Costa Mesa, Fullerton, Garden Grove, Huntington Beach, Los Alamitos, Santa Ana, Stanton, Villa Park và Westminster, tức là khu vực Little Sài Gòn và các thành phố phụ cận Little Sài Gòn.

Số tiền phạt do vi phạm về luật pháo bông có thể thay đổi tùy theo thành phố, nhưng không cao hơn mức phạt do tiểu bang quy định. Thí dụ: thành phố Garden Grove cho chạy quảng cáo và banners ở những nơi công cộng thông báo ai đốt “pháo lậu” sẽ bị phạt ít nhất là 1,000 Mỹ kim. Thông báo này được ghi rõ bằng 3 thứ tiếng: Anh, Mexico, Việt. Chữ “pháo lậu” (illegal, bất hợp pháp) trong trường hợp này không đồng nghĩa với chữ “hàng lậu” như ở Việt Nam. Ở Việt Nam, “lậu” có nghĩa là nhập cảng không qua đường hợp pháp, không đóng thuế, “lậu” không có nghĩa là chất lượng hàng hóa tệ. Thí dụ: Dọc theo biên giới Việt Nam - Cambodia,

dân buôn thuốc lá lậu vận chuyển thuốc lá qua biên giới bằng đường bộ (lội tắt qua cánh đồng, sông, đường rừng,) bỏ thuốc lá vô thân mình rồi trông quần áo rộng bên ngoài, nhìn sơ qua tưởng người đó mập nên thân thể bị. Nếu trót lọt, số thuốc lá này được bán giá rẻ ra thị trường cho người tiêu dùng. Nếu bị đuổi bắt, người buôn lậu vứt bỏ hàng lậu và chạy, lực lượng Biên Phòng, Quản Lý Thị Trường “hốt” hàng về đơn vị. Lâu lâu gom được nhiều bèn “bán thanh lý” ra thị trường tự do, lúc này, thuốc lá lậu trở thành thuốc lá hợp pháp (legal.) Ở tiểu bang Cali, “pháo lậu” nghĩa là pháo chưa được chứng nhận tính chất “An toàn và Lành mạnh” của Sở cứu hỏa tiểu bang.

Có những thành phố coi pháo nổ là bất hợp pháp. Riêng khu vực Little Sài Gòn (Quận Cam) thì các dịp lễ, Tết đều đốt pháo nổ rầm rầm. Tuy nhiên, tôi chỉ thấy đốt pháo nổ để khai trương business, đốt ngày Tết ở chùa, nhà thờ, không thấy đốt pháo nổ ở nhà riêng.

Khi xưa, ở Việt Nam người ta có thói quen treo pháo nổ trên cao để đốt, nhà giàu thì treo hẳn trên các tầng lầu cao thông dây pháo dài xuống tới đất để khoe. Khi đốt pháo, khói, tàn lửa, xác pháo tung bay mù trời, mùi thuốc pháo nồng nặc. Không ít người qua đường

hoặc đứng gần bị pháo văng trúng cháy quần áo, phỏng da. Ở Little Sài Gòn đốt pháo nổ phải ở khoảng đất trống và để pháo nằm trên mặt đất, nếu dây pháo dài thì rải dây pháo theo hình sin dợn sóng hoặc đường xoắn ốc, không được phép treo cao.

Ngoài ra trong các hội chợ khu người Việt còn có bán loại pháo mà tôi gọi là “pháo tép” nhỏ bằng đầu nhỏ chiếc dừa ăn cơm, và thường thấy bán chung với các vật phẩm đồ chơi trẻ em (Chữ “tép” ở miền Tây Nam kỳ nghĩa là rất nhỏ, “hạng tôm tép,” “hạng cá kèo”.) Pháo này ném mạnh xuống mặt đất cứng hoặc giẫm lên sẽ phát ra tiếng nổ lép bép nghe vui tai, con nít gốc Việt rất thích mua chơi.

Hàng năm, trước ngày July 4th khoảng một tháng, lái xe trên đường ở Little Sài Gòn tôi nhìn thấy nhiều shop bán pháo bông được dựng lên trong parking các khu thương xá. Bây giờ, gần tới ngày July 4th rồi, nhưng tôi chưa thấy shop bán pháo bông nào. Từ trước tới nay tôi chưa hề nghe/đọc thấy tin tức có đám cháy vì pháo bông xảy ra ở Quận Cam. Có vẻ như năm nay cảnh sát Quận Cam sẽ xoa tay “kê cao gối ngủ khỏe” vì không cần phải bận tâm nhiều với pháo bông.

TPT

Quốc phụ

Như ta biết, 4 tháng 7, 1776 là ngày bản Tuyên Ngôn Độc Lập được các đại biểu tại Philadelphia ký kết và thông qua, một năm sau khi cuộc khởi nghĩa giành độc lập từ Anh quốc khai mào. Những vị khai quốc công thần ấy đã làm một việc vô cùng táo bạo, bởi nếu vua Anh thắng thì họ sẽ mất tất cả -- đất đai, tài sản, và có thể cả tính mạng. Sau đây là vài chi tiết thú vị về các nhà quốc phụ mà có lẽ ít ai biết.

IAN BÙI
DALLAS, TX

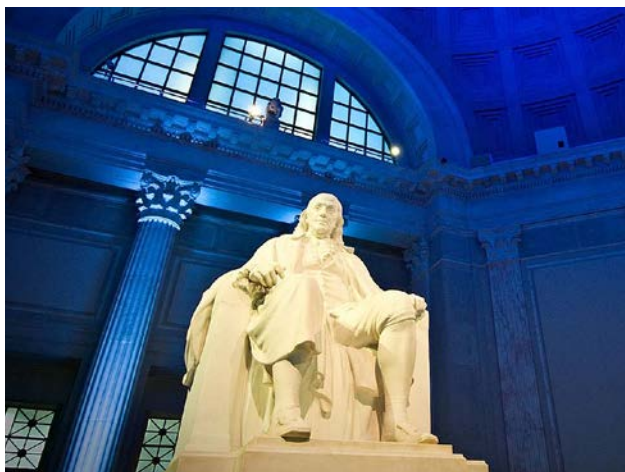

George Washington tuy là một vị tướng tài ba, nhưng đội quân hỗn hợp do ông thống lĩnh không thể so sánh với lực lượng chính quy của Anh. Cho nên trong số 21 trận đụng độ do ông chỉ huy, Washington bại nhiều hơn thắng, với tỉ số 8-4-9 (tính theo kiểu đá banh) với 4 trận huê. Dầu vậy, cuối cùng Washington vẫn đạt được mục đích nhờ biết cách cầm quân, dưỡng sức và chọn địa điểm giao tranh. Trận then chốt tại Yorktown vào tháng 10, 1781 chấm dứt cuộc chiến khi tướng Anh Cornwallis đầu hàng.

Washington trong trận hòa tại Monmouth, 6/1778 (WIKIMEDIA)

Thomas Jefferson tự soạn văn bia cho mình trước khi chết và dặn dò con cháu không được đề thêm bất cứ chữ nào trên đó. Ông ghi: “*Đây là nơi an nghỉ của Thomas Jefferson / Người soạn bản Tuyên Ngôn Độc Lập / Đạo Luật Tự Do Tín Ngưỡng cho tiểu bang Virginia / và người sáng lập Đại học Virginia*”. Ông không hề nhắc đến chuyện mình từng làm Thống đốc Virginia, Bộ trưởng Ngoại Giao đầu tiên, Phó Tổng Thống thứ nhì, hay Tổng Thống thứ ba của nước Mỹ!

Đền tưởng niệm Thomas Jefferson tại Washington D.C. (DAVID COLEMAN)

Benjamin Franklin không chỉ là một trí thức siêu việt mà còn là một nhà phát minh tài ba. Ông từng sáng chế ra một nhạc cụ dùng thủy tinh để tạo âm thanh, dựa trên kỹ xảo vuốt tay trên ly thủy tinh mà ông chứng kiến tại Pháp vào giữa thế kỷ 18. Ông đặt tên cho cây đàn của mình là “glass armonica” (không phải “harmonica”). Nó rất được công chúng thời đó yêu thích. Thậm chí một số nhạc sĩ còn soạn nhạc cho nó, trong đó có cả Mozart và Beethoven! Rất tiếc đến thập niên 1820 thì “glass armonica” hết thời, ngày nay rất ít ai biết chơi loại đàn này nữa.

Đền tưởng niệm Benjamin Franklin tại Philadelphia (BEN FRANKLIN INSTITUTE)

Alexander Hamilton, Bộ trưởng Tài chánh đầu tiên của nước Mỹ, là dân nhập cư sinh ra trên đảo Nevis trong vùng biển Caribe. Giấy khai sanh ghi ông sinh năm 1757, nhưng Hamilton lúc nào cũng quả quyết ông sinh năm 1755. Sử gia vẫn chưa xác định được ông sinh năm nào, nhưng có giả thuyết cho rằng hồi còn vị thành niên ông đã khai láo để được đi làm kiếm tiền nuôi thân. Một thuyết khác, đáng tin cậy hơn, cho rằng Hamilton đã nói dối khi ông nộp đơn vào đại học Princeton. Dù gì chăng nữa, Alexander Hamilton đã nghiêm nhiên trở thành nhà quốc phụ được giới trẻ biết đến và ngưỡng mộ nhiều nhất -- nhờ vở nhạc kịch “Hamilton”.

Tượng Alexander Hamilton, đặt trước Bộ Tài Chánh ở Hoa Thịnh Đốn (WIKIMEDIA)

Mặc dù James Madison không ký tên trong bản Tuyên Ngôn Độc Lập, nhưng ông là người soạn bộ phụ lục Bill of Rights của Hiến Pháp nhằm xác định các quyền tự do căn bản cho người dân. Do đó Madison còn được cho là nhà quốc phụ có ảnh hưởng nhiều nhất đến đời thường của dân Mỹ. Nhưng có lẽ ít ai biết vị tổng thống thứ tư của Mỹ này cũng là tổng thống lùn nhất – 5’4 (1.63m), thấp hơn Abraham Lincoln – 6’4 (1.93m), cả một foot! Có phải tại vậy mà toà nhà tưởng niệm Madison có trần rất cao?

Khu tưởng niệm James Madison tại Washington D.C. (LIBRARY OF CONGRESS).

Paul Revere, người được biết đến nhờ cưỡi ngựa báo động cho cư dân Massachusetts biết lính Anh đang tấn công năm 1775, sinh thời làm nghề nha sĩ. Bạn ông, bác sĩ Joseph Warren, chính là người nói cho Paul Revere biết tin này trước tiên. Chỉ vài tháng sau Warren hy sinh trong trận Bunker Hill (6/1775). Nhưng phải gần 9 tháng sau đó xác của Warren mới được nhận dạng bởi Paul Revere nhờ hàm răng. Không chỉ là một nhà quốc phụ, ngày này Paul Revere còn được xem là ông tổ của ngành giám định pháp y bằng kỹ thuật nha khoa.

Tượng Paul Revere tại Boston (WIKIMEDIA)

Trong số các nhà quốc phụ, người bị phụ bạc nhất là Thomas Paine, tác giả hai tập sách có công lớn trong việc kích động tinh thần chiến đấu và niềm tin của dân Mỹ vào công cuộc cách mạng – “Common Sense” (1776) và “The American Crisis” (1776, 1783). Khi ông mất tại New York năm 1809, chỉ có 6 người đến dự tang lễ. Phải mất cả trăm năm sau người Mỹ mới nhận thức được tầm vóc của ông trong lịch sử hình thành Liên bang Mỹ quốc. Năm 1937 một bài báo của tờ London Times gọi Thomas Paine là Voltaire của nước Mỹ.

Tượng Thomas Paine tại thành phố Norfolk, Anh quốc (HOMERMEYN)

Các loại sơn tường

HOÀNG HƯƠNG

Có nhiều loại sơn tường khác nhau tùy vào công thức pha chế (gốc dầu -oil-based paint hay gốc nước - water-based paint), độ dày và độ bóng của lớp sơn. Dưới đây là các loại sơn cơ bản, thường được dùng cho tường nhà:

■ **Flat hay Matte.** Loại sơn tường này không phản chiếu ánh sáng và có độ mờ, xỉn màu. Sơn không chịu được sự chà xát do đó cần cẩn trọng hơn khi lau chùi. Là loại sơn có giá rẻ nhất trong số các loại sơn tường.

■ **Satin** hay còn gọi là sơn eggshell có độ bóng và bền hơn sơn Flat.

■ **Semigloss.** Loại sơn tường này bền hơn và có độ bóng cao hơn lớp sơn satin, không dễ bị bào mòn khi lau chùi.

■ **Highgloss.** Là loại sơn hoàn thiện có độ phản chiếu cao nhất và khó bám bẩn. Rất dễ làm sạch tường được sơn phủ bằng loại sơn này.

So sánh giữa sơn gốc dầu và sơn gốc nước

■ **Sơn gốc nước** (water-based paint) hay còn gọi là sơn latex khô nhanh và có thể được làm sạch với xà bông và nước khi lau dọn.

■ **Sơn gốc dầu** (oil-based paint) tạo ra một lớp che phủ cho tường nhà rất bền và chống bám bẩn. Loại sơn này thường được dùng để phủ ngoài các thanh trang trí (trim và mold) trên tường nhà.

DALLAS Sự Kiện

INDEPENDENCE DAY FAMILY FUN WEEKEND

4/7 tới 7/7. Chương trình sinh hoạt dành cho gia đình nhân dịp lễ July 4: trình diễn nhạc, sở thú nhỏ, trưng bày về lịch sử của việc in hoa trên trang phục, nằm vũng trong bóng cây

Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218. Điện thoại 214-515-6615. **Giá vé:** \$5.

T. REX: THE ULTIMATE PREDATOR

26/6 tới 22/9. Xem trưng bày và tìm hiểu về khủng long Tyrannosaurs, một trong những giống khủng long của họ T-rex. Có mô hình và xương khủng long

Địa điểm: Perot Museum of Nature and Science, 2201 N. Field Street, Dallas TX 75201. **Giá vé:** \$22-\$33.

LIVE ART SHOW

12/7. Trưng bày tranh. Một số họa sĩ trình diễn vẽ tranh tại chỗ

Địa điểm: 5800 Legacy Dr, Suite 12, Plano TX 75204. **Giá vé:** \$15.

Xa lộ bằng tre

Tại công trường xây dựng cao tốc

Người Việt quá quen thuộc với tre. Tre có mặt gần như khắp nơi trong đời sống người Việt, từ tấm tre, dũa tre, rổ rá, nông cụ cho đến ghế tre, giường tre, cột tre, nhà tre... Tre là một loại cây có những tính chất đặc biệt vừa dẻo dai vừa chắc chắn, nhưng đưa cây tre vào xây dựng đường sá và thậm chí cao tốc thì chưa nghe thấy, trừ công trình mới đây của Indonesia.

THIÊN AN

Cao tốc bằng tre

Một con đường cao tốc ở tỉnh Đông Kalimantan, Indonesia có thể xem là con đường duy nhất trên thế giới được xây dựng móng nền bằng tre. Đây là con đường quan trọng để tiếp cận nội địa Borneo, bao gồm cả thủ đô mới của Indonesia là Nusantara. Nhân tiện, xin nói thêm lý do chính phủ quốc gia này dời thủ đô sang Nusantara,

vì thủ đô hiện tại là Jakarta, vốn là thủ phủ ngoại giao của khối ASEAN nhưng là một tỉnh bang nhỏ nhất của Indonesia, cũng giống Sài Gòn, nơi đây phần thịnh nên dân chúng đổ xô về sinh sống, và nhồi nhét trong mảnh đất nhỏ tí này hơn 10 triệu sinh mạng. Sự quá tải dân số đang gây áp lực lên hệ thống cơ sở hạ tầng, nên chính phủ Indonesia đành

dời đô tới Nusantara. Đây cũng là một điểm son của chính phủ này, vì nếu không di dời, sẽ xảy ra hiện tượng cơ sở hạ tầng, hệ thống thoát nước quá tải và ngập lụt liên miên như những thành phố lớn ở Việt Nam, nhất là Sài Gòn.

Tuy nhiên, việc xây dựng con đường thông thương này bị các nhà bảo vệ môi trường ở quốc gia này nhảy dựng

Tre đã qua trình tự kỹ thuật, chuẩn bị chuyển đến công trường

lên, vì nó băng qua khu vực rừng Sungai Wain được bảo tồn, rừng ngập mặn ven biển và Vịnh Balikpapan, nơi đây nền đất mềm, toàn cát và bùn.

Từ khó khăn này, các kỹ sư Indonesia nghĩ cách làm sao vẫn hoàn tất một con đường nối giữa vùng dân cư vào thủ đô xuyên qua vùng ngập mặn mà không ảnh hưởng đến hệ sinh thái. Cuối cùng dự án được giao cho công ty xây dựng PT Wijaya Karya thực hiện con đường cao tốc dài

13 km (8 miles), bao quanh phía tây nam và tây bắc của khu rừng được bảo vệ Sungai Wain rộng 10.025 ha (24.772 mẫu Anh).

Khu rừng này là rừng nhiệt đới Dipterocarp già cỗi và một số loài động vật hoang dã đang bị đe dọa tuyệt chủng và quý hiếm

như đười ươi Bornean (*Pongo pygmaeus*), cá heo Irrawaddy (*Orcaella brevirostris*), khỉ vòi (*Nasalis larvatus*) và khỉ mặt

Những bó tre được cột theo quy cách

trời, gấu (*Helarctos malayanus*), linh vật của Balikpapan sinh sống, nhảy nhót từng bùng... Công ty PT Wijaya Karya quả quyết họ sẽ thỏa mãn các yêu cầu nghiêm ngặt về bảo vệ sinh thái và môi trường cho vùng này.

Agusdin, nhà bảo vệ môi trường của tổ chức Pro Natural Foundation,

Vài quang cảnh tại công trường

được chính quyền tỉnh Đông Kalimantan giao nhiệm vụ theo dõi công trình, hăm he cho biết việc hoàn thành con đường này sẽ không được cắt đứt mối liên hệ giữa hệ sinh thái trên cạn và biển của Sungai Wain và Vịnh Balikpapan. Nhất cử nhất động bị soi từng mi-li-mét. Từ cái khó ló cái khôn. Các kỹ sư công ty PT đã chọn phương pháp vừa tân kỳ vừa dân dã, là làm đường nổi trên bè tre. Con đường nổi này có thể nâng lên hạ xuống theo mực nước thủy triều và chịu được rung động rất tốt nhờ tính uyển chuyển, linh động của tre.

Kết cấu đường tre

Thế là một con đường cao tốc bằng tre đầu tiên thế giới được hình thành. Nguyên liệu cần

có là 10 triệu cây tre, những cây tre phải có tuổi đủ “già”, dài từ 20 - 30 mét. Chúng được cắt theo kích thước đã định và bó lại mỗi bó 7 cây. Trước khi sử dụng, tất cả đều được trải qua trình tự riêng để đạt được tiêu chuẩn chống mục và mối mọt. Những bó tre được chia đều và chồng lên nhau 17 lớp. Sau đó là trải các lớp vinyl và cuối cùng là nhựa đường.

Các chuyên viên thiết kế cho biết, tre có sức bền cao, có thể so sánh với sắt thép nhưng nhẹ hơn rất nhiều, nếu “bồi bổ” đúng cách. Ngoài ra tre có độ uốn, mềm, chống được động đất hoặc bão biển.

Tre với thế giới

Giới chuyên gia cho rằng tre cứng hơn cả thép nếu được “gia

cỗ” đúng cách. Ở Việt Nam, để chống mối mọt, người ta ngâm tre dưới ao hàng năm trời trước khi vớt lên dựng cột, làm nhà thì đạt tuổi thọ rất cao, đặc biệt không bao giờ bị côn trùng đục khoét. Một số công trình nhỏ của dân chúng, người ta cũng dùng tre thay cho cốt thép.

Hiện nay, người ta ngâm với các loại hóa chất để chống mục và

chống côn trùng. Dẫu nhiều người công nhận sự bền bỉ, dẻo dai của tre, nhưng các kỹ sư thế giới vẫn ngần ngại đưa tre vào trong xây dựng, lý do là họ chưa “hiểu” cây tre như người Á Châu, thứ hai là chỉ có một số loại tre nào đó mới đạt tiêu chuẩn độ bền trong xây dựng, thứ ba là chưa có một công thức hay chuẩn mực mang tính quốc tế về kết cấu tre trong xây dựng.

Năm 1968, tre suýt xâm nhập qua Mỹ với một dự án rất lớn, bằng cách trồng tre theo dạng công nghiệp để áp dụng trong việc sản xuất giấy, và sau đó là vải vóc và còn có thể phát triển sang nhiều dạng khác trong công nghiệp. Nhưng dự án này bị các hiệp hội khai thác gỗ ở Mỹ và Canada phản đối dữ dội, vì ảnh hưởng đến “nồi cơm” của họ.

TA

Đường cao tốc bằng tre sắp hoàn thành

DIỆU CÔ NƯƠNG

Phụ kiện mùa hè

■ Vòng cổ choker giờ đa dạng chứ không chỉ kiểu choker cứng cáp bằng kim loại, mà luôn cả kiểu dệt, đan móc crocher hay cuộn bead nhiều vòng hạt. Dây chuyền hầu hết được đeo nhiều lớp layer, dù kết hợp dây chuyền với vòng cổ choker, vòng bead, vòng ngọc trai, hay vàng bạc.

■ Mộc và vẫn đẹp là kiểu trang sức gỗ khối sắc sảo như vòng đeo tay, dây chuyền hạt gỗ đeo chồng layer với dây khác. Thiết kế độc đáo, màu trầm sang hợp với trang phục đơn giản mộc mạc, chất liệu tự nhiên như lanh, cashmere, tre ...

■ Hoa tai lệch tông - mismatched earrings là xu hướng không dễ biến mất và đang là mốt. Nhiều design đẹp. An toàn và dễ đeo hơn với hoa tai cùng loại, gần giống nhau nhưng khác hình dạng. Nhưng có những đôi mà mỗi chiếc khác nhau hoàn toàn về thiết kế. Trang sức bạc đang hot trở lại, chỉ cần để ý có hợp tông da hay không.

■ Kính mát ngoài phong cách gọng kính lớn chunky bằng nhựa acetate còn nổi lên kiểu kính mát nhỏ hơn gọng kim loại có tròng kính nhỏ hơn kính phi công aviator. Kiểu túi như slouchy bag giờ mềm mại chảy, không quá cấu trúc, hợp với phong cách mùa hè.

■ Giày thì nhiều lựa chọn, nhưng một đôi Mary Janes sẽ hiện đại và mang được cả mùa. Bằng phẳng dễ đi, thoải mái, tùy chọn dây đai khác nhau. Có thể mang với vớ mỏng hoặc không. Linh hoạt với hầu hết mọi bộ đồ.

■ Vòng tay khối chunky bangle hay cồng tay cuff đang thịnh hành, dù là kiểu vòng bangle màu sắc từ nhựa cây resin hay cồng cuff kim loại. Có thể đeo đơn hay đeo chồng kiểu khác biệt cho thêm phần thú vị.

■ Dây belt không giới hạn về phong cách dù bản to hay nhỏ, dây xích, dây da, dây cói ... mặc với gì cũng không bị lỗi mốt để nhấn nhá đường eo. Thậm chí còn táo bạo avant-garde với kiểu thắt lưng đôi. Chi tiết metallic kim loại sáng màu trên phụ kiện cũng đang trend, những mảnh miếng kim loại sáng trên túi xách, giày dép, dây lưng.

Thơ

Ngô Tịnh Yên

Ngô Tịnh Yên (1963-) tên thật là Ngô Thị Tuyết Trinh, còn có các bút hiệu Mimosa, Trà My, sinh tại Sài Gòn, hiện định cư tại California, Hoa Kỳ.

Thơ đã xuất bản: *Ở nơi nào cũng có tình yêu, Lãng mạn năm 2000, Lục bát khoả thân - Trăng mặt.*

Thơ Ngô Tịnh Yên phần lớn là lục bát. Nó không mang âm hưởng gì của lục bát Huy Cận hay Cung Trầm Tưởng. Nó là tiếng nói riêng của một nhà thơ nữ của thời đại hôm nay nhưng lại mang hồn ca dao. Mời các bạn hân thưởng đôi bài để sống lại một thời thật đẹp tưởng rằng đã xa mà lại rất gần. **SAO KHUÊ**

tắm mưa

tắm mưa không không ở trường
thả chiếc thuyền giấy theo luồng nước trôi
chở theo mộng mị xa xôi
chuyện thần tiên của hai người bé con
chỉ biết vui chẳng biết buồn
tung tăng những buổi mưa tuôn từ trời
hai mươi năm mưa vẫn rơi
nhưng chiếc thuyền giấy và người xưa đâu ?
tan theo những giọt mưa ngâu
hay chìm trong bão sông sâu cuộc đời
mưa giăng dưới lũng trên đồi
nhớ mưa ai tắm cùng tôi thuở nào?

lửa rơm

Để chi cho lửa gần rơm
bây giờ gạo nấu thành cơm mất rồi
đã trót cho nhau một lời
trời long đất lở chẳng rời một khi
lỡ xa nhau nhớ kể gì
chân run? mắt liếc? tay ghi? môi trao?
rơm ơi! lửa vẫn thét gào
cháy thành tro bụi khát khao bên người

nối âm ba sáu điều

nối muôn xưa
đến bây giờ
sợi dây tuổi nhỏ mộng mơ cánh diều

nối không gian
sáng vào chiều
thương yêu nối nhớ vào điều lãng quên

nhớ dây đứt
lại còn nguyên
nối hiên vọng cổ, nối thêm ca dao

nối chua cay
với ngọt ngào
nối mường lạch với dạt dào biển sông

nối thân quen
với lạ lùng
nối yên vui với bão bùng gió mưa

nối đương nhiên
với bất ngờ
nối phụ phàng với đôi bờ nhớ mong

nối cỏ hoa
với mục đồng
nối con nước lớn nước ròng chia xa

nối sáu điều
với âm ba

rộn ràng một nỗi đau

(*)

Có tốt với tôi thì hãy tốt bây giờ
đừng đợi đến lúc tôi qua đời
đừng đợi đến khi tôi phải ra đi
và tất cả... thì đã muộn mất rồi

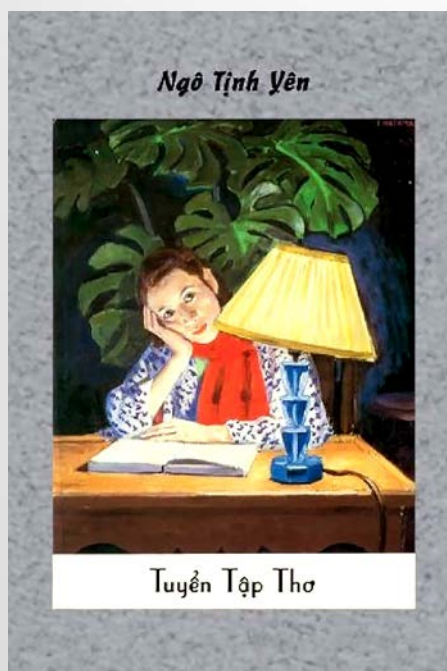
Có tha thứ cho tôi thì tha thứ bây giờ
đừng đợi đến lúc tôi nhắm mắt lại
đừng đợi đến khi tôi không còn hơi thở
tôi nói được lời xin lỗi với ai đây?

Có thương tôi thì hãy thương bây giờ
đừng đợi đến khi tôi nằm xuống bờ vơ
hồn phiêu dạt không nơi nương tựa

Có bao dung tôi thì bao dung bây giờ
đừng đợi đến lúc tôi xa lìa thế giới
đừng đến khi tôi thành mây thành khói
cát bụi làm sao có thể mỉm cười?

Có vui với tôi thì vui bây giờ
đừng đợi đến khi nuôi tiếc ngày xưa
tôi muốn nói cảm ơn... thì đã trễ!

(*) Bài thơ “Rộn ràng một nỗi đau”, được nhạc sĩ Trần Duy
Đức phổ nhạc với nhan đề mới “Nếu có yêu tôi”

những cơn mưa saigon

Những cơn mưa Saigon
Có bạn cũ lớp ngóp trong mưa tâm tã
Mang đến vài ký gạo...
“Chị ơi ớt gạo hết rồi,
cho mấy đứa nhỏ ăn đỡ nha chị”.

Có anh đưa về trong mưa lất phất
Hỏi em rằng:
“Ngồi đằng sau có bị ớt không em?
Anh che cho em rồi chắc em không bị lạnh”.

Người yêu đến tìm tôi trong mưa ớt át
Nhưng tôi mãi mê những mộng đời xa lắc
Đã phụ lòng một trái tim yêu.

Bạn mới quen đến nhà
Trong con hẻm nhỏ lầy lội
“Chị ơi em thấp cho mẹ chị nén nhang”.

Những cơn mưa Saigon
Mai tôi sẽ mang theo
Về xứ lạ cả một trời kỷ niệm

Chắc gì ai còn thương, còn lưu luyến
Tôi vẫn nhớ hoài trong góc nhỏ trái tim
Nơi góc ấy mãi luôn luôn gìn giữ
Những cơn mưa rất đẹp của Saigon.

Trần mặc Tháp Chăm...

Tọa lạc trên đồi Trầu, thuộc phường Đô Vinh, cách trung tâm thành phố Phan Rang - Tháp Chàm khoảng 7km về phía Tây Bắc, tháp Po Klong Garai được xem là cụm Tháp Chăm hùng vĩ và đẹp nhất còn sót lại ở Việt Nam.

Lối lên Tháp

LƯU HUỖNH
SÀI GÒN, VN

Cũng giống như phần lớn hệ thống kiến trúc đền tháp Chăm Pa chung hiện nay, những gì còn lại đều chỉ là chứng tích cổ xưa, hoang tàn như tháp Mỹ Khánh ở Huế, tháp Bánh Ít ở Quy Nhơn, tháp Nhạn ở Tuy Hòa, tháp Po Nagar ở Nha Trang, tháp Po Sah Inu ở Phan Thiết... Vậy mới thấy, cụm tháp Po Klong Garai ở Phan Rang còn được gần như nguyên vẹn là một điều đáng quý, trân trọng nỗ lực tôn tạo gìn giữ của bà con nơi đây.

Các Tháp Chăm đều có đặc điểm chung là những khối kiến trúc được xây dựng bằng gạch nung màu đỏ sẫm lấy ngay từ vùng đất địa phương. Phần phía trên đỉnh tháp sẽ có khuynh hướng mở rộng hơn một chút và thon vút hình bông hoa. Trần tháp có cấu tạo vòm cuốn, bên trong lòng tháp thường được đặt một bệ thờ Thần bằng đá rất đơn giản. Tất cả những nghệ thuật chạm khắc đẽo gọt công phu với những hình ảnh họa tiết như hoa lá, chim muông, vũ nữ, thần thánh... đều sẽ được tập trung thể hiện hết trên những mặt tường ngoài của tháp, có cả phù điêu người ngồi ẩn vào trong từng hốc hình lá đề và tượng Tiên nhô ra tại các góc,

đặc biệt là phù điêu thần Shiva. Tuy mặt bằng tháp đa số là hình vuông nhỏ, không gian bên trong chật hẹp song các viên gạch đều được liên kết với nhau rất chắc chắn, liên kết thành khối, giúp cho công trình bền chắc tới hàng chục thế kỷ. Và chất liệu để tạo nên những tòa tháp cổ sừng sững suốt mấy trăm năm nay vẫn khiến nhiều nhà nghiên cứu phải đau đầu.

Chỉ cho đến thời gian gần đây, khoảng năm 2006, các nhà khoa học Ý trong quá trình trùng tu Thánh địa Mỹ Sơn đã tìm ra được loại vật liệu kết dính để xây nên những tháp cổ Chăm Pa cách đây vài triệu năm: Chính là loại keo/dầu rái được tinh chế từ loại thực vật quen thuộc quanh vùng này. Từ đó, bí mật xây dựng đền tháp Chăm Pa đã dần dần được bóc tách từ từ, góp phần giúp cho việc trùng tu tháp cổ được chính xác, phù hợp, giữ

Tác giả và cô hướng dẫn viên người Chăm tại Tháp chính (Po Klong Garai)

gìn được giá trị lâu bền của di tích mà không phá vỡ kết cấu trước đó...

Đoàn chúng tôi đến thành phố Phan Rang - Tháp Chàm (Ninh Thuận) trong chuyến du lịch đầu tháng 6/2024.

Và trong lịch trình đợt này, có chuyến thưởng ngoạn tháp Po Klong Garai. Cậu hướng dẫn viên trẻ cho biết mấy năm gần đây chính quyền địa phương đã tổ chức làm đường dẫn, đưa khách

du lịch lên đến tận chân tháp bằng xe điện nên thu hút được nhiều đoàn khách tới đây hơn. Chứ ngày trước, muốn lên đến tháp phải trèo từng bước thang bộ được xây áp vào thân núi. Nhiều người đến được đây cũng phải lắc đầu bỏ cuộc, đứng dưới núi chụp mấy tấm hình xa xa, làm kỷ niệm với tháp rồi tẩn ngẩn quay về chứ lượng sức không lên nổi.

Theo chân cô hướng dẫn viên duyên dáng của khu tháp cổ, người dân tộc Chăm trong bộ trang phục truyền thống, chúng tôi được nghe kể về lịch sử hình thành tòa tháp, về những câu chuyện thần thoại xung quanh vị vua được thờ ở đây... Tận dụng thời gian tản ra dưới vòm me xanh mát cạnh khu tháp, đoàn chúng tôi được tận tay sờ vào những viên gạch nung đỏ, những viên keo kết dính lại với nhau mà tuổi đời chắc phải đến mấy thế kỷ.

Bia đá trước Tháp

Mặt trước Tháp, với phù điêu thần Shiva

Trần Tháp (nhìn từ trong lòng Tháp)

Lòng vẫn thâm phục mà không khỏi buột miệng cảm thán: “*Người xưa đâu, mà tháp thiêng cao đứng như buồn rầu...*” (lời bài hát Hận Đồ Bàn của NS Xuân Tiên).

Dọc theo duyên hải miền Trung nước ta, những làng Chăm hiện vẫn tồn tại, vẫn sống hiền hòa giữa quần thể cộng đồng người Việt, họ vẫn duy trì văn hóa, thờ phụng quanh những ngọn tháp cổ của mình và gọi tháp bằng tên gọi của những vị vua thần của họ, là Po Rome, Po Tam, Po Sah Inu... Và những ngọn tháp nghiêng nghiêng như trăm mặc, u hoài vẫn ngàn năm đứng im lìm cùng người dân như thế.

Quay lại câu chuyện của cô em gái thiêu dưới chân tháp, tháp Po Klong Garai này là Lăng tưởng nhớ ngài Klong Garai, một vị

vua đã được thần thoại hóa. Theo truyền thuyết, mẹ ông từ nhỏ đã được hai vợ chồng già không con nhật về từ một bọc vải trên đập Nha Trinh. Bà lớn lên rồi mang thai vì uống nước trên một tảng đá lớn trong rừng. Bà sinh ra một người con xấu xí, khắp mình ghẻ lở và đặt tên là Po Ong. Lớn lên, Po Ong đi chăn trâu, trong lúc ngủ cậu bé được rồng quấn quanh người khiến mọi vết ghẻ lở đều biến mất. Khi nhà vua băng hà, con voi trắng trong triều đã chạy thẳng ra ngoài, tới quỳ phục trước Po Ong và cống ông về triều. Từ đó, dân chúng tôn ông lên làm vua, lấy tên Po Klong Garai. Ông làm vua Champa trong hơn 50 năm, lãnh đạo người Chăm chống lại ách đô hộ của triều đình Angkor, bình định xứ sở và phát triển nông nghiệp,

được người Chăm suy tôn như một vị thần thủy lợi, bởi phát kiến những hệ thống dẫn thủy nhập điền vào thời đó.

Tuy nhiên, câu chuyện khiến tôi ấn tượng nhất đến vị vua được thờ trong tháp này, chính là việc ông đã ngăn ngừa một cuộc chiến tranh phi nghĩa, để khiến toàn dân rơi vào cảnh lầm than: “*5 năm sau khi lên trị vì, vua Po Klong Garai quay về Panduranga - quê hương của ông, xem địa thế để xây tháp kỷ niệm thuở hàn vi của mình. Khi đến vùng Balhul thì bị tướng Hakral, người Miên đang cai quản hạt này ra ngăn cản. Vua Po Klong Garai vì không muốn xảy ra cuộc đấu tranh đổ máu vô ích nên thách tướng Miên thi tài xây tháp, ai xây xong trước sẽ thắng. Biết khó có thể đánh thắng vua*

Po Klong Garai bằng sức mạnh quân sự, Hakral đã chấp thuận đề xuất này. Vua Po Klong Garai xây tháp trên đồi Balhla, còn tướng Hakral xây ở vùng Balhul. Kết cục, bên vua Po Klong Garai hoàn thành trước, tướng Hakral thua cuộc đành phải rút quân về”.

Vậy là người dân Chăm Pa tránh được một cuộc chiến đầu rơi máu chảy, đồi Balhla lại thêm một ngọn tháp đẹp để nhân dân có nơi tưởng nhớ, thờ phụng thần linh...

Bỗng dưng tôi nhớ đến những cuộc chiến tranh căng thẳng vẫn đang diễn ra ngay lúc này. Những vị đứng đầu chính quyền liệu có lúc nào đó bỏ qua những dã tâm thôn tính, những tham vọng hiếu chiến của cá nhân mình mà nghĩ đến phương sách nhằm mang lại hòa bình cho các bên, cho người dân. Liệu họ có đủ đảm lược để thực hiện một cuộc điều đình, hòa hoãn như vua Po Klong Garai uy dũng của người Chăm Pa ngày xưa, thách đấu đối phương xây nên một công trình, chỉ nhằm mục đích tránh một cuộc chiến vô cùng phi nghĩa.

Bởi vì:

“*Nghĩ cho cùng*

Mọi cuộc chiến tranh

Phe nào thắng thì nhân dân đều bại...” - lời thơ của nhà thơ Nguyễn Duy khi ông “mặc niệm trước Angkor đổ nát”.

Bài và hình LH (THÁNG 6.2024)

Số xe tư nhân và thương mại đăng bộ năm 2022 ở Mỹ là 278,870,463 chiếc, nhiều như vậy vì đó là phương tiện thiết yếu trong sinh hoạt hàng ngày. Nhưng kiến thức về xe, bạn có rành không?

Chuyện xe hơi

2 KỲ - KỲ 2

Nhạc trong xe hơi đã xuất hiện được gần 95 năm. Máy radio đầu tiên được trang bị trên xe hơi vào những năm 1930, nhưng vào thời điểm đó, nó là một thiết bị bổ sung đắt tiền chỉ hoạt động trên sóng vô tuyến AM. Mãi đến năm 1953, đài AM/FM - ngày nay được coi là tiêu chuẩn trên mọi xe - mới được phát minh. Kể từ đó, các lựa chọn âm nhạc trên xe đã tiếp tục phát triển, với eight-track được giới thiệu vào những năm 1960, máy cassette vào những năm 70, máy compact disk ở thập niên 80, rồi đến các dịch vụ phát trực tuyến ngày nay, chẳng hạn như Spotify và Apple Music.

- Năm 1984, cặp vợ chồng người Thụy Sĩ Emil và Liliana Schmid leo lên chiếc Toyota Land Cruiser màu xanh lợt của họ và bắt đầu chuyến đi dài nhất thế giới, vẫn còn kéo dài cho đến ngày nay. Trong 40 năm, họ đã đi hơn 741,000 km (460,000 miles) qua 186 quốc gia. Hiện đã ở tuổi 80, hai ông bà vẫn còn đang đi trên đường ở Châu Phi và giữ Kỷ lục Guinness Thế giới về hành trình lái xe dài nhất.

- Dalton Highway của Alaska được coi là một trong những con đường nguy hiểm nhất thế giới. Con đường hai lanes trải sỏi trải dài 666 km, chỉ có 3 trạm xăng dọc đường và không có sóng cho điện thoại di động. Người lái xe thường gặp phải những ổ gà giống như miệng núi lửa và thời tiết mùa đông khắc nghiệt, bao gồm cả tuyết lở và ụ tuyết. Các đường có rủi ro cao khác bao gồm 'Death Road' - Con đường tử thần' chỉ có một lane của Bolivia, bám vào sườn núi cheo leo, và A537 của Anh, có biệt danh là 'đường gây góa bụa' do những khúc cua gấp chết người.

- Ở Canada, việc sử dụng bất kỳ thiết bị cầm tay nào sau tay lái là vi phạm pháp luật, kể cả lúc xe đang dừng ở đèn giao thông. Làm điều này có thể bị phạt nặng và bị trừ điểm, thậm chí xe có thể bị "treo" hoặc người lái bị phạt tù. Riêng ở Ontario có một ngoại lệ đối với luật đó: trong khi xếp hàng chờ ở những nơi có dịch vụ drive-through.

- Xe hơi tự lái hay xe tự hành (Autonomous Vehicle - AV) không phải là một ý tưởng xa vời trong tương lai - vì robot cars đã được sử dụng ở một số tiểu bang của Hoa Kỳ. Tuy nhiên, kỹ thuật này còn gặp những vấn đề lớn

về an toàn, như đã có các báo cáo về việc xe thắng gấp không đúng lúc và hàng trăm vụ va chạm. Tháng 11 năm ngoái, General Motors đã đình chỉ hoạt động của Cruise, là đơn vị sản xuất xe không người lái của hãng, sau khi Department of Motor Vehicles của California coi các xe này là mối nguy hiểm đối với công chúng. Và vào tháng 12, Tesla đã thu hồi hơn 2 triệu xe hơi được trang bị Autopilot, là chương trình hỗ trợ người lái của hãng, do lo ngại về an toàn. Trong khi đó, Waymo thuộc sở hữu của Google vẫn đang hoạt động ở Phoenix và San Francisco.

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Báo quốc doanh CS chép câu ca dao của quê mình: *‘Rủ nhau lên đất bảy ngàn. Hái rau choại chột, nhổ bèo về đưng. Choại chột thì chấm nước tương. Bèo thì đưng nóp người thương tôi nằm’* Là một địa danh, theo tui, đất Bảy Ngàn nó phải được viết hoa.

Tờ báo này chép: “Bèo thì đưng nóp...”. Tờ kia thì đưng nóp (không ‘g’). Thầy cò ‘cò’ loạn cả lên. Không biết đưng đâu mà rờ? Tui bèn đi lục trang 504 Việt Nam Tự-Điển của Lê Văn Đức: “Đưng động từ, xong ông dẫn tui về chữ Đan trang 406. Ông giải nghĩa vậy nè: “Đan cũng gọi Đưng, kết dính thành tấm rộng bằng cách xoắn sợi ngang sợi dọc: Đan áo, đan vó. Xong ông Lê Văn Đức dẫn ca dao: “Tiếc công chẻ nửa đân lò, Để cho con cá vượt bờ lóc đi.” Tui thấy sau dấu phẩy chữ ‘để’ phải viết thường mới đúng chỗ? Cá vượt bờ lóc đi là con cá lóc. Dân Bắc gọi con cá lóc là con cá quả. Thì ca dao

này của dân Nam Kỳ thì phải viết là đưng. Sao ông lại dùng ‘đan’ là tiếng Bắc? Nghe ‘hòa đồng tôn giáo’ của ông Đạo Dừa quá xá?

Câu hỏi kế tiếp: “Đất Bảy Ngàn ở đâu vậy? Sông Cần Thơ chảy cong queo tới quận Phong Điền. Đầu thế kỷ XX, Pháp cho xáng đào kinh Xà No. (Dân Cần Thơ gọi Kinh Xà No. Bắc kỳ hai nút mối gọi là kênh).

Chỗ ngã ba thuộc làng Nhơn Nghĩa gọi là ngã ba Vàm Xáng. Miệt Ngàn là đất dọc Kinh Xà No từ Vàm Xáng tới Vị Thủy. Tiếp đó, qua Vị Thanh, tỉnh Chương Thiện kinh Xà No tới ngã ba sông Ba Voi nhập vào sông Cái Lớn chảy ra biển Rạch Giá.

Pháp tiếp tục đào xẻ ngang hơn 20 kinh sườn. Cứ một ngàn thước thì đào một kinh lớn. Giữa hai kinh lớn, cách 500 m lại đào một kinh nhỏ dẫn nước ngọt vô đồng rửa phen và đem phù sa nước sông Hậu vào, làm màu mỡ những cánh đồng hoang thành ruộng lúa. Thế nên dân đồng ruộng; dân ruộng

rẫy. Đừng nói ngược ‘dân ruộng đồng, dân rẫy ruộng’ nghe không thuận cái lỗ tai.

Đất Miệt Ngàn đẹp nhờ lúa bạt ngàn; đẹp nhờ hai bên lộ có hàng cây hoa hoàng yến vàng rực. Vậy mà lâu nay tui cứ tưởng Hoàng Yến là tên một loài chim chớ? Sao cái đầu của tui lúc nào cũng tơ tưởng tới ‘chim’ không vậy trời?

Chợ Một Ngàn, Bảy Ngàn, Mười Bốn Ngàn không có sạp. Người bán ngồi trên ghế lùn xẹt hoặc ngồi chồm hỏm; người mua đứng lom khom hoặc cũng ngồi chồm hỏm để lựa cá, lựa rau. Người bán người mua đối diện nhau, ngồi ‘cười’ kiểu Hồ Xuân Hương: “Chành ra ba góc da còn thiếu. Khép lại đôi bên thịt vẫn thừa”.

Chợ chồm hỏm là vậy đó. Cũng như chợ Bưng, chợ của đồng bưng, nước ngập lế đế nên đồ bán ai cũng phải bưng hết ráo.

Một, hai giờ sáng, chợ chồm hỏm đã họp, trong bóng đèn hột vịt. Cá, tôm, lươn, ếch... Mùa nước nổi thì có cá cơm, cá linh, cá hủn hủn, chuột đồng, rùa, rắn.

Rau, dân ruộng trồng được gì mang bán nấy. Không thì đi cắt bông lục bình, bông điên điển, bông súng, đọt choại, đọt nhãn lồng, rau trai, rau nhút, rau sam, rau muống tím, đưng

Kinh Xà No - NGUỒN GODY.VN

trong thúng, rổ, nia hay đổ trên tấm nilon.

“Hái rau choại chột, nhỏ bằg về đương”. Rau choại chột? Gọi tắt là rau choại hay là đợt chạy, đợt non xoắn tít cong vòng như con cuốn chiếu, thân mọc tới đâu thì bám rễ tới đó. Rau choại có loại mọc hoang trong rừng. Có loại mọc ở vườn những gần bờ ruộng, lũy tre.

Đợt non hơi đắng, nhưng nhai kỹ hậu ngọt. Ông bà mình hay nói: “đói ăn rau; đau uống thuốc”. Rau choại là một vị thuốc Nam theo mấy ông ở chùa Tịnh Độ.

Ngắt đợt choại vào buổi mai, vì qua đêm mưa ẩm, đợt non mát rười rượi; không héo queo như lúc chiều tà. Mùa mưa, chột hay ngó đều ngon, không có vị chát như những lúc trời nắng nóng.

Dài 10 tới 20 mét, thân cây choại rất dai, dùng bện đăng, nò, lợp đánh cá và dây thừng. Ngoài ra, còn làm ruột lát lợp nhà, buộc lại cái kèo, đòn tay.

“Nhỏ bằg về đương?” Cỏ bằg thường mọc ở nơi chưa được khai hoang, xa xóm làng, xa nhà cửa của người dân. Một chiếc xuống ba lá, cái cà ràng và cái nóp bằg. Chèo xuống cả ngày sâu vào đồng tắm tối, muỗi bay kêu vo ve như vải trấu mới gặt được đồng cỏ bằg xanh

Nhỏ rau choại chột - NGUỒN ZNEWS

tốt. Cặm xuống lại, mình trằm xuống nước, nắm bụi cỏ thật chặt, rồi giật mạnh bằg sẽ tróc gốc lên dễ dàng. Nếu khi giật mạnh mà nắm không chặt thì thân bằg bị dập ra rất bén, sẽ cứa vào tay chảy máu.

Có một ông Quảng Nam (hay cãi) hỏi: “Tại sao không cắt bằg mà phải nhổ. Nhổ dễ hơn chớ!” Tui trả lời ổng như vậy: “Bằg là cỏ. Nhổ, bằg không mọc lại. Đồng

mùa nước nổi cỏ bằg không giành chỗ với lúa ma, không ai gieo cũng mọc. Nhổ hết bằg lại có lúa ma không đã hay sao?

Nhổ bảy đến mười lần thì dùng bằg vụn bó hai ruột lại thành từng bó, mỗi bó bự bằng bắp vế, gọi là ‘neo bằg’. Neo bằg để dễ đội chất xuống xuống chở về bán, được tính bằg chục neo, tại chợ Mộc Hóa, Thủ Thừa, Bến Lức... (Long

An), Chợ Bưng, Tân Hiệp, Phú Mỹ... (Tiền Giang), Sóc Xoài, Hòn Đất, Phú Mỹ... (Kiên Giang), Xà Tón, Nhà Bàng... (An Giang).

“Choại chột thì chấm nước tương”. Được lên men từ hột đậu nành, nước tương gốc Tàu nên còn có tên gọi khác là xì dầu hay tàu vị yếu.

Nghe nói Miệt Ba Chúc, Tri Tôn, Châu Đốc bây giờ vẫn còn có đường đệm bằg. Chiếu mắc tiền, đệm bằg trải xuống đất cho một bảy ngời nhậu. Đệm đắp mùa lạnh. Bằg làm giỏ đệm cho má đi chợ, làm bao cà ròn đựng than đước Cà Mau; làm tưng đựng mận hồng đào từ Trung Lương chở lên bán ở Chợ An Đông.

Bằg còn dùng đương nóp. Nóp là bao đệm dài cỡ 2 thước, may kín, chứa miệng theo chiều dọc, ban đêm chui vào ngủ. Nóp là túi ngủ, là ‘sleeping bag’ của người xứ muối kêu như sáo thổi. “Bằg thì đương nóp người thương tôi nằm”. Người thương tôi và cũng là người tôi thương. Túc người thương của tui. Thôi mình chui vô nóp đi em! Ở ngoài muối nó cắn em! He he!

ĐXT

Nhỏ cỏ bằg
- NGUỒN HUONG SAC
MIEN TAY

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Hai siêu nhân tài của riêng CSVN

1. Vương Tấn Việt tức Thích Chân Quang (sinh năm 1959, thầy chùa giàu có bằng tiền Phật tử, nổi tiếng với những thuyết giảng bậy bạ về Phật giáo nhưng vẫn giữ chức cao trong Giáo hội Phật giáo CSVN và là trụ trì một ngôi chùa lớn ở Vũng Tàu): Từ nhỏ tới năm 30 tuổi không học hành gì, 30 tuổi mới tốt nghiệp cấp 3 Bồ tát văn hóa hệ tại chức (không học trên trường). Đến 60 tuổi lấy văn bằng 2 cử nhân luật (cũng là hệ tại chức - hiện chưa thấy văn bằng 1). 62 tuổi lấy bằng tiến sĩ.

Thử hỏi trong phòng Diên Hồng của mấy ngàn ông nghị gặt kia có bao nhiêu tấm bằng đại học/tiến sĩ thật?

2. Đỗ Hữu Ca (sinh năm 1958, thiếu tướng, cựu giám đốc công an Hải Phòng - người vào tù vì nhận hối lộ): Trước 1975 không có đi học, từ tháng 8-1975 đến tháng 4-1976, ông Ca là Học viên Trường Công an Hải Phòng. Năm 2023, truyền thông trong nước công bố ông Ca có 4 bằng cử nhân đại học: Đại học An ninh, Đại học Ngoại thương, Đại học Báo chí, Đại học Luật....

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

O-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Super Soaker

Ban đầu, Lonnie Johnson không phải là người làm kinh doanh và cũng không nghĩ tới việc sẽ bán được bản quyền những phát minh của mình.

Vào thập niên 80, khi Lonnie Johnson còn làm việc cho Phòng thí nghiệm Quốc gia Oak Ridge, Không lực Mỹ, phòng thí nghiệm động cơ phản lực của NASA, ông nảy ra ý tưởng về súng phun nước Super Soaker. Nhưng kinh phí lại là trở ngại đầu tiên, Lonnie Johnson cần 200,000 đô la Mỹ để sản xuất 1,000 khẩu súng phun nước đầu tiên nhưng là một sĩ quan quân đội, số tiền đó quá sức với ông.

Ông quyết định đến New York và giới thiệu ý tưởng của mình tại Hội chợ đồ chơi để tìm nhà sản xuất. Tại đây ông đã có được cuộc gặp với đại diện của Larami – một tập đoàn sản xuất đồ chơi được thành lập từ năm 1947. Ông được mời đến trụ sở chính của Larami tại Philadelphia và tại đây, Lonnie Johnson phải mất 2 tuần để chế tạo khẩu súng phun nước đầu tiên. Khi ngài Chủ tịch tập đoàn Larami phải thốt lên “Wow” sau màn trình diễn trong phòng họp,

Lonnie Johnson biết mình đã thành công.

Năm đầu tiên ra mắt thị trường, những chiếc súng phun nước có tên là “Drencher” nhưng do khiếu nại tên có bản quyền nên món đồ chơi này đổi tên thành “Super Soaker” và sử dụng cho đến tận hôm nay. Thời điểm đó, súng phun nước bán chạy đến mức sản xuất không đủ cung ứng cho nhu cầu.

Tính tới thời điểm này, súng phun nước Super Soaker luôn nằm trong top 20 món đồ chơi bán chạy nhất mọi thời đại kể từ khi xuất hiện trên thị trường. Cũng nhờ thành công vang dội của Super Soaker mà Lonnie Johnson có thể phát triển sự nghiệp kinh doanh và nghiên cứu của riêng mình.

Bên cạnh súng phun nước Super Soaker, Lonnie Johnson còn phát minh ra súng bắn phi tiêu, hợp tác cùng Hasbro – công ty đồ chơi đa quốc gia của Mỹ.

Nhiều người nghĩ Lonnie Johnson thật may mắn nhưng thật ra, ông đã phải bỏ ra 10 năm nỗ lực để có thể biến ý tưởng thành sản phẩm. Một quãng thời gian đủ để bất kỳ ai nản lòng và bỏ cuộc giữa chừng.

Cải lương một thuở

Hồi còn bé cứ mỗi lần nghe tiếng chuông cúng Phật sau bữa cơm chiều của bà cụ nhà cạnh bên, là tôi biết sắp sửa nghe một tuồng cải lương dài lê thê phát ra từ chiếc máy quay đĩa. Nghe cải lương buồn làm sao, hết tuồng cải lương là kết thúc một ngày để chuẩn bị cho một ngày mới.

Rạp Aristo gần ga xe lửa Sài Gòn, nơi các đoàn cải lương thường xuyên trình diễn trước 1954 (NGUỒN: MANHHAFLICKR)

TRANG NGUYỄN

Tuổi nhỏ, làm sao biết cái hay của một tuồng tích cải lương nên lòng tôi không vui là chuyện chẳng lạ gì. Máy đĩa trẻ khác trong xóm cũng vậy thôi, sau giờ cơm chiều thường bắt đầu vào giờ học bài, làm toán để sáng mai đến lớp thì tâm trí còn đâu để nghe cải lương dành cho những người lớn. Sau này, lớn lên một chút, tôi cũng không mê cải lương nhưng thỉnh thoảng vẫn ngồi xem truyền hình cuối tuần cho một tuồng mới của đoàn Dạ Lý Hương có những đào kép đẹp như Bạch Tuyết, Hùng Cường. Tôi thích tuồng của đoàn Dạ Lý Hương bởi lẽ nó gần gũi với đời sống xã hội hiện thời, không phải những

tuồng tích lịch sử hay tình cảm éo le của thời phong kiến ngày xưa ngày xưa.

Thời lên hương của đoàn Dạ Lý Hương hình như cũng không được bao lâu, nghe đâu bắt đầu thập niên 1970 và xuống dốc sau năm 1975 cùng chung số phận với nhiều đoàn cải lương khác do cuộc sống sau chiến tranh còn nhiều khó khăn, mặc dù nhiều đoàn cố gắng xoay sở để tiếp tục được diễn cho công chúng Sài Gòn hoặc đi diễn ở các tỉnh lẻ để kiếm sống. Đó là nhận xét của chú Ba Nghĩa, nhân viên hậu trường của đoàn Dạ Lý Hương trước đây kể về một thời đam mê cải lương trải qua nhiều đoàn hát từ lúc tôi chưa ra đời. Tôi quen chú Nghĩa khi đi công tác thực địa

ở Củ Chi một tháng cho việc thực hiện bản đồ hiện trạng trung tâm huyện. Sống ở nhà chú cả bao nhiêu ngày nhưng ít khi nào gặp chú. Tôi gặp chú chỉ một lần duy nhất khi đoàn cải lương Hương Mùa Thu về địa phương lưu diễn. Chú về làm việc cho đoàn này, có vài vé biểu nên mời tôi đến sân vận động xem cải lương.

Nghệ sĩ trên truyền hình thì tôi biết, nhưng đó là lần đầu tôi thấy được các nghệ sĩ trên sân khấu ngoài đời thật. Đoàn cải lương về diễn không khí từng bừng chẳng khác gì ngày hội ở các làng quê. Từ chiều, ngồi ở quán cà phê cóc đầu làng, tôi thấy nhiều người già trẻ lớn bé hơn hờ kéo

nhau đến sân vận động. Lần đó, chú Nghĩa kể cho tôi nghe nhiều câu chuyện về thời hoàng kim cũng như lúc thăng trầm của ngành cổ nhạc Việt Nam. Tôi vẫn chưa mê cải lương nhưng từ đó lại mở cho tôi một cái nhìn mới, quan tâm hơn về văn hoá cổ nhạc truyền thống mà hiện nay lớp trẻ gần như không còn mặn mà vì có quá nhiều loại hình giải trí hiện đại.

Chú Nghĩa kể: Thời gian trước đó nữa, tôi làm việc cho đoàn Kim Thanh-Út Trà Ôn, tôi mê giọng hát của Út Trà Ôn từ lúc còn thanh niên. Nhắc đến Út Trà Ôn là phải nhắc đến bản vọng cổ “Tình anh bán chiếu” của soạn giả Viễn Châu. Nhờ bài này mà Út Trà Ôn được nổi tiếng, dân miền Nam dù là dân ghiền cải lương hay không đều biết đến bài vọng cổ để đòi đưa tên tuổi ông vua vọng cổ lên hàng đầu nghệ danh của các nghệ sĩ thời đó.

Bà bầu Thơ, NSUT Thanh Nga, soạn giả Viễn Châu (bên trái ngoài cùng) và ký giả Nguyễn Anh Ca sau suất diễn khai trương của đoàn Thanh Minh - Thanh Nga. ẢNH: TƯ LIỆU

Ngày ấy, chú Nghĩa ngồi nhâm nhi ly cà phê đen bên tôi, hồi tưởng lại quãng thời gian hoàng kim của các đoàn hát cải lương, không riêng gì đoàn Kim Thanh-Út Trà Ôn mà một thời gian dài ông làm việc cho đoàn. Sở dĩ đoàn có tên kép như vậy là do các nghệ sĩ Kim Chuông, Thanh Tao, Út Trà Ôn hợp tác lập đoàn với nhau. Đoàn muốn rạp Aristo với giá rẻ (vị trí ngày nay là

khách sạn New World) để tập tũn và trình diễn. Thế nhưng, do sự cạnh tranh của các đoàn khác hát ở các rạp quy mô lớn hơn, sang hơn như Nguyễn Văn Hảo, Hưng Đạo hay rạp Thành Xương, Olympic có mặt tiền rộng rãi. Trong khi rạp Aristo bị hàng rào ga xe lửa Sài Gòn án ngữ, lại là nơi tụ tập của giới xì ke ma túy nên khán giả cũng ngại đi xem hát bước chân

vào khu vực không mấy an ninh này.

Tôi tìm được tám ảnh tư liệu cách nay hơn trăm năm chụp rạp Aristo rất đối bình yên và tĩnh lặng trước khi bên hông nhà hát có con hẻm thông ra ngã Sáu tụ tập dân tứ chiếng đường phố sinh hoạt về đêm. Vật đổi sao dời, chỉ mới chục năm hơn đã làm thay đổi tất cả khi tôi đọc được bài viết của người trong cuộc soạn giả Nguyễn Phương. Ông soạn tũn cho nhiều đoàn: Tiếng Chuông, Thanh Minh, Năm Châu, Dạ Lý Hương, Thanh Minh Thanh Nga. Trong hồi ký Sân khấu cải lương, ông viết: “Thời gian tập tũn và suốt 3 tuần lễ hát khai trương tũn Tình Duyên Hoa Thắm đoàn Kim Thanh đã cho chằng hai dây đèn 100 bóng loại 100 watts dọc theo con đường trước mặt và bên hông rạp,

Thuở thập niên 1960, các đoàn cải lương chiếm lĩnh hầu hết các rạp tại Sài Gòn (NGUỒN: MANHHAFLICKR)

khiến cho cả vùng này sáng chóe như một hội chợ đêm. Theo lời nữ nghệ sĩ Kim Chưởng chỉ trong một tháng đầu hát khai trương, đoàn Kim Thanh đã thu hồi được số vốn đã bỏ ra khi thành lập gánh hát. Như vậy, chúng ta biết là khán giả đến xem đoàn hát Kim Thanh nghệt rạp hằng đêm và rạp Aristo đã là địa điểm thu hút những người thích giải trí, xem hát về đêm của Đô thành Sài Gòn trong những tháng năm hòa bình đầu tiên của Việt Nam (1954-1955)”.

Đó là thời điểm hoàng kim của ngành cải lương cho đến giữa thập niên 1960 khi các rạp chiếu bóng mọc lên như nấm ở Sài Gòn. Phim ảnh phương Tây chia sẻ thị phần với cải lương đã làm điểm mốc cho ngành cải lương bắt đầu lụi tàn. Nhưng theo tôi, ngành cải lương đã có một thời gian huy hoàng kéo dài phát triển khi cải biến hình thức ca nhạc đàn ca tài tử ở

miền Nam. Nhất là, sau bài “Dạ cổ hoài lang” của ông Cao Văn Lầu. Chính bản vọng cổ này được phổ biến trong các gánh hát đã làm nghệ thuật cải lương bước lên đỉnh cao trong ngành cổ nhạc.

Giáo sư tiến sĩ âm nhạc Châu Á Trần Quang Hải phân tích nguồn gốc của “cải lương” bắt nguồn từ câu: “Cải biến kỳ sự / Sử ích tự thiên lương”. Nghĩa là đổi những gì cũ còn lại thành những gì mới và hay hơn. Ông viết trên trang mạng của mình rằng: Danh từ cải lương được xuất hiện đầu tiên trên bảng hiệu của gánh Tân Thịnh của ông Trương Văn Thông vào năm 1920. Sân khấu được trang hoàng đẹp đẽ, có màn nhung, có tranh cảnh, và hát bài La Madelon bằng tiếng Việt trước khi kéo màn”. Còn theo tác giả Tuấn Giang làm việc cho Viện Sân khấu, nghiên cứu nghệ thuật cải lương ghi nhận rằng: Cải lương đã có từ năm

1918 do ông Năm Tú dùng cho tên gánh hát của mình. Ông Năm Tú là người áp dụng thương hiệu từ cải lương để gọi gánh hát của mình Ban hát cải lương Châu Văn Tú. Đến năm 1920 thì Ban Tân Thịnh mới ra đời, sáng tác hai câu thơ treo trước rạp: *Cải lương ca hát theo tiến bộ / Lương truyền tuồng tích sánh văn minh*”.

Thật ra chính xác cải lương ra đời năm 1918 hay 1920 không quan trọng. Chuyện chính trong giới nghiên cứu là cải lương bắt nguồn từ hát bội và người Việt được tiếp cận với kịch nói cổ điển của Pháp, sân khấu có cảnh trí phong màn sau khi Nhà hát lớn Sài Gòn được khánh thành năm 1900. Mặt khác, sự kết hợp đàn ca tài tử (đứng hoặc ngồi) bắt đầu cải tiến, có nghĩa là nghệ sĩ vừa hát vừa ra bộ, gọi là ca ra bộ. Khi diễn trên sân khấu cùng với cảnh trí lớp lang nó mang một hình thức mới, gọi là sân

khấu cải lương. Vương Hồng Sển viết trong Hồi ký 50 năm mê hát: “*Ca ra bộ bắt đầu từ cô Ba Đắc (mà trước đó cô đã có trong ban nhạc tài tử của ông Tống Triều) khi ông Mười Hai lúc ghé Mỹ Tho và có thấy cô Ba Đắc ca bài Tứ đại oán trong một buổi trình diễn: Cô Ba Đắc ca bài Tứ đại oán với giọng gần như đối đáp, nhưng cô không ra bộ. Sau về nhà, ông Phó Mười Hai, nảy ra ý kiến cho người ca đứng trên bộ ván tứ có ra bộ. Điều ca ra bộ phát sinh từ lối năm 1915-1916. Cách hát trình diễn ca ra bộ là tiền đề để đàn ca tài tử ảnh hưởng và xâm nhập vào các tuồng hát bội trở thành hát bội cải cách hay hát bộ và từ đó ra hình thức mới của sân khấu nghệ thuật cải lương*”.

Từ khi hát bội được coi là nghệ thuật sân khấu chính đại diện cho Nam kỳ ở hội chợ thế giới Paris 1889, và sau đó là nhạc tài tử và hát bội ở Hội chợ thế giới Paris 1900, Hội chợ thuộc địa Marseille 1906, 1922 cho đến sân khấu cải lương ở hội chợ Paris vào năm 1931 thì sự cải tiến của sân khấu nghệ thuật từ hát bội đi đến hình thành sân khấu cải lương đã hoàn tất và bước vào thời đại hoàng kim kéo dài đến trước 1975.

TN

Áp phích của đoàn Dạ Lý Hương quảng cáo các nghệ sĩ nổi tiếng (ẢNH: INTERNET)

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Tổng Thống Biden tuyên bố bảo vệ một số di dân không có giấy tờ

Ngày 18 tháng 6 năm 2024. Tổng thống Joe Biden đã công bố một hành động hành pháp sắp tới nhằm ngăn chặn việc trục xuất một số người di dân không có giấy tờ hợp lệ sống ở Hoa Kỳ.

Hành động hành pháp này dự kiến sẽ ngăn chặn việc trục xuất vợ/chồng của công dân Hoa Kỳ không có giấy tờ hợp lệ và nó cũng có thể cung cấp cho họ một con đường hợp lý hơn để trở thành công dân Hoa Kỳ.

Ông Biden đưa ra thông báo này tại một sự kiện ở Tòa Bạch Ốc đánh dấu kỷ niệm 12 năm chương trình DACA. DACA đã ngăn chặn việc trục xuất hơn 800,000 trẻ em được đưa đến Hoa Kỳ khi còn thơ ấu.

Không rõ có bao nhiêu cặp vợ chồng không có giấy tờ hợp lệ sẽ được bảo vệ, nhưng ước tính điều này có thể ảnh hưởng tới 1 triệu người. Tòa Bạch Ốc đang xem xét một chương trình gọi là “tạm dung tại chỗ” (parole in place), cho phép người ta điều chỉnh tình trạng của mình mà không cần

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Các công bố của Tổng thống Biden vào ngày 18 tháng 6. 2024

phải rời khỏi đất nước, giúp họ có thể nhận được giấy phép làm việc và thẻ xanh.

Các nhà lập pháp người Latinh và những người ủng hộ người di dân cũng đã khuyến khích Tòa Bạch Ốc xem xét các biện pháp bảo vệ và giấy phép làm việc tương tự cho những người làm các nghề về chăm sóc và các công nhân làm việc nông trại không có giấy tờ sống ở Hoa Kỳ.

Chính quyền Biden xóa bỏ cấm cản đối với người nhận DACA và sinh viên đại học không có giấy tờ?

Cùng ngày 18 tháng 6 chính quyền Biden công bố một tiến trình đơn giản hóa cho các cá nhân DACA (Deferred Action for Childhood Arrivals) và những người di dân bất hợp pháp đã tốt nghiệp đại học để xin chiếu khán làm việc không di dân như chiếu khán H-1B.

Vào năm 2021, người ta ước tính có hơn 400,000 người di dân bất hợp pháp ghi danh nhập học vào các trường cao đẳng và đại học Hoa Kỳ, trong đó có nhiều người không thuộc diện hưởng DACA.

Chính sách mới của chính quyền Biden sẽ chỉ thị Bộ Ngoại giao cập nhật hướng dẫn về việc ban hành các miễn trừ “212(d)(3)”. Giống như những người được ảnh hưởng bởi chính sách tạm tha tại

chỗ (parole in place), nhiều người nhận DACA và sinh viên đại học không có giấy tờ sẽ phải đối mặt với lệnh cấm tái nhập cảnh 10 năm nếu họ rời Hoa Kỳ để xin chiếu khán làm việc. Chương trình miễn trừ 212(d)(3) sẽ cho phép họ có được chiếu khán mà không cần rời khỏi Hoa Kỳ.

Chính quyền Biden cho biết những miễn trừ hợp lý này sẽ dành cho những người hiện đang có DACA hoặc những người di dân bất hợp pháp đã tốt nghiệp một trường đại học ở Hoa Kỳ và đã nhận được giấy mời làm việc từ một chủ lao động Hoa Kỳ để làm việc trong lĩnh vực của họ. Điều này sẽ cung cấp một tình trạng di trú ổn định hơn.

Chương trình giúp đỡ cho DACA và các sinh viên tốt nghiệp đại học di dân bất hợp pháp của ông Biden, cũng như chương trình giúp đỡ cho vợ/chồng của công dân Hoa Kỳ không có giấy tờ hợp lệ sẽ phải đối mặt với những thách thức pháp lý từ cựu Tổng thống Trump. Ông Trump đã yêu cầu các nhân viên của mình chuẩn bị sẵn sàng cho những thách thức này.

Chính quyền Biden vẫn chưa công bố chi tiết trong chương trình giúp đỡ những người nhận DACA và sinh viên đại học không có giấy tờ.

LMH

Tiệc trà Boston

Nó tới ngày Lễ Độc Lập Hoa Kỳ 4 tháng 7 người ta không quên bữa tiệc trà ở Boston mở đầu cho cuộc chiến đấu chống lại đế quốc Anh giành quyền sống.

Trở về thời xa xưa, trong đêm 16/12/1773, một số cư dân Boston, tự xưng là “Những người con của tự do”, đã cải trang thành những thổ dân da đỏ Mohawk, dùng xuống nhỏ chèo thật nhẹ mà áp sát mạn 3 chiếc thuyền buồm chất đầy những thùng gỗ đựng trà, vừa vượt Đại Tây Dương từ Anh sang. Họ leo lên thuyền và trong 180 phút sau đó đã ném tổng cộng 342 thùng trà xuống biển.

Cuộc đột kích lúc nửa đêm vừa nói thường được gọi là “Tiệc trà Boston,” được tổ chức để phản đối Đạo luật Trà năm 1773 của Quốc hội Anh, một dự luật được đưa ra nhằm cứu Công ty Đông

Bức tranh miêu tả Tiệc Trà của Luis Arcas / DOWN WITHTYRANNY.BLOGSPOT.COM

Ấn đang suy sụp bằng cách giảm đáng kể thuế trà và cấp giấy phép độc quyền buôn bán trà ở Mỹ. Mức thuế thấp cho phép Công ty Đông Ấn bán phá giá trà, thậm

chí còn rẻ hơn trà nhập lậu của các thương nhân Hòa Lan, và nhiều cư dân thuộc địa đã coi đạo luật này là một ví dụ khác của sự chuyên quyền về thuế khóa.

Được biết trước đó khi 3 tàu chở trà, Dartmouth, Eleanor, và Beaver, cập cảng Boston, các cư dân thuộc địa ở đây đã yêu cầu đưa trà trở lại nước Anh. Sau khi Thống đốc tiểu bang Massachusetts Thomas Hutchinson từ chối, lãnh đạo nhóm Người yêu nước là Samuel Adams đã tổ chức “tiệc trà” với khoảng 60 thành viên của nhóm ‘Những người con của tự do’, nhóm kháng chiến ngầm của ông. Lượng trà bị đánh chìm ở cảng Boston đêm 16 tháng 12 được ước tính là có giá trị khoảng 18,000 bảng Anh (tương đương 2.2 triệu USD ngày nay).

DH- THEO TIN INTERNET

Con tàu và bảo tàng Tiệc Trà ngày nay - NGUỒN LOVELAUGHTERANDLUGGAGE.COM

Sử dụng medicare khi bị thiên tai

BẢO SƠN

Các quy định về chăm sóc y tế có thể thay đổi trong một giai đoạn ngắn nếu tình trạng khẩn cấp xảy ra. Tình trạng này phải được công bố bởi một trong 3 cơ quan: (1) Tổng thống, (2) Thống đốc tiểu bang, hoặc (3) Bộ Y Tế Hoa Kỳ. Cư dân trong khu vực khủng hoảng cần theo dõi thông tin để xác định và tuân theo các quy tắc về y tế trong trường hợp khủng hoảng dù là thiên tai, chiến tranh hay dịch bệnh.

3. Đóng chi phí bảo hiểm trong trường hợp bị thiên tai.

Nếu đang sử dụng Medicare Advantage (part C), hoặc các chương trình bảo hiểm sức khỏe khác của Medicare, hoặc đang sử dụng Medicare drug (part D), phải đóng tiền lệ phí bảo hiểm đúng hạn, ngay cả trong trường hợp thiên tai hay khẩn cấp khác. Nếu không đóng tiền đúng hạn, sẽ bị loại khỏi danh sách bảo hiểm. Người đang lãnh tiền hưu nên yêu cầu Medicare trích tiền lệ phí tự động hàng tháng từ tiền Social Security, hoạt thiết đặt chế độ trả tự động từ tài khoản ngân hàng.

Nếu đã đóng trễ và bị loại, nên gọi điện thoại tới Medicare hay hãng bảo hiểm để yêu cầu xem xét lại và phục hồi lại bảo hiểm. Số điện thoại liên lạc có trên thẻ bảo hiểm hoặc gọi số **1-800-MEDICARE** để yêu cầu giúp đỡ.

4. Lọc máu (dialysis, hay còn gọi là chạy thận).

Người bị bệnh tiểu đường hay bệnh thận quá nặng cần được lọc máu định kỳ. Trong trường hợp thiên tai hoặc khẩn cấp, người có Medicare nguyên thủy cần liên lạc với Medicare 1-800-633-4227, hoặc mạng lưới ESRD Network. Số điện thoại của ESRD thay đổi tùy theo tiểu bang, ở Texas gọi số 972-503-3215, ở Florida 813-865-3133... để họ hướng dẫn tìm nơi lọc máu, nơi cung cấp dụng cụ, và nơi cung cấp di chuyển.

Nếu có Medicare Advantage hay chương trình bảo hiểm khác, gọi cho công ty bảo hiểm để biết nơi cần tới để lọc máu và để biết những quy định mới áp dụng cho tình trạng khẩn cấp. Hiện nay nhiều nước trên thế giới đang áp dụng những hệ thống lọc máu di động được đặt trên xe vận tải lớn để đến cung cấp lọc máu cho các bệnh nhân ở khu vực ảnh hưởng nặng của bão lụt hay tình trạng khẩn cấp khác.

5. Điều trị ung thư trong giai đoạn thiên tai hay khẩn cấp.

Người có Medicare nguyên thủy hãy gọi cho National Cancer Institute (NCI) ở số **1-800-422-6237** để được hướng dẫn tìm bác sĩ điều trị ung thư. Người có Medicare Advantage hay chương trình bảo hiểm khác cần gọi cho hãng bảo hiểm để biết những thay đổi quy định trong tình trạng thiên tai hay khẩn cấp. Số điện thoại có trên thẻ bảo hiểm. Trường hợp không tìm thấy được thông tin cần thiết, hãy gọi cho Medicare ở số **1-800-633-4227** để được giúp đỡ.

(còn tiếp).

RINGLING BROS. AND BARNUM & BAILEY CIRCUS

27/7. Trình diễn của đoàn xiếc có hơn 100 năm lịch sử với trên 75 diễn viên đến từ 18 quốc gia và nhiều vũ công khác. Nhiều tiết mục đu xà, nhào lộn trên dây treo, hài hước

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. Điện thoại 730-851-6384. **Giá vé:** \$50 - \$300

BROADWAY AT THE CENTER PRESENTS SHREK THE MUSICAL

18/7 tới 20/7. Nhạc kịch dựa theo phim hoạt hình Shrek, một kẻ có vẻ ngoài xấu xí nhưng là một anh hùng, làm bạn với một con lừa và một công chúa can đảm

Địa điểm: Winspear Opera House, 2403 Flora St, Dallas TX 75201. **Giá vé:** \$25-\$90.

DESTINATION: DINOSAURS PRESENTED BY RELIANT

26/6 tới 30/9. Tìm hiểu về khủng long. Có trên 100 mô hình khủng long lớn như thật có thể cử động, gầm rú.

Địa điểm: Dallas Zoo, 650 S. R.L. Thornton Fwy, Dallas TX 75203. Điện thoại 469-554-7500.

Giá vé: \$6.

TIỂU LỤC THẦN PHONG
GEORGIA, USA

Wesley L xin nghỉ phép một tuần để tận hưởng thú vị của cuộc đời, ngày nhận ngôi nhà mới Wesley muốn vợ con mình là người đầu tiên bước chân vào và trải qua những phương tiện hiện đại vô cùng tiện lợi của ngôi nhà. Xe vừa đến cổng, Wesley cất giọng đầy hân hoan và tự hào:

- Mở cửa nào! Hôm nay bà chủ và cậu chủ nhỏ sẽ đến ở cùng bạn đấy!

Cửa cổng từ từ mở và phát ra một âm điệu nhã nhặn lịch sự:

- Xin chào ông chủ, bà chủ và cậu chủ! Tôi rất hân hạnh mời ông bà và cậu chủ vào.

Xe lăn bánh vào trong, tiếng máy xích xích nhẹ như ru, cổng từ từ khép lại sau khi tiếng máy xe vừa tắt. Bianca và Wesley mở cửa bước xuống, cậu nhóc Stephen L cũng nhanh chóng ra khỏi xe. Cả nhà

Ngôi nhà thông minh

trở mắt ngạc nhiên nhìn khung cảnh sân vườn xinh đẹp, đẹp hơn cả sự tưởng tượng. Wesley bảo:

- Chúng ta vào nhà xem sao, cảnh vườn xem sau

Wesley bảo Bianca, em thử ra lệnh để mở cửa.

- Hello, tôi là Bianca, hãy mở cửa đi nào!

Một âm thanh trong trẻo và ngọt ngào từ khung cửa phát ra:

- Xin mời cô Bianca xinh đẹp vào trong, chúng tôi rất hân hạnh khi được phục vụ bà chủ xinh đẹp như cô.

Bianca cười nắc nẻ:

- Khéo miệng ghê vậy.

Cả ba bước vào nhà,

thằng bé Stephen L muốn thử xem những tiện ích như lời Wesley nói có đúng không, nó ra lệnh cho cửa của một căn phòng trong nhà:

- Tôi là Stephen L, tôi muốn vào căn phòng này!

Cánh cửa vốn im ỉm kín mít lập tức mở rộng và phát ra tiếng nói:

- Xin chào cậu bé, rất vui lòng được mở cửa cho một người khôi ngô và đẹp trai như cậu

Stephen L sung sướng nhảy cẫng lên, chạy lung tung khắp nhà, thử cái này, xem cái nọ, tọc mạch táy máy cái khác... tất cả đều nhất loạt thực hiện

mọi yêu cầu của cậu ta. Wesley và Bianca nhìn thằng bé mà lòng trào dâng hạnh phúc. Anh hôn vợ và triu mến:

- Chúng ta sẽ sống ở căn nhà này, một căn nhà thông minh và hiện đại nhất, những phương tiện kỹ thuật tân tiến và trí thông minh nhân tạo sẽ phục vụ cho cuộc sống của chúng ta. Chúng ta sẽ thụ hưởng những điều tuyệt vời nhất của đời sống. Ngôi nhà và tất cả phương tiện, vật dụng đã được lập trình cài đặt âm vực giọng nói của anh, em và thằng Stephen. Nó chỉ tuân lệnh chúng ta, ngoài ra không một ai khác có thể khiến nó hoạt động được. Ngôi nhà cũng được điều khiển bằng trí tuệ nhân tạo AI, sẽ không có tên trộm nào có thể đột nhập được, sự an toàn của chúng ta có thể nói là tuyệt đối.

Bianca nhìn Wesley với ánh mắt tình tứ nhưng đầy thắc mắc, cô yêu Wesley bằng cả trái tim mình, nay về ngôi nhà mới như mơ này, lòng cô càng cảm kích và tự hào về người chồng chung thủy và thông minh rất mực. Bianca đến bên tủ lạnh, nhỏ nhẹ:

- Cho tôi ly nước

Một cái khay nhỏ xìa ra, trên ấy có một ly thủy tinh sáng choang và nước từ từ rót đầy ly. Tủ lạnh cất giọng lịch sự:

- Xin mời Bianca, hy

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

vọng ly nước mát này sẽ làm cho bà chủ sảng khoái.

Thật hơn cả ước mơ, tủ lạnh hiểu cả ý muốn của Bianca, cô thăm nghĩ một ly nước vừa phải, không quá lạnh và tủ lạnh đã phục vụ đúng theo ý muốn. Bianca lại đi đến khu vực bếp, mắt cô sáng rõ lên, gian bếp như trong truyện siêu tưởng của những hành tinh nào đó chứ không phải ở thế gian này. Mọi thứ sáng long lanh và đẹp mắt như phòng trưng bày, tất cả đều nằm ngoài sự tưởng tượng của cô ta. Bếp lò cùng phòng ăn rộng rãi, khép kín. Một hệ thống dây chuyền giữa bếp, dụng cụ nấu nướng và tủ nguyên liệu, gia vị kết nối thành một băng chuyền khép kín. Muốn ăn gì thì chỉ cần nói ra yêu cầu mà không cần phải động chân tay. Bianca bỗng nhiên nhớ lại món mì xào kiểu Tiều ở Chợ Lớn, cái món ăn ngon bá cháy trong chuyến du lịch mấy năm trước. Nghĩ thế và Bianca thì thăm:

- Tôi muốn thử lại cái món mì xào kiểu Tiều ở Chợ Lớn Việt Nam.

Từ hệ thống bếp có một giọng thánh thót:

- Xin bà chủ vui lòng chờ trong mười lăm phút, chúng tôi sẽ thực hiện ngay lập tức!

Trong lúc chờ, Bianca đến ngồi ở sofa xem

ti vi, vừa ngồi xuống thì một giọng nam nhân trầm ấm đầy sức quyến rũ:

- Vô cùng hạnh phúc được nâng niu tấm thân hấp dẫn của cô chủ, hy vọng người đẹp có được những phút giây thoải mái nhất.

Sofa vừa nói vừa khởi động hệ thống xoa bóp nhẹ nhàng và hơi mát từ ghế tỏa ra thấm vào thân thể. Bianca khoan khoái nhắm mắt tận hưởng phút giây an lạc và bảo:

- Hãy cho tôi xem lại chương trình AGT đêm qua.

Tiếng khọt khẹt từ ti vi phát ra: - Chương trình đang sâu tằm và phát lại, xin cô chủ chờ cho giây lát.

Bianca còn chưa mở đôi mắt ra thì chương trình đã có rồi, đây là một chương trình giải trí mà Bianca thích nhất, thông qua chương trình này, những con người có năng khiếu đặc biệt sẽ phát triển tài năng của mình, sẽ trở thành những ngôi sao của kịch nghệ, tạp kỹ, giải trí... Trong đầu Bianca thoáng nghĩ: “Âm treble hơi cao”, lập tức ti vi tự điều chỉnh lại sao cho trung hòa với âm bass. Thật không còn từ ngữ nào để mô tả sự hiện đại và tiện lợi như thế này. Bianca mở mắt xem chương trình và lại nghĩ: “Hình ảnh sao

không được sắc nét cho lắm, độ phân giải không cao”, ý nghĩ còn chưa biến thành lời nói thì màn hình đã trở nên sắc nét cao độ, có thể thấy cả sợi lông măng rung rinh trên má cô gái xuân thì. Bianca hài lòng mà không biết nói sao cho hết ý, chợt ở gian bếp có tiếng vọng ra:

- Thưa cô chủ xinh đẹp, món mì xào đã sẵn sàng, chúc cô chủ ngon miệng. Bianca xuýt xoa:

- Ngon quá, đẹp quá, mùi vị cũng y hệt như mình muốn!

Năm ấy Bianca với Wesley làm một chuyến du lịch đến Việt Nam, một đất nước xa xôi bên kia bán cầu. Người dẫn tua đã đưa cả hai đến với Sài Gòn, một thành phố một thời được xưng tụng là Hòn Ngọc Viễn Đông. Wesley và Bianca bị hấp dẫn bởi những món ăn đường phố và trái cây nhiệt đới, đặc biệt nhất là những món ăn người Hoa ở khu vực Chợ Lớn. Bianca gần như ngày nào cũng ăn mì xào kiểu Tiều. Sau khi về lại Mỹ, cô cũng đi hết các nhà hàng Tàu ở đây nhưng không có một nhà hàng nào làm giống cái đĩa mì xào kiểu Tiều ở Chợ Lớn. Cái mùi vị của đĩa mì xào Tiều Chợ Lớn đi vào trong tâm thức cô, không một nhà hàng Tàu nào ở xứ này có thể làm giống. Hôm nay ở căn nhà mới này, gian bếp thông minh đã

đọc được ý nghĩ và sở thích trong ký ức của cô và đã làm cho cô một đĩa mì như ý. Bianca sung sướng đến ngán cả lệ, giọt nước mắt hạnh phúc nhất đời. Wesley ngồi nhìn Bianca trù mến lòng tràn ngập hạnh phúc mãn nguyện. Anh có tất cả những gì mà mọi người vẫn ước mơ, thậm chí còn nhiều hơn cả những mong ước. Cuộc sống với anh giờ toàn màu hồng hạnh phúc, màu xanh hy vọng, màu hoàng kim của công danh sự nghiệp. Wesley giọng đầy yêu thương và tự hào:

- Anh có em như có được một báu vật cuộc đời, anh yêu em nhiều lắm. Em và thằng Stephen là tất cả đời anh. Anh thiết kế ngôi nhà thông minh này cũng vì tình yêu. Ngôi nhà của chúng ta không thể cháy, không thể hư hoại vì mưa nắng, không bị xâm nhập vì kẻ lạ... Nó là ngôi nhà thông minh, khi một khu vực nào đó có khói hay bốc lửa thì lập tức có một màng silicon đặc biệt bung ra để cô lập chỗ ấy, bên trong màng silicon sẽ tiết ra một loại hóa chất khử hết khói và tự động hạ nhiệt đến độ đông lạnh để hóa giải ngọn lửa. Với trí tuệ nhân tạo thì không cần đến hệ thống phun nước như kỹ thuật cũ nữa, hệ thống phun nước vừa bất tiện vừa làm hư

hao tài sản. Mái nhà và tường cũng tự xuất ra một loại keo đặc biệt khi có những vết hở hay bị rách vì bất cứ lý do gì...

Thằng Stephen nãy giờ ở trong phòng của nó, nó như con sóc nâu ngoài sân, nhảy tung tung thử hết cái này tới cái khác, Nó tăng động đến độ căn nhà phải phát ra cảnh báo:

- Cậu chủ cẩn thận một tí, cậu ra nhiều lệnh cùng một lúc sẽ làm nghẽn mạch!

Khi đêm đã khuya, Wesley và Bianca vào phòng ngủ, đèn phòng khách và các phòng khác tự động tắt, chỉ để lại vài bóng đèn ngủ với ánh sáng dịu dịu, một giai điệu du dương của bản hòa tấu “Giòng sông xanh” đưa hai người vào giấc ngủ êm đềm. Cả hai đều mãn nguyện và nghĩ địa đàng là đây chứ đâu phải xa xôi.

Một ngày kia Wesley bị đau răng dữ dội, cơn đau làm cho anh mặt mày bí xị, không ăn uống gì được nên phải đi đến văn phòng nha sĩ. Ở đấy người ta quyết định lấy gân máu cái răng hư. Wesley vốn nhạy cảm và sợ đau nên yêu cầu chích thuốc tê nhiều hơn một tí. Nha sĩ cười bảo liều lượng có chừng mực chứ không thể theo ý muốn, tuy nhiên vị nha sĩ cam đoan là sẽ không gây đau. Sau khi thuốc tê tác dụng, vị nha

sĩ khoan, đục, cạy cục trong miệng mà Wesley hoàn toàn không có cảm giác đau, tuy nhiên nỗi sợ vẫn làm cho Wesley ướm cả lưng áo.

Wesley về đến nhà, thuốc tê vẫn còn tác dụng, hàm sưng vù và cứng nên giọng nói không được bình thường, Hệ thống cửa cổng từ chối:

- Xin lỗi, đây không phải là giọng của ông chủ, tôi không thể thực hiện lệnh này!

Wesley thử lại mấy lần, cổng vẫn không mở, trời thì đổ mưa tầm tã. Wesley điên tiết la hét nhưng không ăn thua gì, anh lấy điện thoại thông minh loay hoay tìm mã khóa mở cổng. Vào đến cửa cũng thế, cửa từ chối mở vì giọng nói của anh khác với âm vực giọng đã lập trình. Wesley lại phải dùng điện thoại để điều khiển mở cửa, có lẽ đây là lần đầu tiên gặp rắc rối với ngôi nhà thông minh này, sự việc nằm ngoài sự tính toán khi thiết lập hệ điều hành cho ngôi nhà.

Ngày tháng dần qua nhanh, Wesley giờ đã trở thành một ông sếp lớn của công ty công nghệ kỹ thuật cao. Tuổi trung niên nhưng phong độ còn ngon lành hơn cả bọn thanh niên. Wesley lịch lãm và thành đạt nhưng anh sống rất chừng mực. Wesley những tưởng mình đầy bản lãnh sẽ không bao

giờ thất bại, tuy nhiên sự đời đôi lúc cũng không theo ý muốn chủ quan của con người. Công ty nhận một cô sinh viên trẻ nóng bỏng vào thực tập, lần đầu tiên tiếp xúc Wesley đã ngây ngất. Wesley thầm nghĩ: “Lẽ ra cô ta phải làm việc ở showbiz mới phải”, nghĩ thế chứ không nói ra. Chẳng mấy chốc cô thực tập sinh hớp hồn Wesley, tâm hồn Wesley tràn ngập hình bóng Susan J. Với địa vị, tiền bạc và kinh nghiệm của mình. Wesley chinh phục Susan một cách dễ dàng. Wesley lặn xả vào cuộc tình như người vừa mới biết yêu. Wesley vô lấy Susan như con hổ đói và cũng chiều chuộng Susan hết mực. Một hôm nhân lúc Bianca vắng nhà, Wesley đã đưa Susan về ngôi nhà hạnh phúc của mình. Wesley và Susan vừa bước vào nhà, hệ thống báo động lập tức kích hoạt:

- Có người lạ xâm nhập!

Wesley giật mình và cười với Susan:

- Nó thấy em lần đầu nên không biết em là người yêu của anh

Wesley bảo ngôi nhà hãy ngưng đi nhưng không được, buộc lòng anh phải dùng điện thoại thông minh tạm thời khóa hệ thống báo động. Wesley và Susan âu yếm trên chiếc giường hạnh phúc mà anh và Bianca vẫn

ngủ lâu nay. Chiếc giường lập tức rung lắc dữ dội và phát ra tiếng kêu chói lói:

- Người này không phải chủ nhân!

Wesley nói thế nào nó vẫn không chịu im, cái giường vẫn rung lắc và liên tục phát ra cảnh báo. Wesley dùng mặt mã cũng không xong, cái giường vẫn một mực từ chối. Thì ra Bianca đã thay đổi mặt mã tự bao giờ mà anh không biết nên không thể điều khiển nó được. Nó chỉ phục vụ Bianca và Wesley, hễ có người khác thì nó phản đối. Wesley vừa bực mình vừa quê độ với Susan, Wesley đưa Susan qua căn phòng khác nhưng những cái giường khác cũng phản đối như cái giường ở phòng ngủ. Con húng tình dăng cao, Wesley và Susan làm tình ngay trên sàn nhà... Trong thâm tâm Wesley cũng cảm thấy có lỗi với Bianca. Wesley cũng dần vật nhưng sự đam mê quá lớn làm cho anh tặc lưỡi nhắm mắt làm liều. Người xưa từng bảo “Anh hùng không qua được ải mỹ nhân” là vậy!

Bianca hoàn toàn không hay biết gì, vẫn tin tưởng chồng hết lòng, không hề nghĩ sẽ có ngày Wesley phản bội mình vì thấy Wesley rất chân tình. Ở bãi biển Atlantic, cô thỏa sức vui đùa trong làn nước biển trong xanh, hưởng

những giây phút vui với nhóm bạn học thời trung học. Giấc xế, Bianca xem điện thoại thì thấy có tin nhắn: “Có người lạ xâm nhập” cô lập tức gọi cho Wesley, Wesley trấn an và bảo không có ai, có lẽ lỗi của hệ thống. Bianca không tin lời giải thích, vì ngôi nhà thông minh vốn không thể có sai lầm, linh tính phụ nữ cho biết có gì đó mờ ám, cơn ghen bắt đầu nổi lên giày vò tâm tư cô. Bianca vội hủy kỳ nghỉ, bỏ nhóm bạn ở đây và quay về một mình. Bianca kiểm tra dữ liệu qua điện thoại thông minh thì không thấy hoạt động, về đến nhà. Bianca lập tức xem xét mọi thứ thì không thấy có dấu hiệu gì lạ, cô lệnh cho hệ thống ti vi:

- Hãy chiếu lại cảnh trong nhà mấy ngày qua!

Hệ thống ti vi lập tức hoạt động, những con mắt ngăm của ti vi ghi lại cảnh Wesley đưa Susan vào nhà, cảnh chiếc giường rung lắc phản đối, cảnh làm tình nồng cháy của Wesley và Susan trên sàn nhà...

Wesley chết điếng người, anh đã phạm sai lầm chết người. Anh đã tắt hệ thống máy quay an ninh nhưng quên bưng đi hệ thống ti vi thông minh, chúng cũng có thể ghi nhận bất cứ mọi động tĩnh trong nhà. Hệ thống ti vi thông minh có thể hiểu được lệnh

và có thể thấu hình như một hệ thống an ninh kếp.

Những phương tiện thông minh với trí tuệ nhân tạo đã cho Wesley và người thân của anh một cuộc sống tiện ích tới đa đến độ gần như “cầu được ước thấy”. Những phương tiện vật chất kỹ thuật cao và trí tuệ thông minh đã cho Wesley và gia đình cảm giác sung sướng như cõi thiên thai... nhưng giờ đây cũng chính phương tiện thông minh và trí tuệ nhân tạo đã vô tình trở thành bằng chứng kết tội anh, đẩy anh và gia đình vào khủng hoảng ngỡ như rơi vào địa ngục. Bianca tức giận, Wesley quỳ xuống xin lỗi, anh bảo nhất thời mất kiểm soát chứ không có ý phản bội cô.

Bianca chạy vào phòng ngủ đóng sầm cửa lại, cô không muốn nghe bất cứ một lời nào nữa, cô đã tin tưởng bao nhiêu thì giờ đổ vỡ bấy nhiêu, niềm tin của Bianca như cái bình pha lê trong suốt đã bị một nhát búa đập vỡ tan. Hình ảnh Wesley cuốn lấy cô gái tóc vàng hì hục trên sàn nhà cứ lớn vồn trong tâm trí cô, cái âm thanh rên rỉ đầy nhục dục mà cô đã từng với Wesley thì giờ lại phát ra từ cô thực tập sinh kia. Bianca nằm sấp trên chiếc giường quen thuộc của mình tức giận không thôi, chiếc giường nhỏ nhẹ an ủi:

- Cô chủ đừng buồn thảm quá, kéo hại đến sức khỏe! Cô chủ hãy cố trấn tĩnh giữ vững tinh thần nhé!

Ngoài cửa phòng, thằng bé Stephen rụt rè gõ cửa:

- Mẹ, mẹ có sao không?

Nó hỏi đến 3 lần Bianca mới bảo cửa mở ra. Stephen chạy vào ôm mẹ:

- Mẹ, mẹ đừng khóc nữa! Ba làm cho mẹ buồn phải không?

Bianca ôm Stephen, cô quệt nước mắt

- Mẹ không sao, con về phòng ngủ đi!

Thằng bé bịn rịn không muốn rời, Bianca phải giục đến 3 lần nó mới chịu đi. Những ngày kế tiếp, không khí trong nhà nặng nề và lạnh như lãnh cung. Ngôi nhà thông minh biết gia chủ đang có vấn đề, nó luôn phát ra những lời an ủi nhưng không làm sao hâm nóng lại bầu không khí ấm áp như xưa. Bianca tránh mặt và không nói chuyện với Wesley, cô tính đến việc ly thân, cái cảnh Wesley phủ lấy cô gái tóc vàng lạ kia trong căn nhà thân quen này ám ảnh cô. Nếu trước kia thân thể cường tráng và mùi thân thể của Wesley là được hương đối với Bianca thì bây giờ nó như độc dược. Bianca căng thẳng không biết làm sao, cô quyết định gọi cho luật

sư để tham vấn việc ly hôn nhưng trước mắt cô tạm ly thân. Cũng cùng lúc này, Susan tố Wesley với hệ thống truyền thông và mạng xã hội. Wesley đã chi một khoản tiền rất lớn để Susan im lặng nhưng cô ấy vẫn phá vỡ thỏa thuận. Hệ thống truyền thông làm lớn chuyện, ảnh hưởng nặng nề đến công ty, nhiều giao dịch bị đổ vỡ, giá cổ phiếu rơi tự do, cuối cùng điều tồi tệ nhất đã đến với Wesley. Công ty đơn phương chấm dứt hợp đồng với Wesley và tòa án cũng tống trát đòi ra hầu.

Thằng bé Stephen đi học về, nó âm thầm nằm trong buồng chẳng thiết chơi với những món đồ kỹ thuật cao và những phương tiện thông minh như mọi ngày. Chiếc gương trên tường soi hình chú bé nằm ủ rũ trên giường và phát ra âm thanh nho nhỏ:

- Ô kìa chú bé, sao mấy nay chú buồn thế? Ngôi nhà thông minh này không làm vừa lòng hay là chú đã chán nó?

Thằng bé bất động không buồn lên tiếng,

Những người khách bộ hành đi ngang qua ngôi nhà nổi tiếng này vẫn trầm trồ:

- Ngôi nhà thông minh kia, nó là ước mơ của bao người đấy! Sống trong ấy không khác gì cõi địa đàng.

TLTP - ẤT LĂNG THÀNH, 12/21

Cây trồng chậu

Cây cối là một trong những món trang trí nhanh và dễ dàng nhất cho căn nhà của bạn cả nội và ngoại thất. Việc chọn cây và chậu trồng cây thích hợp sẽ giúp gia chủ có chậu cây đẹp và ít tốn công chăm sóc.

Kích thước và vật liệu chậu trồng cây. Kích thước chậu đóng vai trò khá quan trọng với sự phát triển và nhu cầu chăm bón của cây. Chậu trồng cây lớn sẽ cần ít phân và nước hơn chậu nhỏ. Vật liệu chậu cũng tạo nên sự khác biệt trong mức độ chăm sóc và bảo dưỡng cây trồng. Ví dụ: chậu treo lót xơ dừa, chậu đất nung trông đẹp mắt nhưng khiến đất nhanh khô hơn chậu nhựa. NGUỒN: MIDWEST LIVING.

Các giống cây đẹp, dễ trồng trong chậu ở nơi có ít ánh nắng

■ **Caladium** là giống cây tuyệt vời để trang trí cho những khu vực ít ánh nắng ngoài trời. Khả năng chịu nhiệt và chiều cao trung bình khiến caladium trở thành sự kết hợp đẹp mắt khi trồng xen kẽ với begonia và impatiens NGUỒN: PINTEREST.

■ **Fuchsia** là giống cây ưa bán bóng râm. Cây có dáng buông rủ bắt mắt khi được trồng trong chậu cao hay giỏ treo, mang lại màu sắc tươi sáng suốt mùa hè ở những vùng có khí hậu mát mẻ.

Các giống cây đẹp, dễ trồng trong chậu ở nơi có nhiều ánh nắng

■ **Cỏ tím** (Purple fountain grass). Là giống cỏ trang trí có lá nhọn, thuôn dài màu tím rất dễ trồng. Cây có khả năng chịu nắng nóng tốt, không cần nhiều nước, rất thích hợp trồng trong chậu. NGUỒN: GARDEN CROSSINGS.

■ **Dã yên thảo** (Supertunias) là giống cây ưa nắng, không cần chăm sóc nhiều ngoài việc tưới nước thường xuyên. Cây sẽ nở bông liên tục trong thời gian dài khi được bón đủ phân. Không cần ngắt tỉa bông tàn để nảy nụ mới, bông có nhiều màu như trắng, hồng, tím, đỏ và vàng. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Salvia** là giống cây vô cùng dễ trồng trong chậu. Bông của giống cây này được các loài thụ phấn yêu thích, đặc biệt là chim ruồi. Salvia nở bông màu tím, hồng hay đỏ tùy giống. NGUỒN: PINTEREST.

PillBot, robot tí hon

Lâu nay các bác sĩ thường sử dụng một ống dài có đầu là camera để quan sát bệnh trong đường tiêu hóa. Mới đây, công ty Endiatx đã bắt đầu thử nghiệm một loại robot có tên là PillBot dùng cho công việc này.

PillBot là một robot nhỏ như một viên thuốc, dài chừng 10 mm, có trang bị camera, để cho bệnh nhân uống vào. Bác sĩ sẽ điều khiển và quan sát từ xa qua ứng dụng Zoom. Nhờ vậy bệnh nhân không cần phải tới phòng khám hay bệnh viện, cũng không cần phải sử dụng thuốc mê, và tiết kiệm nhiều thời gian cùng chi phí. PillBot được điều khiển vô tuyến từ xa và có nguồn năng lượng tích trữ để hoạt động, đồng thời có thể chuyển các thông tin dưới dạng video tới bác sĩ theo dõi. Kích thước nhỏ, tiết kiệm năng lượng, có thể xoay trở theo 3 chiều không gian là những lợi ích của PillBot.

Công ty còn đang nghiên cứu việc thực hiện các cuộc giải phẫu từ xa nhờ dụng cụ này.

Bình chữa cháy tí hon

Ở hầu hết các văn phòng lớn, nhà hàng, khách sạn... đều có sẵn bình chữa cháy để phòng khi cháy bất ngờ. Bình thường lớn, nặng, và không phải ai cũng biết sử dụng. Một loại bình chữa cháy có tên là Maus Fire Suppressor do một công ty ở Thụy Điển mới sáng chế có kích thước nhỏ gọn và dễ dàng sử dụng. Bình dài 25 cm, đường kính 5 cm, có thể đặt ở trong xe, nhà bếp, phòng ngủ, văn phòng, bàn làm việc ... rất tiện lợi.

Khi sử dụng, chỉ cần bấm nút, bình sẽ phun ra khí potassium dạng sương mù xa tới 3 mét. Khí này sẽ hút đi oxygen, hydrogen trong không khí làm quá trình cháy bị ngưng lại. Hơn nữa, khác với loại bình phun bột hay bột chữa cháy, bình phun potassium này không làm hư hỏng đồ vật và không gây nguy hiểm cho sức khỏe.

Các dụng cụ hoạt động bằng pin điện như xe điện, laptop, tablet, điện thoại cầm tay... dễ cháy bất ngờ, vì vậy nên có bình chữa cháy phòng hồ để bảo đảm an toàn.

Bình chữa cháy Maus Fire Suppressor đang được bán với giá \$114 ở các tiệm Lowe's.

Khen? Rất tốn tiền

Ông bà xưa dạy “lời nói hay lời khen không mất tiền mua” nên cứ khen hết cỡ. Miễn sao đừng khen gái đẹp trước mặt người yêu hay vợ là được. Tỷ phú Jeff Bezos của Amazon, vì lỡ khen ca sĩ Taylor Swift có nụ cười đẹp khiến cô hôn thê Lauren Sanchez nổi cơn tam bành, Jeff đành chuộc lỗi bằng cách tặng cho nàng căn biệt thự ở “khu tỷ phú” bên Miami, chỉ có vài chục triệu đô la. Ai bảo lời khen không mất tiền?

Sinh con có thưởng

Nhiều phụ nữ các nước có thai gần đến ngày sinh thì tìm cách du lịch sang Mỹ rồi sinh con để đứa bé được mang quốc tịch Mỹ. Cô Tayvia Woodfork thì “trúng thưởng” khi đến ăn và sinh con ngay trong phòng vệ sinh của một nhà hàng Golden Corral tại Kansas. Cô được ăn miễn phí bữa ăn đó và được tặng thêm thẻ quà tặng 200 đồng. Món quà này thực ra không đáng gì so với tờ quốc tịch. Nhưng đáng buồn cho cô Woodfork, vì cô không cần tầm quốc tịch thứ hai. Cô là công dân Hoa Kỳ.

Phố "đèn đỏ" Việt Nam

Để bắt kịp với thế giới, Việt Nam vừa khai trương khu phố Tàu tại cụm chung cư thương mại giải trí Vinhomes Ocean Park 2 bên ngoài ngoại ô Hà Nội, nơi mà giới dân chơi gọi là :khu đèn đỏ”, chủ yếu thu hút và phục vụ du khách từ Trung Quốc sang. Trong ngày khai trương khu phố Tàu này, các thiếu nữ ăn vận hở hang khêu gợi được ngồi lên kiệu hay nhún nhảy khêu gợi, trong những khung kính dọc hai bên đường. Có thể xem đây là sự hợp tác rất “văn hóa” của hai nước anh em.

Nuôi bệnh

thời khốn khó

Ngoài chi phí nằm viện, bệnh nhân còn tốn thêm nhiều chi phí khác

Nói tới bệnh thì có vẻ như chẳng ai tránh khỏi trong cuộc đời, người nào giỏi, mạnh khỏe cũng dính vài lần bệnh, không nặng thì nhẹ. Nhưng, Việt Nam có cái khác là tỷ lệ bệnh rất cao, bệnh viện lúc nào cũng chật ních người và bất kỳ người nào, không khám thì bình thường nhưng có khám thì thấy có bệnh, hiếm gặp người sức khỏe ổn định. Có vẻ như nguồn thức ăn, nguồn nước uống và không khí ô nhiễm trầm trọng là nguyên nhân chính, ngoài ra, cũng còn một số nguyên nhân khác có tính xã hội. Thời sau dịch, bệnh càng nhiều hơn và người nuôi bệnh cứ nhìn là muốn chảy nước mắt, vì sao lại thế?!

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Tiếng reo “từ thiện đến rồi!”

Tôi là người từng trực tiếp tự bỏ tiền túi đi làm từ thiện, tuy không nhiều nhưng cũng đủ ấm lòng cho cả tôi và người nhận trong lúc khốn khó. Nhưng chưa bao giờ tôi có cảm giác cay mũi, buồn và ghen khi nghe những tiếng reo “từ thiện tới rồi!” rồi lại ối ối nhau đi nhận phần cơm, phần ăn

điểm tâm hay phần cháo khuya. Cái cảm giác ấy thật khó tả, cho cả người cho và người nhận.

Trước tiên, là cảm giác của người nhận, như chị Hiền, một người đang nuôi mẹ ở bệnh viện Bác Quảng Nam, chia sẻ:

- Bây giờ ai cũng khó khăn, một miếng khi đói bằng gói khi no đó mà!

- Ở bệnh viện công thì viện phí phụ thuộc vào bảo hiểm, mình chỉ đóng những khoản không

thuộc danh mục thanh toán bảo hiểm. Như vậy tính ra cũng đỡ phải không chị?

- Đúng rồi chị, mình chỉ đóng các xét nghiệm không thuộc danh mục bảo hiểm thôi. Còn lại bệnh viện và bảo hiểm thanh toán với nhau. Nhưng những thứ phí khác lại khó khăn hơn.

- Những thứ phí khác là chi phí gì vậy chị?

- Chi phí đi lại, ăn ở cho người nuôi bệnh như em

đây nè, bình thường ở nhà ra vườn hái nấm rau vào luộc chấm nước tương cũng đã qua bữa, còn ở đây, có ai bán mấy thứ đồ đâu, chỉ có bánh mì hoặc cơm hộp. Mà mấy cái đó thì giá luôn đắt, nói chung giá ở bệnh viện lúc nào cũng đắt đỏ so với ngoài thị trường. Nhưng đâu chỉ chừng này.

- Vậy còn khoản chi phí nào khác nữa chị?

- Phí lót tay, đương nhiên bây giờ nhà nước cấm nên việc "lót tay" rất khó, mình muốn cho người nhà mình chóng lành bệnh thì trước bác sĩ, mình phải đấu với công ty bảo hiểm. Tức bác sĩ cho những loại thuốc xoàng, qua bữa thì công ty bảo hiểm được lợi, còn muốn bác sĩ cho thuốc tốt, bảo đảm người thân của mình chóng lành bệnh thì phải trông chờ vào bác sĩ, phải nhờ vả các bác. Mà muốn vậy phải tìm tới nhà, phải

Họa hoằn lắm mới có nụ cười nở trên khuôn mặt người chăm bệnh.

khéo léo, chứ đâu có dễ nhận như hồi xưa. Khó lắm, tốn nhiều khoản chi phí lắm!

- Như vậy thì người nghèo luôn thiệt thòi?

- Cái đó là chân lý rồi, chị cần chi mà hỏi thêm, cuộc đời này, xã hội này, hạnh phúc phải thuộc về người giàu nếu nói một cách chung chung chứ chị!

Cùng cảnh ngộ nuôi người nhà bị bệnh, bà Hương, một người bị khuyết tật, từ trên huyện miền núi Đông Giang của tỉnh Quảng Nam, vượt gần trăm cây số đưa người thân xuống bệnh viện Bắc Quảng Nam nuôi bệnh, chia sẻ:

- Cơm từ thiện, cháo từ thiện chứ đồ vất vả cho tụi tui nhiều lắm cô à!

- Cô có thường xuyên nhận cơm từ thiện không?

- Có chứ, ngày nào có cháo từ thiện, cơm từ thiện tôi cũng nhận, nếu không có thì chẳng biết tồn tại kiểu chi để nuôi bà mẹ già nữa. Ở trên quê mình cũng thuộc diện nghèo, xuống dưới này mọi thứ đắt đỏ quá, không biết dựa vào đâu, đi liều vậy thôi, may sao có cơm từ thiện, chứ không thì phải ngày một bữa mà qua ngày chứ chẳng biết nói sao!

- Cô thấy cơm từ thiện người ta nấu có ngon không?

- Ngon lắm cô ơi, ngon hơn cơm quán, vì người ta nấu chín chu lắm, thức ăn cũng đầy đủ nữa.

- Thường thì có nhiều nhà từ thiện hay một nhà vậy có?

- Nhiều nhà từ thiện chứ, họ chia nhau, gần đây là các chùa họ nấu nhiều hơn, hầu hết là gia đình Phật tử của các chùa, buổi sáng nấu súp, buổi trưa cơm, buổi tối cháo, ngày ba bữa. Nhờ vậy mà người nuôi bệnh sống được, đỡ phải vất vả. Chớ nói thiệt với cô, người tàn tật như mình vì không có người nên mình phải theo nuôi mẹ già thôi chớ lấy đâu ra kinh tế mà nuôi. Gần 3 năm không đi làm thuê, chỉ dựa vô miếng ruộng với làm rẫy, mà giờ rẫy cũng còn hẹp tẻo có chút xíu thì sống làm sao nổi!

Sáng sớm, đêm thâu, hành lang dài thăm thẳm...

Nhà từ thiện nói gì?

Có cái lạ là sau sự xuất hiện của tu sĩ Thích Minh Tuệ, hầu như các gia đình Phật tử, đạo hữu của các chùa mở rộng không gian và quy mô từ thiện của họ hơn, điều này đòi hỏi một mức kinh phí cao hơn. Tìm hiểu, chúng tôi được anh Dũng, Huỳnh trưởng một gia đình Phật tử ở Quảng Nam, chia sẻ:

- Hiện tại, chúng tôi mở rộng quy mô từ thiện hơn, vì nhiều lý do, trong đó, sự xuất hiện của thầy Minh Tuệ cũng là động lực rất lớn.

- Tại sao thầy Thích Minh Tuệ lại là động lực cho việc từ thiện vậy anh?

- Cô biết rồi đó, trước đây, trong chi phí dành cho tôn giáo của mỗi người chúng tôi thường trích ra một khoản nhỏ để làm từ thiện, ví dụ như 10 đồng thì 9 đồng cúng dường, 1 đồng từ thiện. Bây giờ

chúng tôi nghĩ lại rồi, ai cũng cúng 9 đồng cho 1 người, người đó nuôi vài người trong chùa, thì tiền để đâu cho hết, để làm gì, tu có cần nhiều tiền vậy không?! Trong khi đó, hàng trăm, hàng ngàn người nghèo khổ, đói rách ngoài xã hội lại hưởng chút đặc ân trong một đồng lẻ của mình. Cái này quá vô lý.

- Bây giờ các anh phân bổ như thế nào trong 10 đồng ấy?

- Chúng tôi hoán đổi vị trí thôi, trước đây 9 cúng dường, 1 từ thiện thì bây giờ 9 từ thiện, 1 cúng dường, như vậy chúng tôi tặng được 8 đồng để mở rộng việc từ thiện.

- Riêng gia đình Phật tử của anh, với việc hoán đổi vị trí như vậy có ảnh hưởng đến tình cảm thầy trò giữa các sư và Phật tử không? Và như vậy đã đáp ứng đủ cho việc từ thiện chưa?

- Việc có ảnh hưởng đến

tình cảm thầy trò không thì hình như có đấy cô ạ. Mà điều đó cho chúng tôi và cả quý thầy tỉnh ngộ nhiều điều, còn nếu như không hoặc chưa tỉnh ngộ được thì chúng tôi còn đang vô minh và cố gắng tu học, tu tập thêm nhiều nữa mới hy vọng tốt hơn. Còn mở rộng quy mô, chúng tôi vẫn chưa đáp ứng được đầy đủ cô ạ. Vì thời buổi khó khăn, ai cũng khó, có nhiều người trước đây từng chung tay với chúng tôi đi làm từ thiện, thì bất ngờ hôm nay người ta đi nhận cháo từ thiện, cơm từ thiện đấy! Vì công việc làm ăn bẽ bề, khó khăn, vì mọi thứ đều khựng lại mà có người nhà đau ốm nữa thì người ta rơi vào khốn khó ngay à! Với lại nhìn chung những người biết chia sẻ thì họ đâu có giàu sụ như kẻ ôm khư khư, mặc dù thu nhập của họ có thể cao hơn đó, nhưng quá trình chia sẻ khiến cho họ tích lũy thấp, gặp trở ngại là vấp

ngã ngay à!

- Nấu cơm, cháo từ thiện tốn nhiều thời gian, giữa nhóm chùa các anh và các chùa khác có quy ước gì không để bảo đảm người nhận từ thiện không thiếu bữa và các anh chị không bị trùng lặp?

- Có chứ cô, chúng tôi thi thoảng ngồi cà phê, nói chuyện, thảo luận về tình hình chung và nhu cầu của người nhận từ thiện, rồi lên lịch với nhau, bữa nào nhóm nào nấu, thậm chí chia buổi, nhóm A nấu buổi sáng thì nhóm B nấu buổi trưa, nhóm C nấu buổi chiều, cứ như vậy mà luân phiên, mới lâu bền được.

- Anh thấy người nhận từ thiện gồm thành phần nào là nhiều nhất?

- Trước đây thì chủ yếu là nông dân với người lao động, còn bây giờ là công nhân, công nhân thất nghiệp, nông dân, người lao động và thêm một ít cán bộ, nhà buôn. Nhìn người nhận từ thiện mình có thể đoán ra tình hình kinh tế nói chung cô à!

Tạm biệt anh Dũng, chúng tôi rảo một vòng các bệnh viện. Hình như, đi đâu cũng thấy cảnh người ngồi, người đứng, người nằm vật vạ sau buổi trực bệnh nhân. Và đi đâu cũng thấy có gì đó buồn buồn, thăm thẳm, đau đau...

Bài và hình UC

Tập thể dục sáng sớm, mong khỏe mạnh bình an!

TRIỆU MINH

Một trong những tài năng tiềm ẩn của bàn tay là tiết lộ những vấn đề sức khỏe cần được bác sĩ quan tâm. Dưới đây là 8 điều mà bàn tay và ngón tay của bạn có thể đang muốn nói với bạn.

Bàn tay báo bệnh

4 KỶ - KỶ 3

TÌNH TRẠNG: Rối loạn thần kinh

Hai nguyên nhân phổ biến nhất và đáng lo ngại nhất là bệnh Parkinson và essential tremor (run vô căn). Sự khác biệt? Với chứng run vô căn, bàn tay vẫn bình thường khi ở trạng thái nghỉ ngơi. Sự rung chuyển chỉ nhận thấy khi họ đang làm một việc gì đó như viết, cầm ly hoặc cầm nĩa. Tuy nhiên, với bệnh Parkinson, tình trạng run xảy ra khi tay nghỉ ngơi và dừng lại khi chuyển động, mặc dù điều đó có thể thay đổi khi bệnh tiến triển.

CẦN LÀM GÌ: Hãy đến gặp bác sĩ thần kinh để tìm hiểu tận gốc các triệu chứng. Run tay đôi khi còn là dấu hiệu của các tình trạng thần kinh hiếm gặp khác hoặc hyperthyroidism (bệnh cường giáp).

Run tay

Móng tay hình muỗng

BỆNH TRẠNG: Mất cân bằng sắt

Nếu móng tay của bạn nhô lên ở hai bên, tạo thành vết lõm ở giữa, bạn có thể mắc một tình trạng gọi là koilonychia (móng tay hình muỗng). Để kiểm tra, bạn có thể nhỏ một giọt nước lên móng tay. Nếu nước vẫn đọng lại trên đó là bạn đã chẩn đoán được bệnh.

Tình trạng này từ lâu đã được cho là có liên quan đến việc thiếu sắt, nhưng nó cũng có thể là dấu hiệu của sự dư thừa khoáng chất, cũng như cả bệnh cường giáp (hyperthyroidism) và suy giáp (hypothyroidism). Bác sĩ của bạn có thể cần phải thực hiện một số thử nghiệm để xác định nguyên nhân chính xác của vấn đề.

PHẢI LÀM GÌ: Bắt đầu bằng cách tham khảo ý kiến bác sĩ của bạn, đặc biệt nếu bạn cũng đang cảm thấy mệt mỏi và lo lắng; đây có thể là triệu chứng của sự mất cân bằng sắt và các vấn đề về tuyến giáp. Nếu bạn điều trị được nguyên nhân cơ bản thì hiện tượng móng tay hình muỗng thường sẽ khỏi.

Hoàng Hải Thủy

nhà văn nổi tiếng của miền Nam

Nhà Văn Hoàng Hải Thủy, tên thật: Dương Trọng Hải. Sinh năm 1933 tại Hà Đông.

Bút hiệu khác: Công Tử Hà Đông, Ngụy Công Tử, Con Trai Bà Cả Đới, Hạ Thu, Hồ Thành Nhân, Văn Kỳ Thanh, Dương Hồng Ngọc, Triều Đông, Người Sài Gòn ...

Hoàng Hải Thủy vào Nam năm 1951, từng là phóng viên nhật báo Ánh Sáng Sài Gòn, phòng 5 bộ Tổng Tham Mưu quân đội VNCH, phóng viên nhật báo Sài Gòn Mới, thư ký sở viện trợ Mỹ. Năm 1977 bị Công An Việt Cộng bắt nhốt 2 năm (1977-1979) vì tội gửi một số bài thơ, bài viết sầu buồn ra nước ngoài. Tháng 5/1984 bị bắt lần thứ hai cũng vì tội gửi tác phẩm ra nước ngoài. Lần thứ hai này bị đưa ra tòa, bị án tù 6 năm. Năm 1990 trở về Sài Gòn, năm 1994 sang Hoa Kỳ tị nạn, định cư ở Virginia.

Hoàng Hải Thủy qua đời tại Virginia năm 2020.

Các tác phẩm xuất bản trước 1975

Vũ Nữ Sài Gòn, Tây Đục Tây Cái, Chiếc Hôn Tử Biệt (tái bản với tên Đêm Vĩnh Biệt), Nổ Như Tạc Đạn, Yêu Lắm Cẩn Đau, Bạn và Vợ, Mối Thắm Nửa Đời, Người Vợ Mất Trí, Định Mệnh Đã An Bài, Kiều Giang (phóng tác từ tác phẩm Jane Eyre của Charlotte Bronte), Gái Trọ, Đỉnh Gió Hú (phóng tác từ Wuthering Heights), Như Chuyện Thần Tiên (Scorpion Reef), Điệp Viên 007 (Phóng tác), Thấy Nô (phóng tác từ Dr. No), Máu Đen Vàng Đỏ (phóng tác)...

Các tác phẩm xuất bản sau 1975

Công Ty Rửa Tiền (The Firm), Mang Xuống Tuyền Đài (The Chamber), Báo Cáo Bồ Nông (The Pelican Brief), Tiếng Kêu Của Máu (The Red Dragon), Mùa Hạ Hai Mươi, Những Tên Biệt Kích Cầm Bút, Dữ Hơn Rắn Độc ...

Các bài bình luận, phẩm luận

Mai sau... Nếu có bao giờ, Nhắc chi ngày xưa đó ..., Chìm trong lãng quên, Sài Gòn và phụ nữ Việt trong phim Người Mỹ Thăm Lặng, Đọc Chùa Đàn Xem Mê Thảo, Còn gốc mất gốc, Mưa cầm, gió bắt, thép đới, gang chờ...

Sau đây là bài viết của Cù Mai Công, một tác giả trẻ hiện ở trong nước, ghi lại những thân tình với gia đình Hoàng Hải Thủy. Bài viết gợi lại một thời vang bóng cùng với những nét đẹp của cuộc đời và tâm hồn Hoàng Hải Thủy.

NGUYỄN & BẠN HỮU

CÙ MAI CÔNG

Một buổi chiều cuối năm 2020, Hoàng Hải Triều, bạn thân cùng lớp Bốn, Năm trường Mai Khôi (nay là Bành Văn Trân) và học cùng khối trường Tân Bình (nay là Nguyễn Thượng Hiền) trước 1975 với tôi buông một tiếng nấc: “Bố tôi đã không còn nữa”.

“Bố tôi” của bạn tôi là nhà văn, nhà thơ, nhà báo Hoàng Hải Thủy đã ra đi lúc 23g20 tối Chủ Nhật, 6-12-2020, tại bệnh viện Virginia Hospital Center, tiểu bang Virginia (Mỹ), hưởng thọ 87 tuổi (1933-2020).

Bố của Triều nổi danh miền Nam trước 1975, với một loạt tác phẩm lừng lẫy: Vũ nữ Sài Gòn, Tây đực Tây cái, Chiếc hôn tử biệt, Bạn và vợ, Đỉnh gió hú (phóng tác từ Wuthering Heights), Điệp viên 007 (phóng tác)... Trong đó, tác phẩm phóng tác Jane Eyre của Charlotte Bronte lấy tên người con con gái của ông mà ông vô cùng yêu thương: Kiều Giang...

Nhà văn Hoàng Hải Thủy tên thật là Dương Trọng Hải, quê Hà Đông (nay thuộc Hà Nội) Ông không phải Bắc 54 mà vào Nam từ 1951. Sống ở đường Mayer/Hiên Vương (nay là Võ Thị Sáu) vài năm, năm 1958, ông về Ông Tạ sống cho tới ngày định cư ở nước ngoài 1994.

Sau 1975, ông bị bắt giam hai lần: tháng 11-1977 và tháng 5-1984. Ra tòa cùng với Doãn Quốc Sỹ, Dương Hùng Cường, Lý Thụy Ý, Nguyễn Thị Nhạn, Hiếu Chân Nguyễn Hoạt, Khuất Duy Trác, Trần Ngọc Tự. Riêng ông ở tù tổng cộng 8 năm.

...Trước khi bỏ nước ra đi, ông đã đọc một số bài viết của tôi về Ông Tạ. Chị Kiều Giang, con gái ông nói ông bảo với chị: “Cái thằng Công, bạn thằng Triều ngày xưa vậy mà được”. Chị nhắn tin

tôi: “Cù Mai Công, cảm ơn em về những hồi ức về gia đình chị. Chị mong sẽ được đọc thêm nhiều bài độc đáo của em về đất Ông Tạ. Bố chị cũng rất ngạc nhiên và thích thú được biết về những chi tiết về vùng đất này”.

Triều là con trai út của ông. Từ hồi lớp Bốn, lớp Năm, Triều đã vẽ rất đẹp và đặc biệt kỳ lạ là vẽ từ chân nhân vật lên. Triều dạy tôi vẽ và dẫn tôi về nhà chơi nhiều lần: một căn nhà trệt “mái ngói xanh rêu” nho nhỏ trong Cư xá Tự Do. Trong nhà rất nhiều sách. Tôi thích nhất là những bộ truyện tranh Tây du ký của họa sĩ Hồng Kông vẽ rất đẹp. Ông bảo Triều: “Công nó thích thì lấy cho Công xem đi”.

Ông quê Hà Đông nên còn ký bút danh Công Tử Hà Đông, một bút danh đúng như con người ông: một nhà văn nổi tiếng, đẹp trai, hào hoa phong nhã.

Cây bút hào hoa ấy yêu thương vợ con đến tận cùng. Ông và bà thành thân đúng ngày chia đôi đất nước 20-7-1954. Hơn 60 năm bên nhau, ông chưa hề có phút giây nào với tình yêu dành cho vợ mình: Đỗ Thị Thủy. Ông tên Dương Trọng Hải. Theo Hoàng Hải Triều, con út ông, ông đổi tên họ thành Hoàng Hải Thủy. Hoàng là họ một nhà văn ông ngưỡng mộ và Thủy là tên vợ ông. Tên ông chỉ là tên đệm. Ông thường gọi vợ là Alice (Elise).

Hai vợ chồng cùng ba con: Hoàng Hải Nguyên, Hoàng Kiều Giang, Hoàng Hải Triều chắc chắn đã có những ngày tháng êm đềm, đẹp đẽ ở Ông Tạ. Khi đã định cư nước ngoài, Ông Tạ vẫn luôn là một cái gì đó ám ảnh ông.

Ông viết: «Ngày mới đến Hoa Kỳ tôi nói: “Tôi mang Sài Gòn trong trái tim tôi...” Tôi muốn nói tôi yêu Sài Gòn, tôi đã sống đến bốn mươi năm trong lòng thành phố Sài Gòn thương yêu, tôi đã vui buồn, đã đau khổ với Sài Gòn. Nay phải đi xa, tôi mang Sài Gòn theo tôi nên tôi sẽ không thấy nhớ Sài Gòn!

Sự thật không như tôi nói, không như tôi tưởng.

(...) Dù tôi có yêu thương Sài Gòn đến chừng nào đi nữa – là Công Tử Hà Đông bên hông Hà Nội, Bắc kỳ chính cống Bà Lang Trọc nhưng tôi yêu Sài Gòn hơn tôi yêu Hà Nội. Dù tôi có sống với Sài Gòn lâu đến chừng nào đi nữa, khi phải xa Sài Gòn tôi vẫn

Hoàng Hải Thủy

nhớ thương Sài Gòn. Nhớ thương võ tim, xé gan, cháy lòng, đứt ruột như nhớ thương người đàn bà mình yêu, người đàn bà đa tình yêu mình cực kỳ, cho mình hưởng tất cả, mình từng sống hạnh phúc bên nàng mà mình phải xa nàng.

Đêm cuối năm, mưa rơi suốt đêm trên Rừng Phong.

Canh khuya trần trọc nằm nghe tiếng mưa đập vào khung kính cửa sổ, tưởng như đang nằm nghe mưa rơi trên mái ngói xanh rêu trong căn nhà nhỏ ở Cư xá Tự Do, ngã ba Ông Tạ - Sài Gòn”.

Năm 1977, viết bài thơ “Áo vàng hoa” về vợ mình, ông ghi rõ cuối bài thơ:

“Tháng 7, 1977

Nhà 259/29 A Phạm Hồng Thái,
Cư Xá Tự Do, Ngã Ba Ông Tạ, Sài Gòn”.

Trích thơ:

*Em yêu dấu, Em ơi, đừng ngại
Mặc cho đời tháng lại, ngày qua
Trong xương thịt ta còn giữ mãi
Những cái gì riêng của đôi ta.
Khi Em nằm xuống, khi tàn lửa
Trong hào quang của những tiên nga
Khi xe hạc vàng nhưng tới cửa
Đón Em về xa cõi trời xa
Anh sẽ mở hồn Anh lấy áo
Mặc cho Em chiếc áo vàng hoa.*

Bà đã đi một ngày cuối tháng 12-2018. Hai năm sau, ông đã gặp lại bà bên kia thế giới, cũng tháng 12; cũng thượng thọ 88 tuổi (ta).

Hồi đó, sau 1975, cả hai lần bị bắt, ông đều đứng đĩnh, từ tốn đúng phong cách Hà Nội thanh lịch xưa: sắp xếp ít quần áo, đồ dùng cá nhân để “lên đường”. Ra đến cửa, ông quay lại từ biệt vợ bằng câu nói bình thản nhưng đầy âu yếm: “Vậy là anh lại phải xa em rồi”.

Giờ thì ông bà đã gặp nhau, sẽ không bao giờ xa nhau nữa.

(Hoàng Hải Thủy là một nhà văn, nhà thơ miền Nam nổi tiếng trước 1975. Sau 1975, ông bị xếp vào danh sách “Những tên biệt kích cầm bút”)

CMC - TRÍCH TỪ TAM SAIGON FACEBOOK

Hoàng điệp

TRẦN HOÀNG VY
KATY, TX

Nói đến “Hoa phượng vĩ”, người ta thường hay nghĩ đến loài hoa màu đỏ, nở về mùa hè, với lời hát làm ray rứt những con tim của nhiều thế hệ học trò Việt Nam của nhạc sĩ Thanh Sơn: “*Màu hoa phượng thắm như máu con tim, mỗi lần hè sang kỷ niệm, người xưa biết đâu mà tìm?...*”. Sang đến đầu thập niên của những năm 70 của thế kỷ trước, người yêu hoa phượng vĩ lại biết thêm một loài hoa phượng tím, cũng sớm đi vào thơ nhạc, với ca từ: “*Em không là tím hoa cà/ Cũng không tím Huế mà là tím thương...*” của nhạc sĩ Song Tử Dương. Tuy nhiên, từ những năm 2003 đến nay, nhiều thành phố ở Việt Nam, bắt đầu xuất hiện một loại hoa phượng vĩ mới, với tên gọi

hoa “Hoàng điệp” hay “Phượng vĩ hoa vàng”, tạo nên một hình ảnh mới thích thú cho nhiều người yêu hoa phượng, như ở Huế, Sài Gòn, đặc biệt là ở thành phố Di Linh, Bảo Lộc thuộc tỉnh Lâm Đồng.

Cây Phượng Vĩ Hoa Vàng có tên khoa học là *Delonix regia* var *flavida* thuộc họ Fabaceae có nguồn gốc từ Myanmar được sư trụ trì chùa Huyền Không Sơn Thượng mang về Việt Nam, đầu tiên được trồng ở Huế một số cây dọc theo con đường ở phố Ngô Quyền, ngã ba Phan Bội Châu, Lê Lợi ... đã thu hút nhiều du khách đến ngắm cảnh và chụp hình. Hoa phượng vĩ vàng có tuổi đời lên đến 5, 6 chục năm, cây nhỏ hơn hoa phượng đỏ, ít lá và hoa có màu vàng tươi bắt mắt, thường nở từ tháng Giêng, tháng Hai và nở rộ và khoảng cuối tháng Ba, đầu tháng Tư, nên còn gọi là loài hoa “chào mùa hè”. Hoa nở rộ tạo thành một “thảm hoa vàng” trên đường đi, gây nhiều ấn tượng cho những ai đi dạo trên những con đường này. Năm 2005, Công ty công viên cây xanh Sài Gòn mang về trồng một số nơi ở Sài Gòn nhưng chưa được nhiều.

Riêng tại Di Linh, thuộc Bảo Lộc, tỉnh Lâm Đồng, từ năm 2003 cho đến nay, thành phố đã trồng hơn 2000 cây Hoàng điệp,

Phượng vàng
và nữ sinh

Phượng vàng

Phượng vĩ hoa vàng trong các ngôi chùa, tu viện, thánh đường, trường học và trên nhiều tuyến đường đi, với mong ước hình thành một “Thành phố hoa phượng vàng” thu hút du khách từ khắp nơi đến viếng, một sự khác biệt của thành phố mù sương, nơi được mệnh danh là “thành phố ngàn hoa”!

Có dịp đến viếng Di Linh, bạn hãy đến thăm Tu viện Bát Nhã, một ngôi chùa cổ nổi tiếng thuộc xã Dam B'ri, Bảo Lộc, vào đầu hè, du khách sẽ ngỡ ngàng với những cây Hoàng điệp, một loại phượng vĩ hoa vàng khác tên khoa học là *Schizolobium excelcium* thuộc họ đậu (*Caesalpiniaceae*), với sắc

màu vàng nghệ như một tấm áo “Phật y”, trùm lên những bậc tam cấp và nóc Bảo tháp uy nghi trầm mặc, khiến lòng người không khỏi tĩnh lặng với khoảng không vô ưu, vô ngã, hay ghé nhà thờ Tân Thanh, ở xã Lộc Thanh, Bảo Lộc, phía khoảng sân trước thánh đường như được lót một tấm thảm hoa vàng, nâng gối cho những con chiên ngoan đạo đang quỳ thầm thì khẩn nguyện trước Chúa. Hoặc lãng mạn, tình tứ hơn của những cô cậu sinh viên năm cuối trong sân trường Cao đẳng Công nghệ - Kinh tế Bảo Lộc, hay những cô cậu học trò lớp 12 trên sân trường PTTH Châu Á- Thái Bình Dương, bịn rịn chuyện trò, chia tay hay mơ ước về tương lai, dưới gốc phượng vàng của một thời hoa mộng mà không cảm thấy màu hoa... “Như máu con tim...” của những thế hệ anh chị đi trước.

Hoàng điệp, Phượng vĩ vàng, rực rỡ, náo nức, mời gọi trên xứ sở “thủ phủ của tơ tằm” óng ả, nay có thêm màu vàng huy hoàng chào hè, sẽ và đang đi vào hồn người để rồi lan tỏa trong các tác phẩm thơ, văn, nhạc, họa, để lại dấu ấn khó quên trong lòng người yêu hoa nước Việt...

THV

Phượng vàng ở Tu viện Bát Nhã

Thần khỉ

NGUYỄN MẠNH TUẤN phóng tác

Người tù trưởng có gương mặt héo hắt như thứ quả sấy khô vừa trâm ngâm suy nghĩ vừa cầm mũi tên gỗ đen như mun, vạch trên mặt đất... Lâu lắm ông ta mới bảo chúng tôi:

- Các thầy chả nên đi... Quế, trâm hương, hổ phách... quý thực, nhưng mạng người còn quý hơn chứ!... Nguy hiểm lắm!

Tôi nhìn Huy: anh ta vẫn điềm đạm như mọi khi, chẳng tỏ vẻ gì xúc động. Anh rủ tôi vượt dãy núi cao nhất miền sơn cước heo hút này, tới cánh rừng phía bên kia dãy Trường Sơn để kiếm vài lâm sản đang khan hiếm trên thị trường. Có lẽ mục đích làm giàu là chính đối với tôi, nhưng Huy lại coi chuyện đó là chuyện phụ... Anh chỉ thích dẫn thân vào những phiêu lưu nguy hiểm để có cảm giác lạ, và thử thách khả năng tháo vát của mình.

Huy chẳng cao lớn gì lắm, nhưng nhanh nhẹn dẻo dai vô cùng. Anh có thể nhịn đói, nhịn khát, chịu đựng kham khổ như một thú lạc đà không bằng... Và khi đã tính làm việc

gì, thì mạo hiểm đến đâu anh cũng liều.

Tôi bị thu hút bởi bản thể cứng rắn đó một phần, nên vừa nghe anh bàn chuyện phiêu lưu này đã tán thành ngay.

Chúng tôi tới đây cả tuần rồi; người tù trưởng già vẫn không chịu thuê giùm người dẫn đường, nài ra những nguy hiểm thoát nghe, người gan dạ tới đâu cũng sờn lòng:

- ...Các thầy phải qua buôn Cà Tha, rồi từ đó qua Lèo Sao, Lèo Hắt...

Mà qua Lèo Hắt là phải để hết súng ống lại đó chỉ được mang dao săn thôi... Như vậy là ch...ết...! Không tránh được.

- Sao vậy cà?

Giọng Huy đã nén mà nghe vẫn có đôi chút nóng nảy.

Ông già gờ mũi tên lên, lắc đầu:

- ...Thầy biết tên gỗ kè này chứ?... Bắn đâu trúng đó, voi cũng phải sợ... Vậy mà “thần” coi như không... Với lại chẳng ai bắn kịp mà...

Chỉ thoáng như cơn gió, là “thần” tới nơi rồi... Chết tươi kia: “thần” bóp người như bóp con chim.

Tôi sốt ruột:

- Bộ “thần” là người hả?

Người tù trưởng lắc đầu:

- Người thì mình còn van xin được... Đàng này thần là thứ khỉ độc lớn vô cùng, lông trắng toát... Chẳng hiểu trắng vì tuổi già, hay từ khi mới sinh ra đã vậy; có điều chắc chắn là thần khỏe bằng trăm người thường... Cao như cây gỗ tầu kia...

Huy vỗ đùi đánh đét:

- Tưởng gì!... Đó là đuôi ươi, không hơn không kém. Có thể là loài đuôi ươi đặc biệt to lớn thôi... Mà sao gọi là “thần”?

Cặp mắt ông già lộ vẻ sợ sệt:

- Dân vùng đó thờ “thần” cả trăm năm nay rồi. Chẳng ai nhớ được thần đã bao nhiêu tuổi... Mà họ tin thần chẳng bao giờ chết...Thần che chở cho họ... Cánh rừng thần ở, chẳng khi nào hổ, báo, dâm léo hánh tới.

Huy mời ông ta điều thuốc lá thơm:

- Tôi đưa thêm 2 lạng với 10 đồng nữa... Ông cố kiếm cho 3 người phu thôi, còn đâu mặc tôi, không lo.

Tôi biết 2 lạng đây là 2 lạng thuốc phiện: ở chỗ rét lạnh này, hút thuốc phiện là cái thú độc nhất của người già. Đối với họ, thứ “vàng đen” này quý hơn vàng ròng. Còn 10 đồng đây là đồng “bạc hoa xòe” thứ bạc đúc thời Pháp thuộc cũ, có hình “bà đầm”. Người sơn cước không tiêu giấy bạc, họ chỉ tích trữ bạc đồng làm gia bảo. Huy biết vậy, nên đợi tới phút chót mới dùng tới khí giới này.

Và anh đã thắng.

Ngay bữa sau, chúng tôi có 3 người phu với thầy mo Keo làm hướng đạo.

--oOo--

Tôi không thể kể ra đây những nổi vất vả của cuộc

bằng rừng từ Cà Tha tới Lèo Sao, giang sơn của hổ báo với voi rừng, tràn gió... Không nhờ được tay súng cừ khôi như Huy, chắc cả bọn nằm trong bụng cọp rồi.

Tới Lèo Hắt, thầy mo Keo dẫn chúng tôi vào gặp người phù thủy của bộ lạc địa phương. Hình dáng người pháp sư này thực khó quên: y nhỏ thó, đen đui, loắt choắt như một loài khỉ. Giá không có đôi mắt linh hoạt tôi ngỡ người ngồi đó là cái xác ướp chắc!

Cuộc điều đình “mượn đường” để sang phía bên kia sườn núi khá gay go. Huy lại phải dùng tới thuốc phiện với bạc hoa xòe... Nhưng tha hồ nói than nói vãn, lão pháp sư nhất định không cho chúng tôi mang theo cây súng săn nào.

- Cái này là do thần linh cấm mà!... Để người lạ mang súng vào đất thánh là dân sẽ chết như rạ... Rồi còn tai họa nhiều nữa chớ!... Không được mà!

Họ khám xét chúng tôi thực kỹ, mỗi người chỉ được đem theo dao săn, vài ngọn giáo với lương thực đủ dùng.

Riêng Huy vác thêm chiếc gậy tre lớn và một bó lá thuốc phơi khô:

- Để đốt cho khỏi muỗi!

Lão phù thủy cho người chỏ chúng tôi qua một đầm nước, tới ven cánh rừng già, san sát những

cây cao ngất trời. Lão ngọt ngào:

- Các người có phúc thời “thần” cho đi qua đất này. Chừng nào kiếm được nhiều trầm hương, nhớ để lại một phần cúng “thần” nghe!

Lẽ ra thầy mo Keo được trở về nhưng lão pháp sư không chịu, bắt thầy phải cùng đi với chúng tôi vào rừng “tạ” thần đã.

Thầy Keo không còn hồn vía nào, lắc đầu một cách tuyệt vọng:

- Tôi không ngờ... Thế là chết chùm với nhau!

Thầy nhìn quanh, bảo tôi:

- Từ đây là vùng đất của “thần”... Lúc nào thần cũng có thể hiện ra được... Tìm chỗ núp sẵn đã. Đợi tới đêm hẵng đi, may ra...

Huy bàn nên leo cây; nhưng cây nào cũng lớn hàng vài ôm, cành thấp nhất cũng cách mặt đất cả chục thước khó mà trèo lên được. Chúng tôi đành ngồi xúm lại ở dưới một gốc. Huy thông thả tháo nút giẻ đầu gậy, lấy ra một nòng súng săn mới nguyên, đoạn anh ta mở bó thuốc lá, đem báng súng ra,,

Không gì làm chúng tôi vững tâm hơn... Thầy mo Keo và 3 gã Thượng cười ha hả... Họ không ngờ Huy ranh mãnh thế!... Có súng là có an ninh rồi!

Huy lắp súng, lên đạn, để bên cạnh mình.

Chúng tôi bảo nhau ăn qua quýt rồi ngủ một

giác, chờ trăng lên.

Chợt từ phía rừng sâu vẳng ra tiếng hú nghe khủng khiếp lạ... Nửa như tiếng người, nửa như tiếng beo gầm. Thầy Keo khẽ nói:

- Tiếng thần khỉ đó!... Trong đêm trăng, thần hay hú như vậy.

Tiếp đó có tiếng bập bùng vang lên như tiếng trống. Nhưng tôi đoán chừng là tiếng đám ngục của loài khỉ độc mỗi khi gặp chuyện trái ý. Chốc chốc tiếng hú đó lại vang lên mỗi lúc một gần. Huy lăm lăm khẩu súng trong tay, cẩn thận nhìn tứ phía. Trong bóng tối dày đặc, chỗ nào cũng có thể là nơi ẩn núp của thần khỉ. Anh thì thào:

- Không lo... Chỉ một phát là xong mà!

Tất cả chúng tôi đều mong như vậy.

Gió đêm bắt đầu lạnh mà chúng tôi không dám đốt lửa. Vào lúc mặt trăng ló khỏi đám mây, vầng vặc chiếu xuống khoảng rừng thưa, tôi thoáng thấy một bóng đen loang loáng chạy cách chúng tôi chừng vài chục thước... Đúng là hình dáng to lớn kỳ dị của loài khỉ độc.

Huy đứng phắt dậy, nổ súng. Đúng lúc đó, con vật co tay lên, cánh tay lực lưỡng như vế đùi... Tiếng súng nghe khô giòn, mùi thuốc tỏa khét lẹt... Cánh tay con khỉ thông xuống... Nó bị đạn vào tay. Khu rừng vang

lên tiếng hú ghê rợn của con vật trúng thương.

Huy tỏ ra lo ngại:

- Đạn không vào chỗ phạm, nó quay lại trả thù không chừng... Phải tỉnh táo, nhìn từ phía xem.

Chúng tôi cắt nhau canh chừng, nhưng cho tới sáng không thấy có gì lạ. Kể cũng may.

Sương vừa tan, chúng tôi bảo nhau ăn sáng thực no rồi lên đường ngay. Đàng nào thần khí cũng biết có người tới rồi... Đành một mất một còn, lẩn tránh vô ích.

Thoạt khởi hành, đường dễ đi, nhưng càng lên cao, dây leo càng chịt... Được cái cây cối phần lớn là cổ thụ cao ngất trời, nên lối đi dưới gốc không tối tăm.

Nhờ thầy mo Keo trước có lần qua lại miền này, nên mở đường nhanh lắm.

Dù chẳng ai nói ra, nhưng chúng tôi ai cũng nơm nớp sợ thần khí bất thần xông lại. Huy tinh mắt lắm, anh trở cho tôi thấy một bóng đen lom khom sau hàng cây phía ngoài xa, có vẻ theo dõi chúng tôi. Đúng là con khỉ độc, không sai.

Tôi giục anh bắn ngay, nhưng Huy ngăn ngại:

- Cây cối nhiều quá, mà còn khá xa, sợ không trúng!

Anh vốn cẩn thận nên tôi không nói gì thêm. Chúng tôi đẩy anh lên

dẫn đầu. Huy quay lại thấy mo Keo:

- Mọi người cầm sẵn dao trên tay... Con đuôi ươi khỏe bằng cả chục người... Không trúng sọ, trúng tim, nó còn đủ sức bóp nát chúng ta đó!

Thú thực là tôi vừa đi vừa run. 3 gã phu cũng vậy, mặt cắt không còn giọt máu.

Tối khoảng ngang sườn núi thì con khỉ độc xông ra.

Tôi còn nhớ chỗ đó có một thân cây gãy từ lâu, trên lớp vỏ rêu xanh, mọc nhiều cỏ đuôi chồn xum xuê. Con vật đứng ngay cạnh: Trời!... Không sao tả nổi vẻ man rợ, dữ dằn của khuôn mặt đen đui có đôi mắt đỏ sọng như hai đốm than hồng và cái miệng vêu vao với hai nanh nhọn chìa ra ngoài.

Ai nhát gan chắc chết ngất không chừng!

Huy chưa kịp nổ súng, con khỉ khổng lồ đã nhào lại với một tốc độ khủng khiếp... Tôi nghe gió lướt vào bên tai. Thân hình cao gần 3 thước của nó vọt qua thân cây, chồm vào nhóm phu đi sau tôi... Có tiếng thét hãi hùng... Một gã phu nằm gọn trong tay con vật... Thấy mo Keo thét lên, cầm lưỡi dao quắm bổ vào con khỉ độc; tất cả chúng tôi ào theo... Tôi đâm trúng mấy nhát, nhưng con vật không hề hấn gì, có lẽ lớp lông rậm rạp, xù như tấm áo giáp, che chở được cho nó.

May mắn là một tay nó gãy rời, còn tay kia vướng người phu, nên con vật chỉ gầm gừ, nhe nanh, mà không cắn trúng được ai.

Sau vài giây giằng co như vậy, con khỉ độc quăng gã phu ra xa, quơ tay ôm thầy mo Keo... Thấy Keo nhanh lắm, lùi vội ra, chống cán dao xuống, chĩa mũi nhọn về phía trước, thành thử con khỉ không nắm được người thầy... Nó bực tức, giơ tay đâm xuống đầu kẻ thù... Huy chỉ chờ có thế: nãy giờ anh không bắn vì sợ đạn lạc vào người nhà, nhưng lúc này con vật có một mình, trơ ra đó, làm thành thứ đích rất tốt.

Tiếng súng nổ vang, dội lên như tiếng sét.

Tôi thấy con khỉ vẫn đứng vững, miệng há hốc, 2 mắt trừng trừng... Tôi nghe thầy Keo thở hổn hển:

- ...Cái súng mà không bắn được nó...thì ta chết hết!

Chắc Huy cũng ngạc nhiên như chúng tôi. Anh nổ thêm phát nữa. Khói súng vừa tan, con vật giơ thẳng cánh tay ra trước... Tôi nghĩ chừng nó tóm cổ Huy chắc... Nhưng lần này nó lão đảo, nấc lên mấy tiếng rồi ngã vật ra, giãy giụa một hồi mới nằm im.

Huy cúi xuống, nhìn vết thương, gật gù:

- Ghê thật, 2 viên đạn vào sọ cả, mà mãi nó mới

chết, khiếp chưa!

Chúng tôi chạy lại chỗ người phu bị con khỉ liệng ra xa: y chết ngay khi đó, xương ngực nát vụn, tội nghiệp!

Bốn chúng tôi xúm quanh con khỉ độc: chẳng có gì cân đo nhưng ai cũng nhận là con vật thuộc một loại khỉ khổng lồ, hiếm thấy. Chúng tôi phải dùng cây làm đòn bẩy mới lật được nó nghiêng sang một bên, để lột lấy bộ da đặc biệt này.

Hì hục hàng nửa ngày mới lột xong, nhưng chẳng có cách gì mang theo được: riêng da không đã tới gần một tạ rồi!... Thế là đành bỏ lại giữa rừng.

---oOo---

Chuyến đó chúng tôi đổi chác được đủ loại lâm sản quý giá. Huy còn tìm được vài khối cẩm thạch có vân biếc rất hiếm. Lướt về, chúng tôi không bằng rừng, mà nhờ thổ dân giúp chiếc thuyền độc mộc để theo nhánh sông nhỏ xuôi về Tây Nam rồi ngược đường lên Cà Tha.

Thực là may... Vì nghe tin thần khí bị giết, cả vùng Lèo Hắt xáo trộn... Các bộ lạc kéo đi lùng chúng tôi để trả thù. Nhưng khi họ mò tới Cà Tha, Huy và tôi đã rời cao nguyên từ lâu.

NMT phóng tác
(THEO H.R.HAGGARD)

Trần Vũ đánh máy lại tháng 2-2024 từ tuyển tập 15 Truyện Mạo Hiểm của Nxb Sống Mới in tại Sài Gòn trước 75.

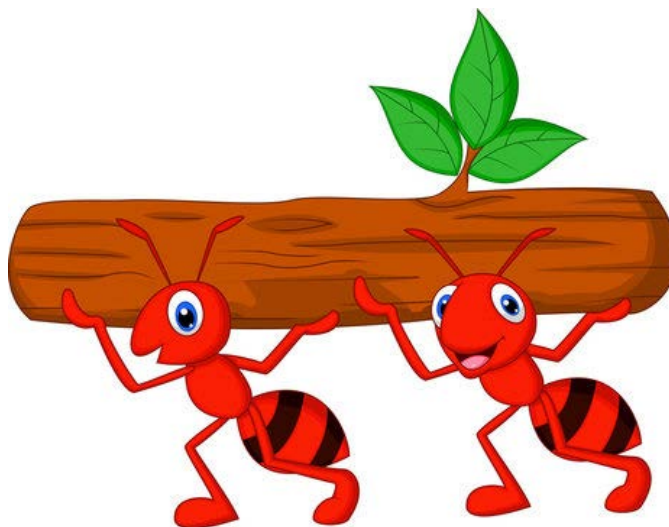
HOÀNG VŨ

Loại bỏ cho hết kiến trong nhà có thể là một thách thức. Sau đây là những cách hiệu quả nhất để tận diệt chúng, theo ý kiến của các chuyên gia.

Diệt kiến trong nhà

NGĂN NGỪA KIẾN

- **Bịt kín các kẽ hở.** Trám (caulk) các khoảng trống chung quanh cửa ra vào và cửa sổ. Cũng nên thay weather stripping cũ.
- **Cắt tỉa các bụi cây chung quanh để chúng không chạm vào nhà.** Kiến thường sử dụng những cành cây bên ngoài đó làm đường vào nhà bạn.
- **Chứa củi cách xa nhà.** Kiến thợ mộc, hiện diện khắp nơi trên nước Mỹ, thích làm tổ ở củi và gốc cây mục.
- **Tránh những mảnh vụn thức ăn.** Lau sạch các mảnh vụn đó và vết đổ của chất lỏng ngay lập tức, đồng thời luôn rửa sạch hộp đựng trước khi cho vào thùng tái chế - vì đó là điểm nóng của kiến. Kiến cũng bị thu hút bởi cặn vụn trong đĩa ăn của vật nuôi.

LOẠI BỎ KIẾN

- **Sử dụng nước xà bông.** Thấy kiến bò trước mắt, hãy dùng nước xà bông và khăn giấy để lau sạch chúng đi.
- **Đặt bẫy mồi.** Bẫy kiến hoặc “bait stations - trạm mồi” kiến rất thành công trong việc kiểm soát hầu hết các loại kiến (10 gói giá 10 USD). Kiến “thợ” mang mồi về cho đàn kiến ăn, dẫn đến sự sụp đổ của cả đàn. Có thể mất vài ngày hoặc hơn để thấy kết quả.
- **Dùng phun thuốc trừ sâu hoặc dùng bẫy dính.** Những loại thuốc xịt này không hiệu quả và có thể chứa các thành phần có hại cho sức khỏe và môi trường. Thuốc xịt sẽ giết chết kiến thợ, nhưng không giết kiến chúa và bầy đàn hoặc trứng của kiến chúa (đó là gốc rễ của vấn đề). Tương tự, bẫy dính bắt kiến thợ nhưng không giết chết cả bầy đàn kiến.

- **Nhờ chuyên viên sau khi mọi cách đều thất bại.** Nếu những lời khuyên ở đây không giúp giảm bớt vấn đề về kiến, có lẽ đã đến lúc bạn nên gọi chuyên gia về côn trùng gây hại.

Cửa biển Phan Rí

Lũng lò êm trôi...

NGUYỄN THANH BÌNH
SÀI GÒN, VN

Hè năm tôi chuẩn bị vào lớp 8, gia đình mua đất, xây nhà, rồi dọn về chỗ ở mới. Khu đất thật dài, mặt trước hãy còn giáp quốc lộ mà mặt sau kéo dài tít tận bãi đất ở gần bờ sông. Tôi còn nhớ, hai anh em chơi đùa rượt nhau chạy hùng hục bỏ hơi tai mới hết được chiều dài khu đất. Từ ngoài mặt đường âm ầm xe cộ qua lại, bụi bay mù mịt, chạy đến cuối mảnh đất nhà mình thì đã có thể nghe được làn gió sông hãy hầy mát rượi, phóng tầm mắt nhìn sang được cả bờ bên kia.

Ngày ấy, chưa có nước máy để dùng, hàng xóm phải đào giếng hoặc có giếng khoan bơm nước lên. Ở nhà, Ba nhận nhiệm vụ gánh nước sông về dùng. Cọ rửa sạch một thùng phi lớn,

Ba gánh về tầm 7 đôi nước thì đầy, đủ cho gia đình sử dụng trong vòng 2 đến 3 ngày. Nước sông ấy cũng chỉ dùng cho việc rửa ráy, ăn uống, cho mẹ tắm giặt sơ sơ. Chứ anh em chúng tôi thì đương nhiên tắm ở bờ sông, luôn lúu rú chạy bu theo Ba xuống sông mỗi khi Ba đi gánh nước. Nhà tôi ở phía bên lở của sông, lối đi khá dốc, người dân phải đào đất, hạ thành từng bậc thang để có thể xuống tới gần mép nước. Anh em tôi thì chạy lên chạy xuống vui vẻ chứ Ba gánh nước cực vô cùng. Phải bầm bàn chân thật chắc vào mỗi bậc lúc nào cũng rịn nước trơn ướt, rướn người gánh đôi thùng lên từng bậc, rồi quày quả đi một đoạn về nhà.

Bến sông quê sau nhà ngày ấy đã trở thành nơi nuôi

dưỡng những thời gian tuổi thơ thân tiên của anh em tôi. Chiều muộn thì tò tò theo Ba ra tắm giặt, chứ còn giấc trưa đến xế thì là giờ chúng tôi vác cần câu, tìm một lùm bụi mát mà buông cần, kiếm mấy con cá chạch, cá bống nhỏ nhỏ. Bên kia sông là bãi cát bồi thoải, người dân xóm tôi tận dụng đánh từng vông cát, trồng mấy thứ cây ngắn ngày như rau, giá... để dăm ba tuần lại gặt hái đưa ra chợ quê bán. Người thì đóng cọc thả vài bè rau muống ngay giữa sông, đọt non ngắt thành bó bán ngoài chợ, cộng già hái về nuôi heo. Lũ trẻ chúng tôi tắm sông lại cứ lúi húi, lọc vọc giữa những bè rau muống, thỉnh thoảng chụp được vài con cá rô, cá bống đang lẫn trong đám rễ buông chằng

chặt thênh thang giữa dòng nước chảy. Cứ vậy mà bờ sông quê sau nhà lúc nào cũng nhộn nhịp, vui vẻ, đầy sức sống...

Về sau, tôi mới biết con sông sau nhà mình có tên là sông Lũy, bắt nguồn từ địa phận tỉnh Lâm Đồng, chảy ngang qua huyện Bắc Bình, Bình Thuận quê tôi rồi đổ ra cửa biển tại thị trấn Phan Rí Cửa. Khi băng ngang qua quốc lộ I, sông chảy bên dưới cầu Sông Lũy. Và chiếc cầu thân thương này cũng đã trở thành một chỉ dấu quen thuộc cho người dân. Mỗi khi từ Sài Gòn về bằng xe đồ, chạy qua khỏi cầu là ai cũng biết đã đến địa phận thị trấn. Cầu Sông Lũy là nơi lứa học sinh cấp III chúng tôi tụ tập mỗi buổi chiều tối, đứng hít thở khí trời bên thành cầu, phóng tầm mắt nhìn hai bên sông, dõi theo những bãi bắp, bãi mía xanh tươi bạt ngàn, những gốc tre vươn sát bờ sông soi mình xuống dòng

nước mà bắt chước người lớn thả những ước mơ của mình bay cao, trời xa...

Cầu Sông Lũy vào mỗi mùa nước lớn, mực nước sông lên cao, chỉ cách mặt cầu tầm 2 đến 3 mét. Vậy là mấy anh trai lớn cứ đứng trên cầu nhảy ùm xuống, tha hồ biểu diễn những kiểu nhào lộn, rồi lại sải tay mà bơi vào bờ. Tiếng là ở cạnh bờ sông, tắm sông hầu như hằng ngày, vậy chứ tôi không biết bơi. Trong lúc em tôi ở quê tự theo đám bạn mà học bơi qua sông ào ào, còn tôi thì nhát. Cho đến khi lên đại học, vào Sài Gòn, ghi danh học ở một câu lạc bộ bơi lội, chừng ấy tôi mới dám lao mình nơi nước sâu ...

Rồi địa phương làm đường nước máy, Ba không phải gánh nước ở sông nữa. Còn anh em tôi lớn lên, lo học hành, vướng nhiều việc khác rồi cũng ít xuống sông như trước. Chỉ có lâu lâu, vào mùa nước lớn, lại đứng

tần ngần ở sau nhà mình mà nhìn cảnh ngút ngàn bề bờ của dòng sông đục ngầu, đang cuộn cuộn chảy về xuôi.

Mấy năm vào Sài Gòn học, mỗi lần về quê, xe đi ngang cầu Sông Lũy tôi lại có cảm giác dòng sông như nhỏ lại. Dường như, con người ta càng lớn hơn thì những gì là khung cảnh, là kỷ niệm ngày xưa càng thu lại, nhỏ hơn, cũ hơn thì phải, không chỉ là với dòng sông thân thương này.

...

Lăn lộn Sài Gòn suốt gần 20 năm, tôi quyết định hồi hương, dẫn vợ con về quê làm ăn. Nhà đang có xưởng sản xuất nho nhỏ, lọc nước đóng bình, giao cho các gia đình, cơ quan ở địa phương. Công việc tay chân quần quật gần như cả ngày. Mỗi dịp đi giao nước về, ngang qua cầu Sông Lũy, tôi đều cho xe chậm chậm chạy để hít thở được nhiều gió sông.

Sông Lũy

Thỉnh thoảng, cũng tựa xe vào thành cầu dừng chân nghỉ mệt.

Những buổi chiều tối, tôi lại một mình lững thững bước ra cuối vườn nhà, nhìn dỗi về phía sông. Gần 20 năm vật đổi sao dời, mảnh đất cũ không còn trông tựa gì nữa, đã bán cho người khác. Chủ mới về xây lên ngôi nhà khang trang. Giờ, muốn hứng chút gió sông từ nhà mình như ngày xưa, tôi phải trèo lên cây chùm ruột cuối vườn, chúi đứng dưới đất lúc này chỉ còn thấy mỗi tường thành, hàng rào, trâu bò lẫn người đang đi qua lại...

Đêm buồn đứng trơ trọi giữa đất quê, lại nhớ da diết những hình ảnh ở thành phố, với những khung trời thơ mộng, cả thanh xuân nhiệt huyết, rồi cũng đành thở dài buông thõng: “*Anh dậm trường mê mãi, đòi chia như nhánh sông...*” lời ca trong bài *Chuyện tình buồn* của cố nhạc sĩ Phạm Duy cứ ngân vang mà nghe sao man mác. Nhánh sông nhà mình có chia đâu mà sao đời mình loay hoay dậm trường bốn phương tám hướng...

Suốt mấy tháng quán quanh cùng vợ con sống ở đất quê, tôi cũng chỉ biết cặm cụi vào công việc, quên luôn cả những kỷ niệm, những nguồn vui ngày xưa của mình, những gì đã gắn bó suốt thời niên thiếu bên bờ sông. Xưa, rời bến sông quê vào thành phố, hành trang mang theo là biết bao những ước mơ, ấp ủ, kỳ vọng... vậy mà tôi chẳng làm nên được gì. Bạn bè tôi, vài người đã quyết chí về quê ngay từ khi hoàn thành giai đoạn đại học cũng đã êm ấm nhà cửa lẫn công việc. Bạn nào quyết bám trụ lại thành phố thì cũng đã lập nghiệp vững vàng, ổn định, mỗi dịp về thăm quê lại chạy xe con đưa cả nhà về. Còn tôi, dở ông dở thằng, thầy không ra thầy mà thợ cũng chẳng ra thợ, loay hoay suốt hơn 15 năm ở thành phố, lại trở về với hai bàn tay không...

Dòng sông vẫn vậy, vẫn lững lờ êm trôi sau nhà và vẫn yên lặng một đường hướng ra biển. Em tôi nói, dạo này thượng nguồn vơi nước dần rồi, nên những mùa lụt nước lênh lán be bờ như anh em mình thấy ngày xưa cũng đã hết. Sông

cứ bình bình trôi vậy thôi, mà cũng dơ và đục, đoạn sông quê mình ít người xuống tắm nữa.

Rồi, hoàn cảnh gia đình cũng không cho phép tôi ở lại quê quá lâu. Sau 2 năm lặn lội đất quê, tôi quyết định đưa cả gia đình quay vào thành phố. Tiếp tục bon chen giữa cảnh phố thị...

Mấy bận dẫn con về quê thăm Nội, tôi lại chở hai đứa nhỏ vòng vòng, chạy dọc theo dòng chảy của sông xuôi về hướng cửa biển. Chỉ cho con xem những bãi bồi, động Sơn với bờ cát trải dài thoai thoải ở phía bên kia sông, cho con xem những bãi thuyền nơi sông Lũy hòa dòng ra với nước biển... Lòng mong mỗi con sau này sẽ lớn lên, cũng sẽ rời khỏi bến sông này, rời khỏi vùng quê này mà tung chí lập nghiệp cho riêng mình. Phần Ba, Ba lúc nào cũng sẽ lững lờ yên lặng như con sông quê ở sau lưng các con. Bình yên, âm ỉ, dù chậm, dù nhanh, nhưng không bao giờ ngừng chảy, không khi nào chảy lùi.

Ừ thì thôi vậy, chảy đi sông ối...

NTB - THÁNG 5.2024

giữ trẻ ...
share phòng ...
sáng tiệm ...
tìm thợ ...
đào hiểm ...

Cái gì cũng có, mà sao thiếu món chuột rang muối vậy ta?

tre PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT...

“Loạn taxi” ở Tân Sơn Nhất

Tân Sơn Nhất từng mệnh danh là phi trường lớn thứ 2 khu vực Đông Nam Á, với thiết kế ban đầu 25 triệu hành khách/năm nhưng hiện đang đón khoảng 42 triệu hành khách/năm. Những dịp lễ, Tết, lúc đỉnh điểm có hơn 150,000 hành khách/ngày qua lại phi trường này. Hành khách đến/đi Tân Sơn Nhất bằng các phương tiện như xe cá nhân, xe công nghệ, taxi và xe buýt. Riêng taxi là phương tiện di chuyển nhanh và tiện lợi được nhiều người lựa chọn.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Cũng tại Tân Sơn Nhất, ngay cửa ra của sảnh lớn phi trường có thể tìm thấy taxi của các hãng Mai Linh, Airport Taxi, Sài Gòn Taxi, Be, VinaSun... Hầu hết xe taxi này đều có đồng hồ hiển thị số km và số tiền. Tuy nhiên chúng chỉ hoạt động đến 22 giờ hàng ngày và cũng không bảo đảm luôn có xe và đây là kẽ hở để các loại taxi tự phát, tự gắn logo, không giấy phép kinh doanh, đồng hồ tính tiền thường bị tháo kẹp chì kể cả xe taxi “thật” nhưng có tình chạy “dù”... mặc sức

chen chân.

Giá cả tính theo ... mặt khách hàng

Theo Cục Hàng Không Việt Nam, tình trạng xe taxi hoạt động loạn xạ đang diễn ra khá phức tạp tại Tân Sơn Nhất, gây mất an ninh trật tự, ảnh hưởng đến phẩm chất phục vụ tại phi trường cũng như quyền lợi hành khách nhưng nhiều năm qua vẫn tồn tại. Ông Nhân (ngụ Bình Tân) cho biết ông đáp chuyến bay từ Hà Nội vào Sài Gòn mất gần 2 giờ, nhưng để đón được taxi từ phi trường về nhà ông buộc phải chờ

đợi với khoảng thời gian tương đương. Ông kể: “Ban đầu tôi đặt taxi Mai Linh, chờ lâu quá, tôi bèn chuyển qua đặt trên Be và VinaSun nhưng cũng không tài xế nào chịu nhận cuộc xe hoặc họ chủ động hủy bỏ với lý do kẹt xe. Thường, từ phi trường về nhà tôi khoảng 220 nghìn VNĐ tiền taxi, vậy mà hàng chục tài xế taxi đứng sẵn trong sảnh chờ của phi trường cứ hét giá 500 nghìn VNĐ sẽ có xe đi liền. Tôi không chịu, đành mang vác hành lý ra ngoài đường Trường Sơn đón taxi công cộng thì kết quả phải đợi thêm hơn

tiếng đồng hồ mới có xe về nhà!”.

Một ngày giữa tháng 6/2024, trong vai một hành khách vừa xuống chuyến bay tại làn C đón taxi ở ga quốc nội Tân Sơn Nhất, tôi gặp một người tự xưng là nhân viên điều phối của hãng Cheap Taxi mời đi xe. Tôi giả vờ là người mới đến Sài Gòn lần đầu, không rành đường và nhìn thấy anh tài xế đã tắt đồng hồ tính tiền. Căn cứ theo

Google Maps, quãng đường từ điểm đón taxi ga quốc nội về đến nhà một người quen ở Bình Thạnh là 13.2 Km. Theo bảng giá niêm yết của Cheap Taxi, giá mở cửa xe là 11 nghìn VNĐ, từ kilomet tiếp theo đến kilomet thứ 25 là 16.5 nghìn VNĐ. Như vậy với quãng đường di chuyển liên tục 13.2 km số tiền phải trả khoảng 220 nghìn VNĐ. Trong khi tài xế taxi đòi lấy theo

giá cao hơn giá niêm yết 130 nghìn VNĐ

Hôm khác, vẫn trong vai một hành khách, tôi đặt xe taxi mang nhãn hiệu hãng Saigon Tourist từ phi trường Tân Sơn Nhất về đường Hoàng Diệu, Thủ Đức. Trên đường đi đồng hồ tính tiền nhảy số loạn xạ, không nhìn rõ số kilomet và số tiền. Với quãng đường khoảng 23 kilomet, tài xế yêu cầu trả 490 nghìn VNĐ dù đồng hồ không nhìn

rõ chữ số. Theo giá niêm yết dán trên xe là 16.5 nghìn VNĐ/km thì số tiền tôi phải trả khoảng 380 nghìn VNĐ nhưng tài xế nhất định đòi tính giá theo...đồng hồ. Tôi bèn dọa gọi điện thoại cho công an phường ở gần đó anh ta mới đồng ý nhận 390 nghìn VNĐ.

Đủ chiêu trò... thối giá!

Cũng ở Tân Sơn Nhất, không khó để mọi người nhìn thấy hình ảnh mỗi lần hành khách vừa “hạ cánh” và di chuyển ra sảnh đến của phi trường lại có rất nhiều tài xế taxi cứ xúm lại chèo kéo. Tiếp đó sẽ khá đen đủi cho những ai mang vác quá nhiều vali, hành lý bởi các tài xế taxi luôn hét giá gấp đôi với dạng khách này. Tìm hiểu cách thức chung để các tài xế bắt khách với giá đắt là họ thường lợi dụng việc nhiều người chưa cài App taxi công nghệ vào điện thoại cá nhân hoặc không rành đường Sài Gòn... Rồi hàng loạt lý do khác như lệ phí phi trường, lệ phí bãi đậu, lệ phí ra vào cổng, lệ phí cầu đường, lệ phí chiết khấu, quãng đường nhiều ổ gà, ổ trâu, thường xuyên ngập lụt là cách để họ bao biện khi khách hàng thắc mắc giá cả. Không chỉ vậy, một số tài xế taxi còn cố ý lắp thêm công tắc phụ ở phía dưới cần số để “can thiệp” đồng hồ tính tiền, làm tăng giá cước đi xe của khách

Hành khách luôn trong tình trạng căng thẳng khi có nhu cầu chờ đón taxi

Nhiều hành khách phải cuốc bộ ra khỏi phi trường mong đón được taxi “giá mềm”

hoặc không chịu bật App lái xe trong suốt cuộc hành trình. Lý giải việc này, một tài xế taxi tôi có quen của hãng Xanh SM cho biết sau khi khách đồng ý lên xe, một số tài xế tự tắt App để đỡ tốn chi phí chiết khấu cho hãng rồi lấy số tiền ấy bù vào tiền xăng (?).

Trong khi đó, theo thông tin báo chí, nhằm đáp

ứng nhu cầu lưu thông của người dân và góp phần bảo đảm trật tự an toàn giao thông, Sở Giao thông Vận tải (Sài Gòn) có nhiều lần đề nghị Cảng vụ Hàng không miền Nam, cảng Hàng không quốc tế Tân Sơn Nhất kịp thời sắp xếp linh hoạt các loại chuyên chở hành khách, yêu cầu các hãng phải cung cấp

đầy đủ số lượng taxi để tránh tình trạng khách phải chờ đợi quá lâu. Tuy “chỉ đạo” là vậy nhưng suốt nhiều năm qua tình trạng hành khách mòn mỏi chờ xe, taxi hoạt động bất nháo ở Tân Sơn Nhất vẫn diễn ra. Thật khó tưởng tượng tại cửa ngõ Sài Gòn vẫn còn cảnh nhiều hành khách khệ

lý vì không thể đón xe bên trong phi trường mà phải cuốc bộ một quãng đường khá xa đến đường Trường Sơn cách đó 700-800 mét với hy vọng tìm xe taxi khác với mức giá phù hợp. Tuy vậy ở bên ngoài hành khách cũng chưa chắc dễ dàng tìm được một xe taxi nào có giá cả minh bạch!

Bài và hình NS

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG

TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Thiết bị cần có cho chuyến săn ảnh

Cuối cùng mùa hè đã đến và đây là thời điểm hoàn hảo để bắt đầu chuyến phiêu lưu săn ảnh kế tiếp của bạn. Bạn đã tìm kiếm tỉ mỉ các địa điểm, đặt chỗ nghỉ qua đêm một cách cẩn thận và bảo đảm có được chiếc xe cho thuê đáng tin cậy. Nhưng bạn đã thực sự xem xét tất cả các thiết bị cần thiết để biến chuyến phiêu lưu nhiếp ảnh của mình thành một sự thành công mỹ mãn không? [H1]

Mùa hè đồng nghĩa với những ngày nóng bức, và thời gian quây quần bên hồ bơi. Nhưng đối với các nhiếp ảnh gia chúng tôi, đó cũng là mùa của những chuyến *road trip*. Gần đây tôi đã bắt tay vào chuyến đi “siêu

phượt” kéo dài 10 ngày ở Mỹ, Tuyến đường 66. Chuyến đi này là một cuộc phiêu lưu thực sự trải dài hơn 2,400 dặm qua 8 tiểu bang. Trong 2 năm qua, tôi đã thực hiện một số chuyến đi cuối tuần, bao gồm các chuyến thăm Công viên Quốc gia Bryce Canyon và Công viên Quốc gia Zion. Tôi

cũng đã lên đường hai lần vào năm ngoái, đi qua Nebraska, Nam Dakota, Bắc Dakota, và đến Colorado để thăm viếng Công viên Quốc gia Great Sand Dunes và Công viên Quốc gia Mesa Verde. [H2]

Mỗi chuyến đi đều có những thách thức, từ việc tối đa hóa không

gian trong hành lý cho đến việc có được khoảng trống gần như không giới hạn trong một chiếc xe thuê. Nhưng tôi đã quyết tâm vượt qua chúng và đây là thiết bị đã giúp tôi vượt qua những thử thách này và trấn an tôi về khả năng thích ứng của nó trong nhiều tình huống khác nhau!

Bộ sạc Hanuel Procube2 [H3]

Cách đây vài năm, một đại diện bán hàng đã giới thiệu cho tôi Bộ sạc Hanuel Procube. Nó khơi gợi sự hiếu kỳ của tôi. Trước nhất, nó có thể sạc 2 pin cùng một lúc. Tôi không thích phải sạc từng pin một lúc vì tôi muốn hoàn thành hầu hết công việc một cách nhanh chóng. Đây là một

người bạn xứng đáng mang theo trong những chuyến đi đường nhờ khả năng sạc nhanh, cổng USB và cuối cùng là nó bao gồm cả dây cắm điện xe 12V. Giờ đây, bạn có thể cắm nó vào xe và sạc pin khi đi trên đường.

Pin sạc Promaster USB-C

Giới thiệu loại pin tiện lợi nhất từng được tạo ra, Pin sạc Promaster USB-C. Hầu hết mọi phương tiện ngày nay đều có cổng USB-C. Đôi khi, tốt nhất bạn nên có một cách dễ dàng và thuận tiện để sạc pin trên đường hoặc khi đi bộ đây đó khi Hanuel Procube của bạn đang sạc đầy 2 pin. Bạn cắm nó bằng dây USB-A sang USB-C đi kèm và sạc trực tiếp từ bộ sạc dự phòng hoặc cổng trên xe của bạn. Tôi phải nói rằng, đây không phải là cách sạc pin nhanh nhất, vì nó mất khoảng bốn tiếng rưỡi, nhưng trong trường hợp khẩn cấp, đó là một cứu cánh!

Mindshift Backlight 26L

Chiếc túi này là chiếc túi tôi mang theo dù đi máy bay hay đi phiêu lưu bằng xe. Không gian không phải là vấn đề khi chứa tất cả các thiết bị cần thiết của tôi, từ máy ảnh, ống kính, bộ lọc, pin, v.v. Người ta có thể nói rằng tôi cố gắng nhét 50 pound khoai tây vào một chiếc bao nặng 5 pound! Vấn đề lớn nhất khi bay là không gian chứa hành lý phía trên, vì tôi bay qua nhiều phi trường địa phương hỗ trợ các máy bay phản lực nhỏ! Chiếc túi này vừa vặn với mọi ngăn đựng hành lý phía trên hoặc thường là dưới ghế ngồi nếu tôi không nhét đầy túi và đã thoát qua sự khắt khe của an ninh phi trường. [H4]

Túi Think Tank EDC

Dây cáp và phụ kiện nhỏ là những thứ có thể gây cản trở cho bất kỳ nhiếp ảnh gia nào. Tôi có tất cả ba kích cỡ của Túi

EDC. Những túi này sẽ giúp bạn luôn ngăn nắp trên đường. Tôi sử dụng chúng để chứa ổ cứng di động, dây cáp, cục sạc, danh thiếp, bộ sạc điện thoại và máy tính cũng như đồng hồ đo ánh sáng. Tất cả những thứ này sẽ nằm vừa trong túi máy ảnh của tôi, giữ cho nó ngăn nắp. Nó cũng giúp tiết kiệm tiền trong trường hợp không may là tôi bị mất đồ khi ném nó vào ghế xe! [H5]

Bản đồ Rand McNally

Đừng vội hiểu lầm tôi; Tôi thích kết nối GPS với Apple CarPlay. Nhưng tất cả chúng ta đều biết rằng GPS không phải lúc nào cũng chính xác hoặc đôi khi khiến chúng ta lạc lối và đôi khi nó không hoạt động nếu không có sóng di động! Tôi luôn mang theo tập bản đồ của Rand McNally Motor Carriers. Nó đứng hạng cao hơn các bản đồ giấy nếu bạn thậm chí có thể tìm thấy một bản đồ giấy trong thời buổi này. Nhìn

chung, nó chi tiết hơn, có các trang được ép và đóng gáy xoắn ốc, đồng thời, theo thời gian, giữ nếp tốt hơn. Trên hết, nó là cứu cánh trong trường hợp GPS bị lỗi hoặc không biết bạn đang ở đâu!

Đây chỉ là vài món đồ bạn có thể mang theo trong chuyến đi chụp ảnh kế tiếp của mình. Những thách thức lớn nhất bạn sẽ gặp phải khi đi du lịch là điện pin và không gian để lưu trữ tất cả các món đồ của bạn. Là nhiếp ảnh gia, chúng ta hiểu rõ về những giờ trong ngày, bố cục, độ phơi sáng và thiết bị chúng ta sử dụng để tạo ra những bức ảnh của mình. Tuy nhiên, chúng ta không phải lúc nào cũng xem xét tất cả các mục không liên quan đến nhiếp ảnh vì chúng ta có xu hướng tập trung vào khía cạnh chụp ảnh của chuyến đi. Cuối cùng, tôi luôn chất trong túi ba lô một số thiết bị cần phải có trước bất kỳ chuyến đi nào!

AN

Ngày xưa Má nấu

Một chợ cá nhỏ bên bến cá

Nhớ ngày xưa má tôi hay nói: “Trên rừng có bao nhiêu loài cây thì dưới biển có bấy nhiêu loại cá”. Thường là khi má đem về một loại cá mới nào giờ chưa ăn, bà nghe người ta mách mua về ăn thử hay ai cho. Để rồi có khi là câu tấm tắc khen: “Công nhận cá này ngon thiệt, lần sau gặp mua nữa”, hay có thể là: “Cá này không thích lắm”, hay nói kiểu hứa hẹn lần sau vì lần đầu cá ngon nhưng má nấu chưa có kinh nghiệm.

ĐÀO T. THANH TUYỀN
(bài và hình) SÀI GÒN, VN

Nghĩ lại nếu hồi đó, tôi không có “thâm niên” xách giỏ theo má đi chợ thì làm sao biết được những loại cá mà sau này không thể nào tìm thấy như cá nhám em là con cá lấy từ bụng cá mẹ ra. Bây giờ nghe thì khó chấp nhận khi mà môi trường cần được bảo vệ, không đánh bắt cá vào mùa sinh sản... Nhưng thời xưa ấy, con người biết cách khai thác cá không bị cạn kiệt. Cá nhám em hân hũu mới có, thế hệ tôi nhiều người đã từng ăn loại cá này. Món ngon nhất má tôi làm là nấu cháo, ăn miếng cá nhai cả sụn, thịt cá mềm, vị ngọt tươi.

Bài về về tên các loại cá chúng tôi thuộc lòng bởi mỗi

khi đi chợ về, bỏ cá từ trong giỏ ra rồi má hay ngâm nga: “Nghe về nghe về/Nghe về loài cá.

No lòng phỉ dạ,/Là con cá cơm.

Không ướp mà thơm,/Là con cá ngát.

Liệng bay thoăn thoắt,/Là con cá chim.

Hụt căng chết chìm,/Là con cá đuối.

...

Bài về dài lắm với rất nhiều loại cá. Người đời mượn tên con cá như một cách chơi chữ nói về con người, sự việc cho vui chứ không phải mô tả đặc tính của cá. Còn cá ngon thế nào, chế biến món gì thì không thiếu trong ca dao tục ngữ khi nói về từng

loại cá. Người xưa còn dạy cách chọn cá, như: “Cá đầu, cau cuối” với ý nghĩa cá ăn cái đầu thì béo, cau ăn trái cuối buồng thì ngon; “Thà liếm môi liếm mép còn hơn ăn cá chép mùa hè” ngoài ý nói mùa hè con cá chép không ngon còn muốn nhắc nhở con cháu mùa nào thức nấy; Hay: “Muốn ăn cá, phải thả câu dài” nghĩa đen đơn giản hiểu ngay nhưng nghĩa bóng ý như muốn thành công thì phải bỏ công sức ra...

Con cá trong kho tàng ca dao tục ngữ Việt Nam rất phong phú từ những câu răn dạy của người xưa đến dự báo thời tiết, văn hóa, lịch sử... Ví dụ: “Câu cá buổi hôm/Câu tôm buổi sớm”, “Xanh không thủng, cá đi đường

nào” - Xanh là dụng cụ để nấu, làm bằng đồng, có hai quai như cái chảo lớn, câu tục ngữ chỉ sự nghi ngờ người nào đó làm điều vụng trộm, việc gì cũng có nguyên nhân chứ không tự nhiên xảy ra; Câu ca dao quen thuộc mà ai cũng biết là lời răn dạy: “*Cá không ăn muối cá ươn/ Con cãi cha mẹ trăm đường con hư*”...

Rồi từng loại cá còn nhiều câu ca dao, tục ngữ, thành ngữ nữa về cách ăn, chế biến, mượn tên cá nói lên câu chuyện... mà thấm thía nhất là ví von về tình yêu trai gái. Ví dụ, chỉ một loại cá liệt thôi đã thấy bao nhiêu là câu nhảm của người xưa:

“*Nước mắm ngon dầm con cá liệt / Em có chồng nói thiệt anh hay*”

“*Em là con cá liệt ở khơi/ Anh là lưới bén bủa nơi dọc gành*” - Câu ca dao Nam bộ nói về tình yêu đôi lứa, hai ta không cùng “hệ”, làm sao anh “bủa” được em đây.

“*Cá liệt mà nấu canh chua / Anh thương em đó, quê mùa vẫn thương*”

Hay nói về con cá thu:

“*Mắc tiền ăn miếng cá thu / Ăn chi lủ cá lù đủ nhiều xương*”

“*Ví dầu cá bống xích đu/ Tôm càng hát bội, cá thu cầm châu*”

“*Chị Xuân đi chợ mùa hè/Mua cá thu về, chợ hầy còn đông*”

Anh Hương đi chợ Đồng Nai / Bước qua Bến Nghé

ngồi nhai thịt bò”

“*Cha mẹ đòi ăn cá thu/ Gả con xuống biển mù mù tăm tăm*”

“*Ai làm cá bống đi tu / Ai làm nước mắt cá thu buồn rầu*”

Phải chi ngoài biển có câu / Em ra em vớt đoạn sấu cho anh”.

Chỉ với hai loại cá rẻ tiền (cá liệt) và đắt tiền (cá thu) mà biết bao tâm sự của người xưa gói vào đó.

Từ ngàn năm, với muôn trùng loài cá biển, kinh nghiệm người xưa truyền lại cho người nay biết loại cá nào ăn được, chế biến món gì, con cá nào đi với món nào, ăn tươi ngon ra sao, phơi heo héo hay phơi khô thì ngon...

Một lần tôi lần thẩn nhẩm đếm xem nào giờ mình đã ăn bao nhiêu loại cá biển, tôi thấy cao lắm chỉ khoảng chưa đến 40 loại cá quen, nhiều người biết như cá thu, liệt, bò, chù, chám, ô, ông cần, cá cơm, cá nục, chim, hồng, bớp, giò, đĩa, nhồng, chuôn, đỏ, phèn, mú, đồng, nhái, chai.... Và để kiểm chứng, tôi chạy xe ra mấy bến cá bên biển mới giặt mình thấy các loại cá mà mình đã ăn hay biết là một con số rất khiêm tốn.

Đây chỉ là những bến cá nhỏ, cá đưa lên thường là lưới tối đi sáng về hay lặn bắt các loại hải sản đặc biệt như ốc, tôm, mực, hải sâm, ghẹ... nhỏ lẻ không bao nhiêu so với

các cảng cá lớn. Nhưng điều hay ở những bến cá mini này là bạn sẽ thấy có rất nhiều cá lạ, lần đầu nghe tên.

Này là con cá lị, bây giờ tôi mới biết. Chỉ có một con, người bán nói với tôi rằng cá này ăn hơi bị xương, nếu không ai mua sẽ đem về nấu cà ri chấm bánh mì. Con cá lưỡi trâu mình đẹp màu sậm, con cá mó mà ngày xưa má tôi vẫn thường hay nói: “*Cá mó chó ăn*” đến bây giờ thì đã thành một loại cá ngon, không có mà ăn. Hay con cá lao mình dài đầu nhọn như cây lao mà tôi không biết chế biến món gì thì ngon.

Người đời đặt tên cá còn phân biệt thêm nhiều loại kèm theo khác nữa. Ví dụ như cá mú có múi màu, múi đỏ, múi đen, múi nghệ, múi mặt quỷ... cá phèn có phèn râu, phèn vàng, phèn hồng; cá hồng có hồng bì, hồng xám, hồng lạc; cá đồng xanh, đồng quéo; cá bò da, cá bò tắc kê... Tôi không phải là bà nội trợ rành cá lắm nên khi mua phải hỏi người bán và cả cách chế biến.

Cá thường chế biến những món gì? Tôi nghĩ thông dụng nhất là kho, nấu canh phù hợp với nhiều gia đình, nấu không cần cầu kỳ. Nhưng có loại cá không kho được như cá mú tôi chưa thấy ai kho bao giờ mà ngon nhất là nấu canh (lẩu) chua hay hấp, nấu cháo... Với cá, tôi thường thấy

người ta chế biến các món như: nướng, chiên, kho, nấu lẩu, hấp hành, chấy tỏi, rang me, làm gỏi.... Rồi còn tùy loại cá mà ướp gia vị, cá nào đi với gia vị nào, kho có nước hay kho keo, kho gừng hay kho hành tiêu... Cá nào chiên ăn với nước mắm ớt tỏi xoài băm thì ngon, có cá chỉ ướp sả ớt hay ướp muối hay phơi héo rồi chiên... Bốn mùa Xuân Hạ Thu Đông đều có cá ngon riêng cho từng mùa.

Tôi Google mấy chục ngàn loài cá biển, tôi nghĩ, biết nhiều loại cá nhất chỉ có dân chài. Và kinh nghiệm cũng từ các làng chài mà ra. Cá ăn được, ăn cách nào, họ sẽ chỉ lại cho người khác. Có loại cá dân vùng này thích nhưng vùng khác lại không ăn...

Tôi nghĩ thêm, người bà dạy cho người mẹ chế biến các món từ cá. Người mẹ dạy lại cho con gái, con gái dạy cho thế hệ tiếp theo... Ngày nay nhờ công cụ tìm kiếm Google, kiến thức về cá và món ăn từ cá phong phú hơn.

Vào mùa cá, các bà mẹ tha hồ chế biến món ăn cho gia đình. Từ tay nghề đầy kinh nghiệm của mẹ, con cái sẽ có nhiều kỷ niệm ngày xưa còn bé được mẹ nấu cho ăn món nọ món kia mà sau này đi khắp nơi không sao tìm thấy lại con cá đó với món ngày xưa mẹ nấu!

ĐTTT

BIỆM HỌA

tre' design & print

Nhận thiết kế & in ấn

- Bussiness card
- Brochures
- Gift card
- Envelop
- Postcards
- Thực đơn nhà hàng Menu
- Banners
- Window Perf
- Posters...

972-675-4383 - 214-909-4430

Email: baotreprint@gmail.com

SPECIAL

**20%
off**

Nhận in

**SÁCH | QUẦN ÁO
VẬT LƯU NIỆM**

Địa chỉ: 3202 N.Shiloh rd, Garland TX 75044

NHẬN: CHECK | CREDIT CARD | VISA MASTER | MONEY ORDER

thiết kế đẹp mắt | rõ ràng | sang trọng

Vài chuyện “linh tinh” bên lề

HANNA HANH : Em nghe nói người Việt mình là người gốc Á đầu tiên làm tôm ở Louisiana hả anh Don? Hình như anh Don mua hàng của họ chắc thuận tiện hơn ha?

Don không rõ em nói về “thuận tiện” là ở điểm nào. Nhưng trước tiên cho anh Don đính chính thông tin một tí, người Hoa kiều là người gốc Á đầu tiên đánh bắt tôm ở đây, thậm chí có tin tức cho rằng họ là “ông tổ” của ngành chế biến tôm khô ở Mỹ vào năm 1870. Thời đó, họ phơi khô tràn lan mà người Mỹ không hề biết sau này nó trở thành một ngành công nghiệp lớn. Lúc đó người Hoa chủ yếu bán tôm về quê Mẹ. Người Việt mình chỉ ra nghề sau 1975. Nhưng kỹ nghệ tôm khô mạnh nhất hiện nay ở Louisiana thuộc về người Mỹ. Anh Don chưa may mắn gặp được một đồng hương nào sản xuất tôm khô có tầm cỡ ở đây. Nếu có chắc cũng “thuận tiện” được nhiều thứ, hi hi...

HỒ BẢO ANH : Có vài người bạn của em sành ăn, chuyên nấu bún riêu, món mà em thích nhất, đều xác nhận tôm của US Tôm Khô là “the best”. Em không tin lắm, nghĩ là tôm nào cũng giống nhau, hôm trước em có mua mấy lb ở một tiệm quen, em thấy tôm nhạt nhẽo và không thơm như ở “tiệm” anh Don, anh có bí quyết gì ạ?

Ông bà mình nói “trăm nghe không bằng mắt thấy” là vậy. Nhưng em không phải là người đầu tiên và duy nhất. Anh Don đã nghe câu chuyện này nhiều lần từ các khách hàng ở khắp nơi trên nước Mỹ. Mỗi người so sánh mỗi kiểu, tôm Tàu, tôm Ý, tôm Việt Nam, ... nhưng khoái nhất vẫn là câu “chốt”. Xin tiết lộ bí mật nghề nghiệp, “bí quyết” của anh Don là: không bao giờ ham rẻ để đánh đổi **phẩm chất**. Khi có uy tín sẽ có tất cả!

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm
trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 7**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

64

ounces nước lạnh, tức khoảng 4 chai nước lọc thông thường là mức tối thiểu mà giới chuyên gia y tế đề nghị mọi người nên uống mỗi ngày trong mùa Hè này, đặc biệt nếu ra ngoài trời nhiều.

10

triệu là số tiền chuộc mà nhóm tin tặc đòi hỏi sau khi khống chế được hệ thống nhu liệu của hàng chục ngàn điểm bán xe hơi. Việc này gây khó khăn cho các dealer lẫn người mua xe, cả hai đều vất vả và ảnh hưởng cả công sức lẫn tài chính.

25

ngàn đô la là giá trung bình để vận chuyển các xe cực đắt tiền bằng đường hàng không, xe này chỉ dành cho giới chơi xe triệu phú, mỗi khi họ muốn chuyển xe của mình từ nước này sang nước khác khi du lịch hay tham gia các cuộc "khoe" xe.

4

người Việt Nam thuộc nhóm tin tặc FIN9 vừa bị Bộ Tư Pháp Hoa Kỳ truy tố vì đã tham gia các cuộc tấn công và ăn cắp thông tin các công ty Mỹ, gây thiệt hại khoảng 71 triệu đô la. Các tội phạm này sẽ đối diện bản án đến 45 năm tù.

150

ngàn là con số ước tính lượng du khách đến khu vực North Texas để xem các trận đá banh của giải America Copa của Châu Mỹ. Các trận đấu tại Texas sẽ diễn ra trên sân Houston, Austin và Arlington.

588

lực sĩ Mỹ sẽ tham gia Thế vận hội 2024 năm nay tại Pháp. Hãng thời trang Ralph Lauren cung cấp đồng phục cho đội Mỹ từ năm 2008, đã công bố trang phục cho toàn đội tại Olympic năm nay.

22

đô la là mức trung bình chi cho một thực khách tại nhà hàng steakhouse Texas Roadhouse. Trong khi các nhà hàng Mỹ đang cố gắng giảm giá tối đa để thu hút thực khách, các nhà hàng Á Châu xem ra vẫn giữ những bảng giá rất cao so với nhà hàng chung hiện nay.

31

tuổi, Bailey Anne Kennedy là người phụ nữ chuyển giới và gốc Châu Á (Cambodia) đầu tiên từng giành chức hoa hậu tại tiểu bang Maryland. Cô sẽ đại diện Maryland để tham dự cuộc thi hoa hậu Mỹ vào tháng Tám tới đây.

Hợp tác với **tre** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

Hút máu

Không thể "ăn dày" như quan lớn, các quan chức CSVN ở xã, huyện... sẽ "tham nhũng vặt" bằng cách đề xuất và vẽ ra các khoản tiền, các loại quỹ (quỹ cứu trợ lũ lụt, quỹ vì Nhà nước, quỹ da cam, quỹ văn hóa, tiền góp sửa nhà văn hoá...) để moi tiền dân.

Mới đây, nhiều gia đình tại tỉnh Quảng Bình bị thông báo tiền đóng góp năm 2024 có thêm khoản nợ từ 2023 và tiền lời 1%/6 tháng. Chị Nguyễn Thị Huyền (thôn Nam) cho biết, số nợ cộng dồn đến giờ của gia đình đã hơn 10 triệu VND. Từ năm nay, chị được thông báo sẽ trả thêm tiền lời 1%/6 tháng của tổng tiền quỹ đang nợ, có nghĩa là gia đình chị phải nộp thêm 625,860 VND tiền lời cho nhà nước, số tiền đó sẽ được cộng dồn mỗi 6 tháng và tiếp tục được tính lời. Đến khi con số quá lớn, người dân sẽ bị siết nợ...

Một người dân khác bất bình: "Chưa nhập hộ khẩu về xã cũng đóng, chuyển đi rồi cũng tính, nhà 2 bệnh hiểm nghèo cũng đóng. Đóng góp xây nhà văn hóa thì tính theo nhân khẩu. Người dân dựa vào vài sào ruộng bán hết, đóng không đủ thì buộc phải nợ, mà nợ thì tính lãi..."

TT	Các khoản thu nộp	Thành Tiền
1	Nợ vụ trước chuyển	10,431,000
2	Lãi suất 1%/6 tháng	625,860
3	Quỹ quản lý	80,000
4	Văn hóa 100.000d/hộ	100,000
5	Việc hiếu 30.000d/hộ	30,000
6	Quốc phòng 30.000d/hộ	30,000
7	Quỹ vì NN 20.000d/hộ	20,000
8	Quỹ Đa cam 15.000d/hộ	15,000
9	Thủy lợi 7000d/ sào	15,848
10	Lấy nước 7000d/sào	15,848
11	Máy múc mương 9.000d/ sào	20,376
12	Ông bì, nạo vét 24000d/sào	54,336
13	Sửa nhà văn hóa 270.000d/ khẩu	1,350,000
14	Thuốc chuột, phun PD 35.000d/hộ	35,000
	CỘNG	12,823,268
	Đã nộp	

"Giấy báo nợ" được gửi về địa phương (ẢNH: CÔNG SÁNG/LAODONG.VN)

Ăn nên làm ra

Ngày 26-6-2024, Bộ Tài chính CSVN cho hay tổng số tiền công đức người dân Việt Nam đã bỏ ra cho các chùa thuộc Giáo hội Phật Giáo CSVN trong năm 2023 là 4,100 tỷ VND. Số tiền này chưa bao gồm các khoản tài trợ, công đức bằng hiện vật và công trình xây dựng. Trong các tỉnh, thành phố thì dân Hà Nội "dâng" tiền công đức thu cao nhất, với 672 tỷ VND.

Hiện Việt Nam có 31,211 di tích lịch sử - văn hóa (31,581 di tích thành phần). Trong tổng số 31,581 di tích thành phần, có 15,324 di tích (49%) có số liệu thu, chi tiền công đức, tài trợ. Vì vậy, số tiền trên vẫn chưa chính xác, có thể nhiều hơn gấp bội, bất chấp kinh tế thế giới nói chung, Việt Nam nói riêng đang khủng hoảng nặng nề.

(ẢNH: VNECONOMY.VN)

Cướp ngày...

Theo Nghị quyết mới ban hành của chính quyền TP.HCM kể từ ngày 1-7-2024, mỗi khu phố, ấp thành lập 1 tổ bảo vệ an ninh, trật tự. Số lượng thành viên bố trí theo số người dân, như vậy, TP.HCM sẽ thành lập 4,861 tổ bảo vệ an ninh, trật tự với tối đa 15,031 thành viên. TP.HCM sẽ nâng mức phụ cấp hằng tháng đối với lực lượng bảo vệ dân phố là gần 326 tỷ đồng/năm. Ngoài ra, mức chi mua trang phục, huy hiệu, phù hiệu, biển hiệu, giấy chứng nhận... là 4 triệu VND/năm.

Dân TP.HCM đã quá quen với việc công an khu vực, bảo vệ dân phố, dân phòng cướp, phá từng gánh hàng rong của dân nghèo, nhưng khi xảy ra trộm cướp, đánh nhau, karaoke... gây ồn ào, hỗn loạn thì không thấy mặt mũi họ ở đâu. Lực lượng này còn thu tiền bảo kê các quán xá y như xã hội đen, là cánh tay đắc lực cho cấp trên mỗi khi cần triệt hạ, hà hiếp dân lành.

Như vậy, người dân vừa tốn tiền thuế để nuôi lực lượng này, vừa tốn tiền túi để trả tiền bảo kê cho chúng...

Các đại biểu đã biểu quyết thông qua (ẢNH: HCMCPV.ORG.VN)

Chư hầu

Việt Nam dự kiến xây dựng Dự án Đường sắt cao tốc Bắc Nam dài trên 1,500 km vào 2026-2027. Bộ trưởng Giao thông vận tải CSVN Nguyễn Văn Thắng và thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính đã đích thân mời chào Trung Quốc cho vay vốn, làm nhà thầu thiết kế, xây dựng tuyến đường sắt cao tốc Bắc - Nam trước sự phản đối của người dân.

Vì Việt Nam từng hợp tác với Trung Quốc trong dự án đường sắt Cát Linh - Hà Đông. Dự án này bị đội vốn từ 553 triệu đô la lên đến hơn 868 triệu đô la và nhiều lần bị trì hoãn, chậm tiến độ (được phê duyệt vào năm 2008 và dự kiến đưa vào hoạt động vào năm 2015 nhưng mãi đến tháng 11-2021 mới chính thức khai trương). Những người quan tâm đến dự án này còn bày tỏ lo lắng vì Việt Nam đã vay 669 triệu đô la từ Trung Quốc cho dự án này.

Phạm Minh Chính và Tôn Vinh Khôn (Phó chủ tịch Công ty Đầu máy và toa xe Đại Liên - CRRC, của Trung Quốc) (ẢNH: NHẬT BÁO/VNEXPRESS.NET)

"Thuyền nhân" 2024

Theo thống kê của Bộ Nội vụ Anh từ tháng 3-2023 đến tháng 3-2024, đã có 2,338 người Việt Nam vượt biên trái phép vào Anh bằng thuyền nhỏ, đứng thứ 7 trong top 10 nước (và là nước duy nhất tại Đông Á) có nhiều người vượt biên vào Anh nhất. Đa số đến từ các tỉnh miền Bắc và miền Trung Việt Nam.

Đây mới chỉ là số người vượt biên vào Anh bằng thuyền nhỏ, còn trên thực tế số người Việt Nam vượt biên vào Anh còn lớn hơn vì còn bằng nhiều hình thức khác, như đi bộ, trốn trong các xe tải, xe container đông lạnh....

Mỗi người di cư Việt Nam phải trả 15,000 đến 20,000 bảng Anh (tương đương 485 đến 647 triệu VND) - một khoản tiền khổng lồ đối với nhiều gia đình tại Việt Nam, họ thường bị các băng nhóm buôn lậu đưa sang Anh để làm việc bất hợp pháp trong các tiệm nail, nhà hàng, làm việc trong đường dây mại dâm và các trang trại trồng cần sa...

(ẢNH: SKY NEWS)

Kinh doanh tri thức

Sự việc xảy ra tại trường Victory (Buôn Ma Thuột, Đắk Lắk). Ông Nguyễn Quang T. - cha em N.M.L. (16 tuổi) tố cáo con ông bị hủy kết quả trúng tuyển vào lớp 10 trường này vì chậm nộp học phí (4.5 triệu VND) chỉ có 2 ngày. Nguyên nhân chậm nộp là do nhà ở xa (Hà Nội), bận công việc và tiền trong tài khoản chưa đủ, đến ngày 10-6, khi gia đình đến đóng học phí thì trường đã hủy kết quả. Ông T. còn cho biết thêm, con ông đã học ở ngôi trường này 8 năm, trường cư xử quá thiếu tình người.

Trả lời báo chí, cả chủ tịch hội đồng quản trị lẫn hiệu trưởng đều khẳng định đây là trường tư, chậm nộp học phí thì hủy kết quả. Trường cũng không nhận học sinh nộp trễ học phí vì sợ các phụ huynh khác khiêu nại. Học sinh cấp 3 ở Việt Nam bây giờ khó hơn lên trời: thi vào trường công thì ít cơ hội, phải rút lót tiền, phải có các mối liên hệ... còn vào trường tư thì học phí cao.

Hiệu trưởng trường Victory (ẢNH: VICTORYSCHOOLBMT.EDU.VN)

"Người của quân đội"

Nữ sinh (sinh năm 2004, quê ở Bắc Giang) thuê phòng trọ sinh sống cùng 2 người bạn gái tại Hà Nội từ khi lên Hà Nội học năm thứ nhất đại học, đến thời điểm hiện tại là gần năm 3. Lý do khiến cô ở đây lâu như vậy vì cảm thấy chủ nhà là người trong Quân đội (chức Trung tá) nên rất tin tưởng.

Ngày 18-4-2024, Y. bỗng nhận ra tại phòng tắm và phòng vệ sinh nơi ở có lắp camera giấu kín, nên đã đến Công an quận Hà Đông để trình báo.

Chủ nhà trọ là ông N. (58 tuổi) "vì muốn xem lên người thuê phòng là nữ tắm", nên đã lên mạng xã hội đặt mua 3 bộ camera về lắp vào phòng tắm của các phòng trọ, tổng nữ sinh bị nhìn lên là 10 người. Tuy ông N. đã nhận tội, nhưng do ông thuộc biên chế của lực lượng quân đội nên toàn bộ hồ sơ đã được chuyển đến cơ quan điều tra thuộc Bộ Quốc phòng CSVN để giải quyết.

Sau một tháng, ông N. chỉ bị phạt 12.5 triệu VND. Danh tính của ông N. cũng được giấu kín.

(ẢNH: FACEBOOK)

Ông Nguyễn Văn Yên (ẢNH: CHINHPHU.VN)

Củ to

Bộ Công An CSVN vừa khởi tố, bắt tạm giam, khám xét chỗ ở đối với ông Nguyễn Văn Yên (sinh năm 1966, Phó Trưởng ban Ban Nội chính Trung ương CSVN - cơ quan tham mưu giúp Đảng trong các chính sách phòng, chống tham nhũng.) để điều tra về tội "Chiếm đoạt tài liệu bí mật nhà nước" theo quy định tại Điều 337 Bộ luật Hình sự. Trước đó, ông Yên đã bị kỷ luật cách chức tất cả các chức vụ trong Đảng CSVN.

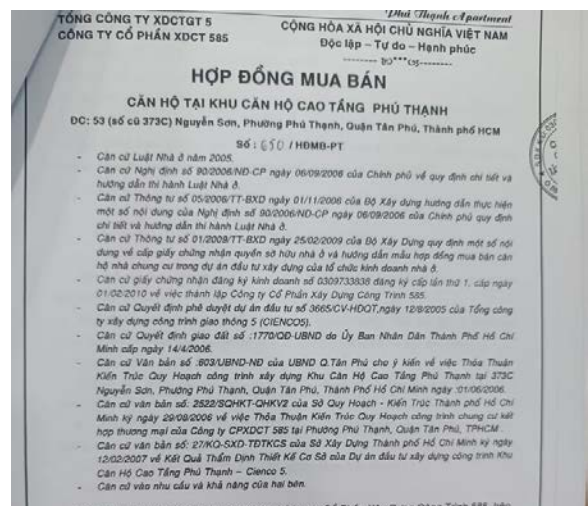
Hồi tháng 5-2023, một số tờ báo tại Việt Nam đăng hình ông Nguyễn Văn Yên đeo đồng hồ Patek Philippe World Time Mecca có giá hơn 260,000 USD (hơn 6.5 tỷ VND). Để bảo vệ ông Yên, các tờ báo này đã sửa lại hình ảnh bằng cách cắt đi phần tay đeo đồng hồ.

Bổng dụng bị ngân hàng siết nhà

Gia chủ của 214 căn tại tòa chung cư Phú Thạnh mua nhà đã hơn chục năm nhưng vẫn phải sống trong thấp thỏm, bất an vì pháp lý không hoàn thiện như chủ đầu tư cam kết. Điều đáng nói, chủ đầu tư còn mang tài sản của người dân đi cầm cố.

Mới đây, các chủ nhà nhận được thông báo khởi kiện và yêu cầu chủ động bàn giao căn nhà của mình cho Ngân hàng Việt Á (VietAbank), vì chủ đầu tư là công ty Cổ Phần xây dựng công trình 585 ngấm ngấm đem tài sản của họ đi thế chấp.

Ngày 25-6-2024, Công ty 585 đã phát đi thông cáo báo chí khẳng định sẽ trả nợ để 'chuộc' nhà về cho khách hàng, khi nào thì họ không chắc...

Có hợp đồng mua bán nhưng nhà vẫn bị đem đi cầm

(ẢNH: TAICHINHDONHNGHIEP.NET.VN)

Đồng lõa hay chủ mưu?

Hôm 24-6, Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ công bố phúc trình buôn người 2024, cho hay Việt Nam chỉ còn bị xếp hạng Cấp độ 2 (Tier 2) và không còn nằm trong danh sách bị 'theo dõi' nữa. Mặc dù vậy, Washington vẫn còn quan ngại về việc Hà Nội chưa điều tra các quan chức chính quyền đồng lõa với tội phạm buôn người.

Hoa Kỳ đưa Việt Nam ra khỏi danh sách bị theo dõi một phần vì nước này đã tiến hành tố tụng hình sự đối với hai quan chức trong vụ buôn người qua Ả rập Xê út và người này đã bị chủ bạo hành tới chết. Cuộc điều tra này đã kết thúc và nhà ngoại giao Việt Nam có liên quan đã được phục hồi chức vụ trong chính quyền CSVN.

Cindy Dyer, đại sứ lưu động của Hoa Kỳ về nạn buôn người, nói rằng bà có lưu ý rằng vấn đề quan chức đồng lõa là "một vấn đề đáng quan ngại lớn" với Việt Nam.

Ngoại trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken (ẢNH: PABLO PORCIUNCULA/ AFP QUA GETTY IMAGES)

VN tỉnh táo

Nhà máy bia Heineken tại Quảng Nam đã thông báo tạm dừng hoạt động từ 12-6-2024.

Nhà máy bia Heineken Quảng Nam có công suất nhỏ nhất trong số 06 nhà máy của Heineken tại Việt Nam. Trước dịch Covid-19, bình quân mỗi năm Nhà máy này đóng góp cho ngân sách tỉnh Quảng Nam từ 1,000 - 1,200 tỷ VND. Tuy nhiên, vài năm gần đây doanh thu liên tục giảm, riêng 3 tháng đầu năm 2024, đóng góp từ Nhà máy Bia Heineken Quảng Nam cho ngân sách tỉnh này chỉ 33.4 tỷ VND, đạt 5.8% dự toán, bằng 11% so với cùng kỳ năm 2023 (quý I/2023 nộp 302.4 tỷ VND).

Lý do của việc trên một phần bởi nền kinh tế đi xuống, một phần do nhà nước CSVN áp dụng cấm tuyệt đối nồng độ cồn khi ra đường, bia không còn được người dân ưu tiên như trước. Bộ tài chính CSVN cho biết sẽ tăng thuế tiêu thụ đặc biệt đối với đồ uống có cồn lên 100% vào năm 2030, một đề xuất có thể gây tổn hại thêm nữa cho ngành này.

(ẢNH: NGUYỄN HOÀNG/LAODONG.VN)

Xù tiền

Năm 2019, Giám đốc Sở Giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) Hà Nội cử 63 giáo viên thuộc nhiều trường trên địa bàn đi học thạc sĩ, hứa sẽ trả lại tiền cho họ sau khi học thành.

Sau hơn 4 năm mòn mỏi chờ đợi, 63 giáo viên trên đầu đã hoàn thành chương trình học nhưng bỗng hay tin sẽ bị Sở "xù tiền" học thạc sĩ của họ.

Chiều 26-6-2024, bà Trần Lưu Hoa (Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội) đã trả lời việc của 63 giáo viên tố chưa có quyết định của Ủy ban Thành phố nên Quý chưa cơ sở để chi trả, mong họ kiên nhẫn chờ... sửa đổi luật Thủ đô để được trả tiền.

Bà Trần Lưu Hoa (ẢNH: NGUOIDUATIN.VN)

Lê Duẩn

TUONG NANG TIEN

Tôi hoàn toàn (và tuyệt đối) không có năng khiếu hay tham vọng gì ráo trong lãnh vực thơ văn/thi phú. Suốt đời chỉ dám mong sao có sách báo để đọc, và có cơ hội để thưởng thức những lời hay ý đẹp của giới văn nhân thi sỹ, là vui thích lắm rồi. Sở thích, cùng niềm vui, tuy giản dị thế thôi nhưng đôi lúc tôi vẫn bị lôi thôi vì những câu cú (vô cùng) tối nghĩa:

Một hôm gầu guộc gằm ghi

Hai hôm gằn gửi cũng vì ba hôm

Bôm ha? Đạn hả? Bao gồm

Bôm gạo đỏ bỏ gồm gạo

đen. (Bùi Giáng - Ngẫu Hứng)

Hiểu chết liền!

May mắn là thường khi thì thơ của Bùi Giáng cũng dễ hiểu thôi:

Hoan hô đồng chí Phạm Tuân

Khi không anh bỗng nhảy tung lên trời!

Xem xong, tôi “thấu” ngay cái tâm trạng phẫn khích của tác giả khi bỗng thấy một người đồng hương “bỗng” bay tuốt lốt lên tận trời xanh. Chả những thế, qua thơ Bùi Giáng, tôi còn biết thêm rằng ông rất mù mờ về chuyện thế sự hay quốc sự.

Làm gì mà có chuyện (khi khổng) “khi khổng” mà Phạm Tuân “bỗng nhảy tung” như vậy, cha nội! Chuyến “mang dép lố đi vào vũ trụ” của phi hành gia Việt Nam được chuẩn bị kỹ càng và chu đáo lắm nha – theo như nguyên văn lời của chính người trong cuộc:

“Tôi mang theo một mớ quốc kỳ, quốc huy, chân dung của bác Hồ, bản tuyên ngôn độc lập do bác viết, di chúc bác để lại, cùng với một túi đất của quảng trường Ba Đình (nơi xây lăng của Hồ Chí Minh) và nhiều phù hiệu nữa...”
-“I took several national flags, national emblems, portraits of Uncle Ho, his national independence proclamation, his testament, a small pack of soil from Ba Dinh Square [site of the Ho Chi Minh mausoleum] and many other badges.” (‘Vietnam Marks Anniversary Of Giant Leap’ - BBC 24 July, 2000).

Đi quá giang mà mang theo đất cát và đủ thứ hành trang rình rang, lỉnh kỉnh, lảng cẳng như thế thì e

“Nhờ Ba Duẩn Vương ‘băng hà’ (10-7-1986) Việt Nam xã nghĩa mới có cái gọi là ‘đổi mới’... tức là quay lại hệ kinh tế cũ, kinh tế thị trường”. Trần Thị Hải Ý

hơi quá tải (và ngó cũng quá kỳ) nhưng chưa hết. Phóng viên Nguyễn Dũng Sĩ (Tuổi Trẻ Cuối Tuần) còn ngần ngại cho biết thêm một chi tiết (động trời) khác nữa: ngoài chân dung bác Hồ, Phạm Tuân còn na thêm “một tấm ảnh của Tổng Bí Thư Lê Duẩn” nữa cơ.

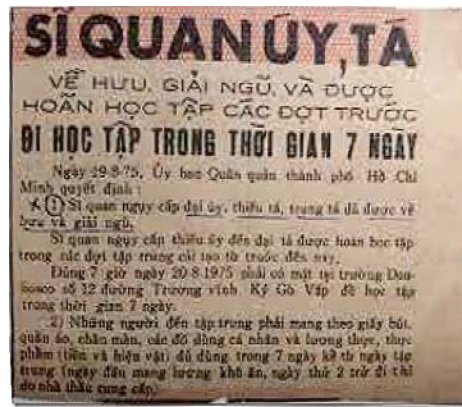
Thiệt là quá đã, và quá đáng!

Tuy đã từng được “bốc” lên đến tận giới nhưng khi Lê Duẩn qua đời (vào hôm 10 tháng 7 năm 1986) đám con ông vẫn cứ lo ngay ngáy. Hồi ký (*Làm Người Là Khó*) của cựu Phó Thủ Tướng Đoàn Duy Thành, có đoạn như sau:

Ra đến Hà Nội được 2-3 ngày thì anh Ba mất. Tôi vội đến ngay gia đình anh. Chị và các cháu xúm lại hỏi tôi đi đâu mấy tháng: “Lúc anh Ba yếu nặng sao chú không lại”. Tôi nói chuyện đi công tác miền Nam nên thất lễ với anh Ba trong những ngày cuối cùng. Cả nhà anh Ba lo lắng, nhất là mấy cháu gái: Cừ, Muội, Hồng, các con rể Lê Bá Tôn, Hồ Ngọc Đại. Nói là cháu, nhưng các cháu chỉ kém tôi 5-7 tuổi. Tất cả xúm lại hỏi tôi và lo lắng: “Ba cháu mất rồi, liệu họ ... có giết gia đình nhà cháu không”.

Tất nhiên là “không”!

Dù đã đẩy cả nước đến bước đường cùng (đổi mới hay là chết) sự quyết

“Trong nhiều cuộc chiến tranh, phe thắng cuộc đã có những sự trả thù với những kẻ thất bại. Nhưng sau khi giải phóng xong, Đảng ta mà người đứng đầu là ba tôi đã đưa ra mệnh lệnh: Bằng bất cứ giá nào cũng không được động chạm đến những người thuộc chính quyền cũ. Thiếu Tướng Lê Trung Kiên, Phó Tổng Cục Trưởng Tổng Cục An Ninh

tâm và lòng kiên trì với chủ nghĩa Marx– Lenin của Lê Duẩn vẫn được giới lãnh đạo của nhà nước hiện hành “đánh giá cao”. Vì thế, đại lộ Lê Duẩn vẫn có mặt khắp nơi. Đền thờ Lê Duẩn vẫn được khánh thành. Con cái của ông không chỉ tuyệt đối an toàn mà còn có thừa cơ hội để trở thành những người thành đạt.

Chả những thế, Thiếu Tướng Lê Kiên Trung, Phó Tổng Cục Trưởng Tổng Cục An Ninh (cậu con út của Lê Duẩn) có lúc còn phàn nàn về sự vô ơn của thiên hạ đối với cha ông:

“Chúng ta ghi nhớ công ơn của các liệt sĩ, của các bà mẹ Việt Nam anh hùng đã hy sinh hạnh phúc riêng của mình vì đất nước. Nhưng ba tôi, người lãnh đạo có vai trò rất quan trọng, ảnh hưởng rất lớn đến sự thành công của cuộc chiến ấy, đã ít được nhắc đến suốt một thời gian.”

Tế nhị hơn, T.S Lê Kiên Thành – thứ nam của ông cố TBT – cũng đã nhắc nhở đến phụ thân trong một tác phẩm (*Những Khoảnh Khắc Sống*) vừa được ra mắt vào hôm 14 tháng 4 vừa qua.

Báo Tiền Phong tường thuật: “Không gian Hội trường gác 3 mới tân trang khá bắt mắt của Trụ sở Hội Nhà văn 65 Nguyễn Du chật ních các văn nhân... Sách gồm 2 phần TRUYỆN & TỰ SỰ. Giá không hề mềm (399,000 đồng), vậy mà khách mua tơi tời. Tác giả Lê Kiên Thành (LKT) ký tặng mỗi tay”.

Giới nghệ sỹ/văn nhân không chỉ “chật ních” hội trường mà còn phát biểu tới tấp, và toàn là những lời có cánh:

- THÀNH CHUÔNG: “Thú thực rất lâu rồi, tôi mới lập lại được cảm giác... đọc. Có lẽ sự chân thành của tác giả đã cuốn hút và thuyết phục được tôi”.

- NGUYỄN QUANG THIỀU: “TS Lê Kiên Thành đã mang sự tử tế hơn 50 năm trước, và lâu hơn nữa, kể lại với chúng ta, phục hồi vẻ đẹp của thời đại ông đang sống, vừa cảnh báo về những gì có thể giết chết vẻ đẹp ấy.”

- Y NGUYÊN: “Trong cuốn sách, tác giả không dành bài viết riêng nào về bố mình, nhưng người đọc vẫn nhận thấy bóng dáng cố Tổng bí thư Lê Duẩn qua các bài viết về gia đình, người thân.”

- LƯU TRỌNG VĂN: “Lê Kiên Thành muốn chứng minh rằng ông yêu bố mình biết chừng nào, ông muốn mọi người hãy tin một ông vua như bố ông không bao giờ xa dân, vì vậy mới có một đứa con sống như một người dân thường nhất giữa nhân dân. Và có khát vọng sống tử tế như nhân dân.”

Ngoài những lời ngợi khen nồng nhiệt kể trên – đây đó – cũng có đôi lời

bàn ra (nghe) cũng bớt vui, dù hoàn toàn không trật:

- PHÙNG HI: “Tôi đã nhận ra nét lưu manh của tên này khá lâu. Hắn luôn mồm nhắc đến cha mình như một bảo chứng. Tiếc có vài nhân vật danh giá đương thời xúm vô ca ngợi hắn”.

- BẠN TRẦN VĂN: “Ở thể chế chính trị dân chủ thì nguyên thủ quốc gia đừng có nói chuyện xa dân, gần dân. Cái khái niệm này chỉ có ở thể chế chính trị phong kiến, độc tài mà thôi”.

- TRƯƠNG HUY SAN: “Đánh giá một nhà lãnh đạo, gần hay xa dân, phải dựa trên chính sách và hậu quả chính sách mà họ mang lại chứ không thể dựa trên tình cảm gia đình.”

Thế “hậu quả” sau một phần tư thế kỷ mà Lê Duẩn cầm quyền ra sao? Ông “gần hay xa dân”?

Tuy là đôi câu hỏi khó nhưng phần trả lời lại có thể tìm được rất dễ dàng qua một mẫu chuyện hài, ngắn gọn:

Một hôm, 3 nhà lãnh đạo cao nhất của đảng đi chung một chuyến chuyên cơ, ngó xuống hạ giới thấy dân tình nheo nhóc, đói khát, mặt mũi thiếu nảo. Bỗng một người hỏi:

“Bây giờ mình ném cái gì xuống thì đám dân ấy mới tươi tỉnh lên được nhỉ?”

“Có nhiều người Nhật khi gặp cha tôi đã nói với ông là trong tất cả luận thuyết XHCN chúng tôi phục nhất cái ý kiến của đồng chí là làm chủ tập thể”. Tiến sĩ Lê Kiên Thành, thứ nam của cố TBT Lê Duẩn

Bác Đồng nói trước: “Chắc họ đang đói. Hãy ném cho họ mấy bữa cơm không dọn”.

Bác Chinh cho rằng: “Điều họ thiếu là lý tưởng. Hãy ném cho họ lý luận về thời kỳ quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội”.

Bác Duẩn lắc đầu: “Không phải! Không phải! Họ cần làm chủ tập thể”.

Trong khi 3 bác còn chưa thống nhất được nên ném gì cho dân thì anh phi công lái chuyến chuyên cơ rút rề đề nghị: “Dạ thưa, cháu có ý kiến được không ạ?”.

Ông Lê Duẩn nói ngay: “Tại sao không? Cứ phát huy dân chủ”.

Bấy giờ anh phi công mới nói: “Dạ, muốn cho đám dân tình dưới đó reo vang hạnh phúc thì chỉ có cách là ném cả 3 bác ra khỏi máy bay thôi ạ”. (Huy Đức. Bên Thắng Cuộc, tập I. OsinBook, Westminster, CA: 2013).

Tác giả còn “rủ rỉ” thêm:

“Người dân gọi những năm đầu thập niên 1980 là thời kỳ ‘Ba-Đồng-Chinh’... Có những

câu đồng dao được mọi người đọc cho nhau: “Anh Đồng, anh Duẩn, anh Chinh/ Ba anh có biết dân tình cho không/ Rau muống nửa bó một đồng/ Con ăn bố nhin, đau lòng thẳng dân”. (sdd 330 - 331).

Hai anh kia – tuy thế – chỉ vướng vào chuyện rau dưa, cơm áo, gạo tiền, chứ không mang tiếng sát nhân “đại trà” như anh Ba Duẩn. Theo công trình nghiên cứu (Statistics Of Vietnamese Democide Estimates, Calculations, And Sources) của giáo sư R.J Rumel thì chỉ trong vòng chục năm, từ 1975 đến 1986, nhân vật lịch sử này đã khiến cho hơn một triệu người (1,040,000) mất mạng:

- Executions: 100,000

- Camp Deaths: 95,000

- Forced Labor: 48,000

- Democides in Cambodia: 460,000

- Democides in Laos: 87,000

- Vietnamese Boat People: 500,000 deaths (50% not blamed

on the Vietnamese government)

Không phải vô cớ mà cùng với Hồ Chí Minh, Lê Duẩn cũng có tên trong danh sách tội phạm chống nhân loại. Trang History Collection, còn xếp hạng ông thuộc “top ten” (“10 Monstrous Dictators”) chứ không phải loại xoàng!

Lịch sử, rõ ràng, đã dành một chiếu riêng cho ông Tống Bí Thư rồi. Mọi nỗ lực lật vạt của con cháu trong nhà để trải một cái chiếu hoa (khác) cho người quá cố e không có kết quả chi đâu, ngoài sự lố bịch.

Con hơn cha là nhà có phúc. Con bệnh cha hay thương cha cũng thế. Tuy thế, trong trường hợp của Lê Duẩn thì cách thương mến tốt nhất dành cho người quá cố là hãy để cho ông yên đi. *Leave him alone.* Không nên nhắc đến sợi dây thừng ở một nơi đã có cả triệu kẻ bị chết trong oan ức!

TNT

TPB HUỖNH THANH BẰNG

Sinh năm 1950.

Số quân 70/007.873. Binh 1.

ĐƠN VỊ: Đại đội 72, TĐ 7 Nhảy Dù. Bị thương cụt chân phải ngày 4/12/1974 tại đồi 1062 Thường Đức, Quảng Nam.

Bị bấu cổ ác tính mổ nhiều lần không hết, hoàn cảnh nghèo khó không còn tiền chạy chữa.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Huỳnh Thanh Bằng

ĐỊA CHỈ: Số 44, ấp Phong Quới, xã Phong Nẫm, huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre.

ĐIỆN THOẠI: 0974 114 062

TPB LÊ PHƯỚC HƯNG

Sinh năm 1945

Số quân 65/530.035.

Hạ Sĩ 1 - Y tá.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 85 Biệt Động Quân Biên Phòng. Bị thương cột sống liệt 2 chân tháng 4/1970 tại Cam Bốt (Miên).

HOÀN CẢNH: có vợ bị tai biến, nhà không có đất vườn. Có 3 đứa con đi làm công nhân ở xa hiện sống với con gái không có chồng làm thuê mướn, ai kêu đâu làm đó. Gia cảnh nghèo khổ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lê Phước Hưng

ĐỊA CHỈ: 736A, ấp Phú Thọ, xã An Long, huyện Tam Nông, tỉnh Đồng Tháp.

ĐIỆN THOẠI: con gái: 086 864 9650

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chỉ Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

lệnh

Trời sập tối, một cô gái trẻ đang đi dạo trong công viên bỗng nghe tiếng quát:

- Đứng yên!

Cô gái hết hồn, cứng đờ. Chưa hoàn hồn, tiếng quát tiếp:

- Quỳ xuống. Hai tay bỏ lên đầu!

Cô hết hoảng y lời.

Lát sau, có bàn tay chạm khẽ và tiếng đàn ông:

- Cô OK không? Tôi đang dạy con chó của tôi...

PHAN T. TH. HUONG (Costa Mesa-CA)

tin buổi sáng

Sáng bảnh, lính tráng vẫn ngáy khò khò. Viên sĩ quan bấm chuông inh ỏi. Sau khi tập hợp, ông thông báo:

- Hôm nay binh nhì Brand sẽ dẫn đầu đoàn duyệt binh của chúng ta.

Cả trung đội nhảy cẫng lên reo hò. Vì Brand là một tân binh mập ú và chậm chạp.

Vị sĩ quan tiếp tục nói:

- Bây giờ các anh em chuẩn bị. Binh nhì Brand sẽ lái xe Jeep!

NGOC NAU (SỬU TÂM, EMAIL)

chờ

Ngày Lễ Độc Lập, Andy gặp Tony đang đứng trước cửa:

- Hê, rủ thằng Dany em mày ra kia chơi football.

- Không được. Hôm qua nó nuốt một mớ pháo bông.

- Nó có bị sao không?

- Không biết. Đến giờ vẫn chưa thấy nó rớt xuống.

THAI NGOC LAN (SỬU TÂM, EMAIL)

BẢO HUÂN